

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ

ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

ΟΔΗΓΙΕΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ
ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ
2014

ΠΕΙΡΑΙΑΣ, 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	36
1. Τι είναι η Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών	36
2. Ιστορικό της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών στην Ελλάδα	36
3. Νομική βάση.....	36
4. Σκοπός της έρευνας	36
5. Σχεδιασμός της έρευνας.....	37
6. Κάλυψη.....	38
7. Χρόνος διενέργειας της έρευνας και όργανα αυτής	38
II. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ, ΕΝΤΥΠΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥΣ	38
1. Ερωτηματολόγια και έντυπα της έρευνας.....	38
2. Τρόπος συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων	38
3. Τρόπος καταγραφής των πληροφοριών	39
4. Τεχνική της συνέντευξης	40
5. Έλεγχος και παράδοση των ερωτηματολογίων.....	40
III. ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	40
1. Κατοικία	40
2. Κανονικό δωμάτιο	41
3. Νοικοκυριό	41
4. Μέλη του νοικοκυριού.....	41
5. Οικονομικά ενεργά μέλη	42
6. Υπεύθυνος του νοικοκυριού	42
7. Πρόσωπο αναφοράς.....	42
8. Περίοδος αναφοράς των δαπανών και των εισοδημάτων	43
9. Δαπάνες του νοικοκυριού	43
10. Τρόποι κτήσεως αγαθών και υπηρεσιών.....	44
Αγορές «ΑΓ»	44
Από δική του παραγωγή «ΔΠ»	44
Από δική του επιχείρηση – «ΔΕ»	44
Λοιποί τρόποι «ΛΤ»	44
Από τον εργοδότη «ΑΕ».....	44
11. Εισόδημα	45
IV. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ	45
1. Προϋποθέσεις καταγραφής των δαπανών.....	45
2. Πρόσθετα στοιχεία για τον τρόπο καταγραφής των δαπανών στα νοικοκυριά.....	45
α) Παροχή αγαθών (δώρα) από ένα νοικοκυριό σε ένα άλλο:	45
β) Προσφορά δωρεάν υπηρεσιών στο νοικοκυριό:.....	46
γ) Μεταβιβάσεις χρημάτων μεταξύ των μελών του νοικοκυριού	46
δ) Εκτίμηση της αξίας αγαθών και υπηρεσιών	46
V. ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΠΛΑΙΣΙΑ.....	46
1. Γενικά	46
2. Τρόπος συμπλήρωσης των καταλόγων πλαισίων κατοικιών	46
3. Τρόπος επιλογής κατοικιών και τελικών μονάδων έρευνας (νοικοκυριών).....	47
VI. ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	47
1. Κατοικίες που θα αντικατασταθούν.....	47
2. Κατοικίες που δε θα αντικατασταθούν	47

3. Τρόπος αντικατάστασης	48
VII. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	48
A. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ (ΜΗΤΡΩΟ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ - ΔΑΠΑΝΕΣ) ΕΟΠ:1	48
1. Γενικά	48
2. Κωδικός μονάδας επιφανείας και στοιχεία για τον υπεύθυνο του νοικοκυριού.....	48
3. Τμήμα Α: Σύνθεση του νοικοκυριού και στοιχεία εκπαίδευσης και υγείας των μελών του νοικοκυριού.....	48
4. Τμήμα Β: Στοιχεία κύριας και δευτερεύουσας κατοικίας, ανέσεις κατοικίας και ορισμένα διαρκή καταναλωτικά είδη που διαθέτει το νοικοκυριό	52
5. Τμήμα Γ: Δαπάνες κύριας και δευτερεύουσας ή εξοχικής κατοικίας	54
6. Τμήμα Δ: Δαπάνες παραθερισμού, διακοπών ή ταξιδιών αναψυχής διάρκειας τριών (3), τουλάχιστον, διανυκτερεύσεων	56
7. Τμήμα Ε: Δαπάνες για εκπαίδευση, ιατρική περίθαλψη, φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων και ατόμων με ειδικές ανάγκες.....	57
8. Τμήμα ΣΤ: Μέσα μεταφοράς.....	60
9. Τμήμα Ζ: Κύρια είδη οικιακού εξοπλισμού, θεραπευτικές συσκευές κλπ.....	62
10. Τμήμα Η: Είδη ατομικής και οικιακής χρήσης	63
11. Τμήμα Θ: Είδη υπόδησης	63
12. Τμήμα Ι: Τρόφιμα, ποτά, λοιπά είδη άμεσης κατανάλωσης, τρόφιμα σε μεγάλες ποσότητες και διάφορες υπηρεσίες.....	63
13. Τμήμα ΙΑ: Τρόφιμα, ποτά και λοιπά είδη άμεσης κατανάλωσης με λοιπούς τρόπους κτήσεως εκτός αγοράς «ΑΓ»	64
14. Τμήμα ΙΒ: Πηγές εισοδήματος του νοικοκυριού	65
B. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΗ-ΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 14 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ (ΕΟΠ:2).....	65
1. Γενικές παρατηρήσεις.....	65
2. Κωδικός νοικοκυριού και μέλους	66
3. Τμήμα Α: Προσωπικές δαπάνες	66
4. Τμήμα Β: Απασχόληση.....	67
5. Τμήμα Γ: Εισοδήματα	70
Γ. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 14 ΕΤΩΝ (ΕΟΠ:3).....	77
VIII. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	77
1. Κατοικίες που επιλέγηκαν, νοικοκυριά που ερευνήθηκαν και κενές, δευτερεύουσες ή εξοχικές κατοικίες (ΕΟΠ:4)	78
2. Έντυπο καταγραφής στοιχείων νοικοκυριού που αντικαταστάθηκε και νοικοκυριού που ερευνήθηκε σε αντικατάσταση (ΕΟΠ:5).....	79
3. Έντυπο παρατηρήσεων ερευνητή για τη συνεργασία του με το νοικοκυριό (ΕΟΠ:6).....	79
ΙΧ. ΛΟΙΠΑ ΕΝΤΥΠΑ	79

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Τι είναι η Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών

Η «Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών» (Household Budget Survey) είναι μία στατιστική έρευνα με την οποία συγκεντρώνονται πληροφορίες από αντιπροσωπευτικό δείγμα νοικοκυριών, για τη σύνθεσή τους, την απασχόληση των μελών τους, τις συνθήκες στέγασης και, κυρίως, για τις δαπάνες διαβίωσής τους, καθώς και για τα εισοδήματά τους. Οι πληροφορίες για τις δαπάνες που συγκεντρώνονται από τα νοικοκυριά είναι πολύ αναλυτικές. Δε συγκεντρώνονται, δηλαδή, πληροφορίες για κατηγορίες δαπανών συνολικά, όπως «δαπάνες διατροφής», «είδη ένδυσης – υπόδησης», «δαπάνες για υγεία» κλπ., αλλά για καθεμία δαπάνη χωριστά, π.χ. ψωμί άσπρο, γάλα νωπό πλήρες, μοσχάρι νωπό κλπ., υποδήματα ανδρικά, γυναικεία κλπ. ή μικροβιολογικές εξετάσεις, φάρμακα κλπ.

2. Ιστορικό της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών στην Ελλάδα

Η έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ) είναι η πρώτη δειγματοληπτική έρευνα νοικοκυριών που διενεργήθηκε από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος.

Η πρώτη ΕΟΠ στην Ελλάδα διενεργήθηκε κατά τα έτη 1957/58, είχε διάρκεια ένα χρόνο και το δείγμα ανήλθε σε 2.500, περίπου, νοικοκυριά των αστικών περιοχών της Χώρας. Η έρευνα αυτή συνεχίστηκε κατά τα επόμενα έτη και μέχρι το έτος 1972 μόνο σε δήμους άνω των 30.000 κατοίκων, σε μικρότερο όμως δείγμα νοικοκυριών.

Τον Απρίλιο του έτους 1963, παράλληλα με την έρευνα στις αστικές περιοχές, άρχισε ευρείας έκτασης έρευνα στις ημιαστικές και στις αγροτικές περιοχές της Χώρας, δηλαδή σε δήμους και κοινότητες με πληθυσμό κάτω των 10.000 κατοίκων, διήρκεσε ένα χρόνο, περιελήφθησαν 3.755 νοικοκυριά των περιοχών αυτών και συνεχίστηκε μέχρι το έτος 1972, σε μικρότερο όμως δείγμα νοικοκυριών.

Κατά τα έτη 1974, 1981/82, 1987/88, 1993/94, 1998/99 και 2004/05 πραγματοποιήθηκαν έρευνες Οικογενειακών Προϋπολογισμών, οι οποίες κάλυψαν όλες τις περιοχές της Χώρας, σε δείγμα, περίπου, 7.500 νοικοκυριών για την πρώτη και σε δείγμα, περίπου, 6.000 έως 6.800 νοικοκυριών για καθεμία από τις πέντε επόμενες, και είχαν διάρκεια ένα έτος.

Από το έτος 2008 αποφασίστηκε, για εθνικές ανάγκες (κατάρτιση Δείκτη Τιμών Καταναλωτή με μεγαλύτερη αξιοπιστία, παραγωγή συγκρίσιμων στατιστικών για τις ανάγκες των Εθνικών Λογαριασμών), η διενέργεια της έρευνας να είναι ετήσια και συνεχής, δηλ. να έχει διάρκεια ένα χρόνο και να πραγματοποιείται κάθε χρόνο.

Η συγκρισιμότητα των στοιχείων επιβάλλει σε όλες τις χώρες μέλη, κατά το σχεδιασμό και την κατάρτιση των ερωτηματολογίων, να ληφθούν υπόψη οι συστάσεις της Eurostat για εναρμόνιση των ερευνών της, καθώς και η ταξινόμηση των αγαθών και υπηρεσιών που έχουν προταθεί από τη Eurostat, αφού προσαρμοστούν στις ιδιαιτερότητες της κάθε χώρας.

3. Νομική βάση

Οι έρευνες Οικογενειακών Προϋπολογισμών διενεργούνται, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, σε δείγμα νοικοκυριών όλων των περιοχών της Χώρας.

4. Σκοπός της έρευνας

Με την έρευνα αυτή, όπως και με τις προηγούμενες έρευνες, συγκεντρώνονται αναλυτικές πληροφορίες για την αξία των αγορών και των σε είδος απολαβών των νοικοκυριών, καθώς και για διάφορα χαρακτηριστικά των νοικοκυριών και των κατοικιών τους. Τα στοιχεία που θα προκύψουν από την έρευνα θα χρησιμοποιηθούν για τους παρακάτω αντικειμενικούς σκοπούς:

- α. την αναθεώρηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή που καταρτίζεται από την ΕΣΥΕ,
- β. τη συμπλήρωση των διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων για την εκτίμηση της συνολικής ιδιωτικής κατανάλωσης,
- γ. τη μελέτη του ύψους και της διάρθρωσης των δαπανών των νοικοκυριών σε σχέση με το εισόδημά τους, καθώς και με άλλα οικονομικά, κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά τους,
- δ. την ανάλυση των μεταβολών του επιπέδου διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση με τις προηγούμενες έρευνες,
- ε. τη μελέτη της σχέσης μεταξύ των αγορών και των σε είδος απολαβών των νοικοκυριών,
- στ. τη μελέτη των ορίων χαμηλού εισοδήματος κατά διάφορες κοινωνικο - οικονομικές κατηγορίες και ομάδες του πληθυσμού και
- ζ. τη μελέτη των αλλαγών στις διατροφικές συνήθειες των νοικοκυριών της Χώρας.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σε μορφή πινάκων θα δημοσιευτούν στη Χώρα μας και, παράλληλα, θα περιληφθούν και σε δημοσίευμα της Eurostat, στο οποίο θα περιλαμβάνονται συγκριτικά στοιχεία από τις αντίστοιχες έρευνες όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. Σχεδιασμός της έρευνας

Η έρευνα είναι δειγματοληπτική, με σχεδιασμό rotational integrated design, που επιλέχθηκε ως ο πλέον κατάλληλος για ενιαία συγχρονική και διαχρονική έρευνα. Τελική δειγματοληπτική μονάδα είναι το νοικοκυριό, ενώ μονάδες ανάλυσης είναι τα νοικοκυριά και τα μέλη τους. Υπολογίζεται ότι θα συμπληρωθούν ερωτηματολόγια για, περίπου, 3.500 νοικοκυριά, αριθμός που αποτελεί το 1/1000 των νοικοκυριών, περίπου, της Χώρας.

Η ΕΟΠ βασίζεται σε δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από πλαίσιο δειγματοληψίας, που έχει δημιουργηθεί με βάση τα στοιχεία για το μόνιμο πληθυσμό της Απογραφής 2001 και καλύπτει πλήρως τον πληθυσμό αναφοράς, ώστε να εξασφαλίζεται η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος.

Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας περιλαμβάνει δύο κριτήρια στρωμάτωσης:

- Το πρώτο κριτήριο στρωμάτωσης του ερευνώμενου πληθυσμού είναι η γεωγραφική διαίρεση της Χώρας. Ως μείζονα στρώματα χρησιμοποιήθηκαν οι 13 περιφέρειες (NUTS II), η πρώην Περιφέρεια Πρωτευούσης και το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης.
- Το δεύτερο κριτήριο στρωμάτωσης είναι ο βαθμός αστικότητας. Σε κάθε περιφέρεια (NUTS II), τα νοικοκυριά καταμετρήθηκαν ανάλογα με το βαθμό αστικότητας (τοπικά διαμερίσματα με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους, από 2.000 έως 9.999 κατοίκους και μέχρι 1.999 κατοίκους). Η στρωμάτωση κατά βαθμό αστικότητας έγινε σύμφωνα με τον πληθυσμό των τοπικών διαμερισμάτων⁽¹⁾, εκτός των πολεοδομικών συγκροτημάτων των δύο μεγάλων πόλεων (πρώην Περιφέρεια Πρωτευούσης και Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης),

Η πρώην Περιφέρεια Πρωτευούσης χωρίστηκε σε 31 στρώματα ίσου, περίπου, μεγέθους (ίσους αριθμούς νοικοκυριών), με βάση τους καταλόγους πλαίσια με τα οικοδομικά τετράγωνα των Δήμων και σύμφωνα με κοινωνικοοικονομικά κριτήρια. Όμοια, το πρώην Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης χωρίστηκε σε 9 ίσου μεγέθους στρώματα. Τα πρώην Πολεοδομικά Συγκροτήματα αυτών των δύο μεγάλων πόλεων αποτελούν, περίπου, το 40% του συνολικού πληθυσμού και κατέχουν ακόμα υψηλότερο ποσοστό σε κάποιες κοινωνικοοικονομικές μεταβλητές.

Ο αριθμός των στρωμάτων, που προέκυψε από την εφαρμογή των δύο κριτηρίων στρωμάτωσης του πληθυσμού, ανέρχεται σε 79.

Το μέγεθος του δείγματος νοικοκυριών ανέρχεται στα 4.000 (κλάσμα δειγματοληψίας 0,09%), το οποίο ισοκαταμετρήθηκε μέσα στο έτος, ώστε να επιλεγούν 4 ισοδύναμα ανεξάρτητα δείγματα, που αντιστοιχούν στα 4 τρίμηνα του έτους.

1^ο στάδιο δειγματοληψίας

Στο πρώτο στάδιο δειγματοληψίας, από κάθε στρώμα, επιλέγονται οι πρωτογενείς μονάδες (επιφάνειες) με πιθανότητα επιλογής ανάλογη του μεγέθους τους (πλήθος νοικοκυριών, σύμφωνα με την Απογραφή Πληθυσμού έτους 2011).

2^ο στάδιο δειγματοληψίας

Στο δεύτερο στάδιο δειγματοληψίας, σε κάθε επιλεγείσα πρωτογενή δειγματοληπτική μονάδα (μονάδα επιφανείας), από τον ενημερωμένο κατάλογο-πλαίσιο των νοικοκυριών επιλέγεται το δείγμα νοικοκυριών με ίσες πιθανότητες και με την εφαρμογή της συστηματικής δειγματοληψίας. Στην πραγματικότητα, στο δεύτερο στάδιο επιλέγεται δείγμα κατοικιών. Εντούτοις, στις περισσότερες περιπτώσεις, υπάρχει μία αντιστοίχιση μεταξύ νοικοκυριού και κατοικίας. Εάν η επιλεγείσα κατοικία αποτελείται από περισσότερα του ενός νοικοκυριά, τότε ερευνώνται όλα τα νοικοκυριά.

Ο συνολικός αριθμός των Δήμων και των Κοινοτήτων που επιλέγηκαν στην έρευνα ανήλθε σε 285 και των οικισμών σε 443, ενώ ο αριθμός των μονάδων επιφανείας ανήλθε σε 1023.

⁽¹⁾ Τοπικά διαμερίσματα των οποίων ο πολυπληθέστερος οικισμός αποτελείται από τον αναγραφόμενο πληθυσμό στα παραπάνω αντίστοιχα στρώματα.

6. Κάλυψη

Η έρευνα καλύπτει τα ιδιωτικά νοικοκυριά όλης της Χώρας, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους. Από την έρευνα εξαιρούνται:

- Οι κάθε είδους συλλογικές συμβιώσεις (οικοτροφεία, γηροκομεία, νοσοκομεία, φυλακές, αναμορφωτήρια, στρατόπεδα κλπ.).
- Τα νοικοκυριά που έχουν περισσότερους από πέντε (5) οικότροφους.
- Τα νοικοκυριά με μέλη ξένους υπηκόους που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.

7. Χρόνος διενέργειας της έρευνας και όργανα αυτής

Η συλλογή των στοιχείων της έρευνας θα πραγματοποιηθεί κατά το χρονικό διάστημα Ιανουάριος – Δεκέμβριος 2012.

Στην έρευνα θα χρησιμοποιηθούν τα ακόλουθα όργανα :

- Ερευνητές, οι οποίοι θα είναι υπάλληλοι της ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ιδιώτες συνεργάτες.
- Ελεγκτές, οι οποίοι θα είναι έμπειροι υπάλληλοι της Δ/νσης Στατιστικών Πληθυσμού και Αγοράς Εργασίας.

Τα ανωτέρω όργανα θα οριστούν με αποφάσεις του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

II. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ, ΕΝΤΥΠΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥΣ

1. Ερωτηματολόγια και έντυπα της έρευνας

Οι πληροφορίες θα συγκεντρωθούν με τα παρακάτω ερωτηματολόγια/έντυπα:

1. Ερωτηματολόγιο νοικοκυριού (μητρώο, στοιχεία κατοικίας, δαπάνες) - «ΕΟΠ:1»
2. Ερωτηματολόγιο μέλους ηλικίας 14 ετών και άνω (προσωπικές δαπάνες, απασχόληση, εισόδημα) - «ΕΟΠ:2»
3. Ερωτηματολόγιο μέλους ηλικίας κάτω των 14 ετών (προσωπικές δαπάνες) - «ΕΟΠ:3»

Στην έρευνα θα χρησιμοποιηθούν και τα εξής βοηθητικά έντυπα:

1. Χαρτογραφικό σχεδιάγραμμα και κατάλογος - πλαίσιο κατοικιών
2. Έντυπο καταγραφής των νοικοκυριών που ερευνήθηκαν - «ΕΟΠ:4»
3. Έντυπο καταγραφής στοιχείων νοικοκυριού που αντικαταστάθηκε και νοικοκυριού που ερευνήθηκε σε αντικατάσταση - «ΕΟΠ:5»
4. Έντυπο παρατηρήσεων ερευνητή για τη συνεργασία με το νοικοκυριό - «ΕΟΠ:6»
5. Ημερολόγιο κίνησης ερευνητή - «ΕΟΠ:7»
6. Έντυπο διενέργειας της έρευνας - «ΕΟΠ:8»
7. Έντυπο αποστολής ερωτηματολογίων από τις Υπηρεσίες Στατιστικής Νομών στην Κ.Υ - «ΕΟΠ:9»
8. Έντυπο αποστολής υλικού της έρευνας από την Κ.Υ προς τις Υπηρεσίες Στατιστικής Νομών- «ΕΟΠ:10»
9. Έντυπο παρατηρήσεων ελέγχων - «ΕΟΠ:11»
10. Επιστολή προς τα νοικοκυριά με ενημερωτικό φυλλάδιο και πίνακα αποτελεσμάτων προηγούμενης έρευνας - «ΕΟΠ:12»
11. Επιστολή προς τα νοικοκυριά από τις Υπηρεσίες Στατιστικής Νομών - «ΕΟΠ:13».
12. Έντυπο ειδοποίησης των νοικοκυριών - «ΕΟΠ:14»
13. Έντυπο καταχώρισης των καθημερινών δαπανών - «Σημειωματάριο ΕΟΠ:15»
14. Έντυπο κωδικών ειδών και υπηρεσιών, χαρακτηριστικών του νοικοκυριού και της κατοικίας, εισοδημάτων, νομών, χωρών
15. Έντυπο παραδεκτών κωδικών

2. Τρόπος συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων

α) Περίοδος διενέργειας της έρευνας στο νοικοκυριό

Η συνολική διάρκεια της έρευνας σε κάθε νοικοκυριό είναι 15 συνεχείς ημέρες (εργάσιμες και μη).

β) Χρονοδιάγραμμα εργασιών για τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων

Ο ερευνητής για τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων της έρευνας, θα πρέπει να ακολουθήσει την παρακάτω διαδικασία:

Την πρώτη ημέρα:

- Θα εξασφαλίσει τη συνεργασία με τα νοικοκυριά που έχουν επιλεγεί.
- Θα συμπληρώσει το τμήμα Α (1,2) του ΕΟΠ:1 που αναφέρεται στη σύνθεση του νοικοκυριού (δημογραφικά χαρακτηριστικά, υπηκοότητα και κύρια οικονομική δραστηριότητα) και στα στοιχεία

- Θα παραδώσει τα ειδικά «Σημειωματάρια» (ΕΟΠ:15) για την καταγραφή των καθημερινών δαπανών που θα πραγματοποιούν τα νοικοκυριά κατά τις 14 ημέρες, συμπεριλαμβανομένης και της πρώτης ημέρας που εξασφαλίζεται η συνεργασία και θα εξηγήσει τον τρόπο συμπλήρωσής τους σε όλα τα μέλη του νοικοκυριού ηλικίας 7 ετών και άνω.

- Θα συμπληρώνει σταδιακά τα τμήματα Β (στοιχεία κατοικίας), και ΙΒ (πηγές εισοδημάτων), καθώς και τις δαπάνες των τμημάτων Γ - Θ του ΕΟΠ:1, κατανέμοντας αυτές στο χρονικό διάστημα των 2 εβδομάδων, για να μην επιβαρυνθεί πολύ ο καθημερινός χρόνος συνεργασίας με το νοικοκυριό.
- Θα ελέγχει, για τυχόν λάθη ή παραλείψεις, τις δαπάνες που έχουν καταγράψει τα μέλη του νοικοκυριού στα ειδικά «Σημειωματάρια» και θα τις μεταφέρει, αντίστοιχα, στο ΕΟΠ:1 (τμήματα Ζ - ΙΑ), στο ΕΟΠ:2 (τμήμα Α) και στο ΕΟΠ:3.

- Θα καταγράψει τις δαπάνες της προηγούμενης ημέρας (14^η ημέρας), θα συμπληρώσει το τμήμα Γ του ΕΟΠ:2, που αφορά στα εισοδήματα των μελών του νοικοκυριού και θα τακτοποιήσει και τις τυχόν εκκρεμότητες που υπάρχουν στην καταγραφή των πληροφοριών.

- Κάθε αγαθό ή υπηρεσία καταγράφεται σε μία οριζόντινη γραμμή και προσδιορίζεται με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια, π.χ. νιφάδες βρώμης, αρνί νωπό, φρέσκα συκωτάκια αρνιού, γόπες, βακαλάος παστός, τσίχλες, πάστες, έτοιμες σάλτσες, ρώσικη σαλάτα κλπ.
- Οι ποσότητες (προκειμένου για τρόφιμα και ποτά), καταγράφονται στη στήλη «Ποσότητα» σε γραμμάρια, γιλιοστόλιτρα (ml) ή τεμάχια, ανάλογα. Επισημαίνεται ότι η ποσότητα καταγράφεται μόνο

αριθμητικά, δηλαδή 1000 και όχι 1000 γραμμάρια, δηλαδή δεν πρέπει να καταγράφονται στη στήλη αυτή οι μονάδες μέτρησης, π.χ. γραμμάρια, λίτρα, τεμάχια κλπ.

- Οι περίοδοι αναφοράς θα πρέπει να καταγράφονται οπωσδήποτε, όπως, επίσης, και ο τρόπος κτήσεως του αγαθού ή της υπηρεσίας.
- Τα εισοδήματα και οι δαπάνες καταγράφονται αριθμητικά σε δεκαδική μορφή με δύο δεκαδικά.

4. Τεχνική της συνέντευξης

Η επιτυχία της έρευνας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα του ερευνητή να δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης και συνεργασίας με τα μέλη του νοικοκυριού, έτσι ώστε να συγκεντρώσει τις πληροφορίες που απαιτούνται με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια. Επομένως, πριν αρχίσει την έρευνα στα νοικοκυριά, θα πρέπει να έχει μελετήσει προσεκτικά τις οδηγίες και τα ερωτηματολόγια της έρευνας και να γνωρίζει επακριβώς τι ζητά από το νοικοκυριό και σε τι αποβλέπει η έρευνα.

Ο ερευνητής κατά την πρώτη επίσκεψη στα επιλεγμένα νοικοκυριά της μονάδας επιφανείας θα δηλώσει την ιδιότητά του και θα επιδείξει την υπηρεσιακή του ταυτότητα, την οποία θα φέρει πάντα μαζί του και θα επιδιώξει να συναντήσει τον υπεύθυνο του νοικοκυριού ή κάποιο άλλο ενήλικο μέλος, με το οποίο θα συνεργάζεται κατά τη διάρκεια της έρευνας. Επίσης, θα ενημερώσει τα μέλη του νοικοκυριού σχετικά με την έρευνα και θα εξηγήσει ότι θα τους επισκέπτεται την ημέρα και την ώρα που εκείνοι θα ορίσουν για δύο, περίπου, εβδομάδες, καταγράφοντας τις πληροφορίες που θα δίνουν και οι οποίες θα αφορούν στα έξοδα που πραγματοποιούν στο χρονικό διάστημα των δύο εβδομάδων διενέργειας της έρευνας.

Επίσης, ο ερευνητής θα πρέπει να καταβάλλει προσπάθεια, ώστε τα μέλη του νοικοκυριού να κατανοήσουν πλήρως τη σημασία, που έχει αυτή η έρευνα για τη Χώρα μας και για τους ίδιους τους ερευνωμένους, αναφέροντας ότι τα στοιχεία που θα προκύψουν από την έρευνα θα χρησιμοποιηθούν για να αναθεωρηθεί ο «Δείκτης Τιμών Καταναλωτή» (Τιμάριθμος), ώστε ο δείκτης αυτός, που είναι τόσο σημαντικός για τη ζωή μας, να εκφράζει με αξιοπιστία τις μεταβολές των τιμών.

Τέλος, θα ενημερώσει το νοικοκυριό ότι οι πληροφορίες που θα δώσει χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για στατιστικούς σκοπούς, τηρείται το απόρρητο των στοιχείων (Ν. 3822/2010) και η εμπιστευτικότητα (τα δεδομένα συγκεντρώνονται σε ανώνυμα αρχεία και καταρτίζονται πίνακες που θα εμφανίζουν τους μέσους όρους των δαπανών ανάλογα με τα διάφορα δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους) και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρεται η έρευνα.

5. Έλεγχος και παράδοση των ερωτηματολογίων

Οι ερευνητές στο τέλος της έρευνας σε κάθε μονάδα επιφανείας, θα ελέγχουν όλα τα στοιχεία που θα έχουν καταχωρήσει και καταγράφει στα ερωτηματολόγια για τυχόν λάθη ή παραλείψεις και στη συνέχεια θα τα παραδίδουν ή θα τα αποστέλλουν στην Κεντρική Υπηρεσία το ταχύτερο δυνατόν και σε διάστημα όχι μεγαλύτερο των πέντε (5) εργάσιμων ημερών.

Σημειώνεται ότι οι ερευνητές είναι υποχρεωμένοι να επισκέπτονται τα νοικοκυριά, τις ημέρες και ώρες που θα οριστούν από εκείνα, για δύο, περίπου, εβδομάδες. Επίσης, είναι υποχρεωμένοι να τηρούν το χρονικό διάστημα διενέργειας της έρευνας, το οποίο έχει οριστεί από το αρμόδιο τμήμα της Δ/νσης Στατιστικών Πληθυσμού και Αγοράς Εργασίας.

III. ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

1. Κατοικία

Κατοικία είναι ένας χώρος από την κατασκευή του χωριστός και ανεξάρτητος, που κτίστηκε ή μετατράπηκε για να καλύψει στεγαστικές ανάγκες ή ακόμα και αν δεν κατασκευάστηκε για το σκοπό αυτό, χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία κατά τη διάρκεια της έρευνας.

Κατοικίες θεωρούνται:

- Μία μονοκατοικία, ένα διαμέρισμα διπλοκατοικίας ή πολυκατοικίας,
- Ένα κατοικούμενο δωμάτιο ή σειρά δωματίων,
- Μία αποθήκη, καλύβα, παράγκα ή οποιοσδήποτε άλλος στεγασμένος χώρος που κατά τη διάρκεια της έρευνας χρησιμοποιείται ως κύρια κατοικία.

Δε θεωρούνται κατοικίες:

- Οι χώροι που κατασκευάστηκαν για κατοικία, αλλά χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για άλλους σκοπούς (επαγγελματική στέγη), π.χ. διαμερίσματα που χρησιμοποιούνται ως εργαστήρια, ιατρεία κλπ.

2. Κανονικό δωμάτιο

Κανονικό δωμάτιο είναι ένας ιδιαίτερος χώρος μέσα στην κατοικία που έχει επιφάνεια τουλάχιστον τέσσερα (4) τετραγωνικά μέτρα, δύο (2) μέτρα ύψος, σχήμα κατάλληλο, ώστε να χωράει κρεβάτι και έχει παράθυρο ή πόρτα με τζάμι, ώστε να φωτίζεται από το υπαίθρο.

Κανονικά δωμάτια θεωρούνται :

- Τραπεζαρίες, σαλόνια, καθιστικά, υπνοδωμάτια, δωμάτια υπηρεσίας και σοφίτες
- Κουζίνες, οικιακές αποθήκες, διάδρομοι και προθάλαμοι (χωλ), όταν πληρούν τις προϋποθέσεις του κανονικού δωματίου.

Δε θεωρούνται κανονικά δωμάτια :

- Λουτρά, αποχωρητήρια, πλυσταριά, βεράντες και γκαράζ, ανεξαρτήτως διαστάσεων
- Κουζίνες, οικιακές αποθήκες, διάδρομοι και προθάλαμοι, όταν δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του κανονικού δωματίου.

3. Νοικοκυριό

Νοικοκυριό είναι ένα άτομο που ζει μόνο του σε μία κατοικία ή μία ομάδα ατόμων συγγενικών ή μη, τα οποία διαμένουν στην ίδια κατοικία και εξασφαλίζουν από κοινό προϋπολογισμό τη διατροφή τους και άλλα είδη που είναι απαραίτητα για τη διαβίωσή τους.

Άτομα που διαμένουν στην ίδια κατοικία, τα οποία όμως δεν προμηθεύονται από κοινού τα απαραίτητα για τη συντήρησή τους, ούτε τρώνε μαζί, θεωρούνται ξεχωριστά νοικοκυριά, με την προϋπόθεση της αποκλειστικής χρήσης ενός, τουλάχιστον, δωματίου. Σε αντίθετη περίπτωση αποτελούν ένα νοικοκυριό.

Πιο συγκεκριμένα:

Μονοπρόσωπα νοικοκυριά θεωρούνται:

- Ένα άτομο που ζει σε μία κατοικία ή σε ένα δωμάτιο κατοικίας και προμηθεύεται μόνο του τα απαραίτητα είδη για τη συντήρησή του.
- Δύο ή περισσότερα άτομα συγγενικά ή μη τα οποία διαμένουν σε μία κατοικία, αλλά δεν προμηθεύονται από κοινού τα απαραίτητα για τη συντήρησή τους, το καθένα από αυτά έχει την αποκλειστική χρήση ενός, τουλάχιστον, δωματίου και δε χρησιμοποιούν κάποιον κύριο κοινό χώρο (καθιστικό, γραφείο - όχι όμως χωλ - κλπ.).

Πολυπρόσωπα νοικοκυριά θεωρούνται:

- Ένα ζευγάρι μόνο του ή γονείς με τα παιδιά τους ή ένας από τους γονείς με τα παιδιά του.
- Ένα ζευγάρι με ή χωρίς παιδιά, οι γονείς του ζευγαριού και η εσωτερική οικιακή βοηθός, αν υπάρχει και προτίθεται να παραμείνει για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 6 μηνών.
- Δύο ή περισσότερα άτομα, όχι απαραίτητα συγγενικά μεταξύ τους, τα οποία διαμένουν σε μία κατοικία και προμηθεύονται από κοινού τα είδη που είναι απαραίτητα για τη διαβίωσή τους.
- Μία οικογένεια με έναν έως πέντε -το πολύ- οικότροφους.

4. Μέλη του νοικοκυριού

Τα άτομα που αποτελούν το νοικοκυριό καλούνται μέλη του νοικοκυριού. Αυτά διαμένουν, συνήθως, στο νοικοκυριό ή μπορεί να απουσιάζουν προσωρινά από αυτό.

Άτομα, που συνήθως διαμένουν στο νοικοκυριό, θεωρούνται τα άτομα που κατά το χρονικό διάστημα των τελευταίων 6 μηνών πέρασαν τις περισσότερες ώρες της ημέρας και της νύκτας στο συγκεκριμένο νοικοκυριό.

Άτομα που προσωρινά απουσιάζουν από το νοικοκυριό, είτε βρίσκονται σε άλλο ιδιωτικό νοικοκυριό είτε σε συλλογική κατοικία (π.χ. νοσοκομείο, γηροκομείο κλπ.), θα θεωρηθούν και θα καταγραφούν ως μέλη του νοικοκυριού, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται παρακάτω.

Ως μέλη του νοικοκυριού θεωρούνται και καταγράφονται οι παρακάτω κατηγορίες ατόμων:

- **Συγγενικά άτομα που, συνήθως, διαμένουν μαζί** (άγαμα και έγγαμα παιδιά, γονείς υπευθύνου, εγγόνια, άλλοι συγγενείς κλπ.) και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων (ανήλικα παιδιά, άτομα που δεν έχουν εισόδημα κ.ά.).
- **Μη συγγενικά άτομα που, συνήθως, διαμένουν μαζί** (σύντροφοι κλπ.) και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων (ανήλικα παιδιά, άτομα που δεν έχουν εισόδημα κ.ά.).
- **Άτομα, μέχρι πέντε (5), που συγκατοικούν σε μία κατοικία ως ενοικιαστές** και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και είτε κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία είτε προτίθενται να διαμείνουν στο νοικοκυριό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών.

- **Φιλοξενούμενοι του νοικοκυριού**, συγγενείς ή μη, που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και είτε κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία είτε προτίθενται να διαμείνουν στο νοικοκυριό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών. Φιλοξενούμενοι, που δε θα παραμείνουν στο νοικοκυριό για περισσότερο από έξι μήνες από την ημέρα που ήρθαν και έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία, δε θεωρούνται μέλη του νοικοκυριού και δεν ερευνώνται.
- **Βοηθητικό προσωπικό**, που διαμένει στην κατοικία και συνεισφέρει στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελείται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και είτε κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχει αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία είτε προτίθεται να διαμείνει στο νοικοκυριό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών. Η εξωτερική βοήθης (παραδουλεύτρια) δε θεωρείται μέλος του νοικοκυριού και δεν ερευνάται.
- **Άτομα που απουσιάζουν** για μικρό χρονικό διάστημα (σε διακοπές, για εργασία κλπ.) και συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων και κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία και αναμένεται να επιστρέψουν στην κατοικία τους σε χρονικό διάστημα μικρότερο των έξι (6) μηνών.
- **Μαθητές/σπουδαστές/φοιτητές** που σπουδάζουν μακριά από το σπίτι τους και διαμένουν σε φοιτητική εστία και οι **στρατιώτες**, που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων, **ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα που προτίθενται να απουσιάσουν και** κατά τη διάρκεια της έρευνας **δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία**, είναι σύντροφοι ή παιδιά μέλους του νοικοκυριού, συνεχίζουν να διατηρούν στενούς δεσμούς με το νοικοκυριό και θεωρούν ότι αυτή η κατοικία είναι η κύρια κατοικία τους. Δε θα περιληφθούν οι **μαθητές/σπουδαστές/φοιτητές** που σπουδάζουν μακριά από το σπίτι τους και διαμένουν σε ιδιωτική κατοικία ή αποτελούν μέλος ιδιωτικού τύπου νοικοκυριού, ανεξάρτητα αν συνεχίζουν να διατηρούν στενούς δεσμούς με το νοικοκυριό και θεωρούν ότι αυτή η κατοικία είναι η κύρια κατοικία τους. Επίσης, δε θα περιληφθούν οι **στρατιώτες** που διαμένουν σε ιδιωτική κατοικία ή αποτελούν μέλος, άλλου ιδιωτικού τύπου νοικοκυριού, ανεξάρτητα αν συνεχίζουν να διατηρούν στενούς δεσμούς με το νοικοκυριό και θεωρούν ότι αυτή η κατοικία είναι η κύρια κατοικία τους.
- **Συγγενικά άτομα που απουσιάζουν για μεγάλο χρονικό διάστημα** (π.χ. ναυτικοί, υπάλληλοι σιδηροδρόμων, υπεραστικών λεωφορείων, δημόσιοι υπάλληλοι εκτός έδρας κλπ.) που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων, θεωρούνται μέλη του νοικοκυριού, **ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα που απουσιάζουν, δεν έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία**, είναι σύντροφοι ή παιδιά μέλους του νοικοκυριού, συνεχίζουν να διατηρούν στενούς δεσμούς με το νοικοκυριό και θεωρούν ότι αυτή η κατοικία είναι η κύρια κατοικία τους.
- **Άτομα με οικογενειακούς δεσμούς που απουσιάζουν προσωρινά** και βρίσκονται προσωρινά στο νοσοκομείο, γηροκομείο κλπ., που συνεισφέρουν στις δαπάνες της κατοικίας ή επωφελούνται αυτών λόγω μη ύπαρξης εισοδημάτων, έχουν οικονομικούς δεσμούς με το νοικοκυριό και αναμένεται να επιστρέψουν στο νοικοκυριό σε χρονικό διάστημα μικρότερο των 6 μηνών.

5. Οικονομικά ενεργά μέλη

Ως **οικονομικά ενεργά μέλη** θεωρούνται τα μέλη ηλικίας 14 ετών και άνω, τα οποία, κατά την προηγούμενη από την έναρξη της έρευνας εβδομάδα, είχαν μία εργασία ή, αν δεν είχαν, ζητούσαν εργασία, δηλαδή οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι.

6. Υπεύθυνος του νοικοκυριού

Υπεύθυνος νοικοκυριού είναι το μέλος του νοικοκυριού που αναγνωρίζεται ως υπεύθυνος από τα μέλη και το οποίο φέρει την κύρια ευθύνη στη λήψη σημαντικών αποφάσεων που αφορούν στο νοικοκυριό.

Ως **υπεύθυνος του νοικοκυριού** θεωρείται:

- Στις περισσότερες περιπτώσεις νοικοκυριών, που αποτελούνται από γονείς με παιδιά (άγαμα ή έγγαμα), ο πατέρας.
- Σε νοικοκυριά που αποτελούνται από συγγενικά ή μη άτομα, το μεγαλύτερο σε ηλικία εργαζόμενο μέλος (άνδρας ή γυναίκα) ή, αν κανένας δεν εργάζεται, το μεγαλύτερο σε ηλικία μέλος.

7. Πρόσωπο αναφοράς

Ως **πρόσωπο αναφοράς** θεωρείται:

- Ο υπεύθυνος του νοικοκυριού, εφόσον είναι εργαζόμενος ή ψάχνει να βρει μία εργασία. Στην περίπτωση που δεν εργάζεται, ούτε αναζητεί να βρει μία εργασία, για να θεωρηθεί πρόσωπο αναφοράς θα πρέπει να μην υπάρχει άλλο άτομο **οικονομικά ενεργό** στο νοικοκυριό.

- Ο/η σύζυγος ή σύντροφος του υπευθύνου, εφόσον εργάζεται ή αναζητεί να βρει μία εργασία, αν το πρόσωπο που δηλώνει υπεύθυνος του νοικοκυριού δεν είναι *οικονομικά ενεργό*.
- Το μεγαλύτερο σε ηλικία ενήλικο μέλος του νοικοκυριού που είναι *οικονομικά ενεργό*, αν ούτε ο/η σύζυγος/σύντροφος του υπευθύνου ανήκει στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό.
- Ο υπεύθυνος του νοικοκυριού, αν κανένα από τα μέλη του νοικοκυριού δεν ανήκουν στον *οικονομικά ενεργό* πληθυσμό.

8. Περίοδος αναφοράς των δαπανών και των εισοδημάτων

Περίοδοι αναφοράς των δαπανών και των εισοδημάτων είναι τα χρονικά διαστήματα, με συγκεκριμένη ημέρα έναρξης και λήξης, στα οποία αναφέρονται οι δαπάνες και τα εισοδήματα του νοικοκυριού. Στην έρευνα χρησιμοποιούνται διάφορες περίοδοι αναφοράς που έχουν καθοριστεί, ανάλογα με τη συχνότητα που πραγματοποιούνται από τα νοικοκυριά τα διάφορα είδη δαπανών ή λαμβάνονται τα εισοδήματα, με στόχο τη μείωση των δειγματοληπτικών σφαλμάτων μνήμης.

Περίοδοι αναφοράς θεωρούνται :

α) Οι δεκατέσσερις (14) ημέρες της έρευνας για τις καθημερινές δαπάνες του νοικοκυριού, όπως :

- είδη διατροφής και οινοπνευματώδη ποτά,
- είδη καθαριότητας (απορρυπαντικά, σαπούνια, χαρτί υγείας κλπ.),
- φαρμακευτικά είδη (φάρμακα, οινόπνευμα κλπ.),
- προσωπικά έξοδα των μελών του νοικοκυριού (τσιγάρα, εφημερίδες, περιοδικά, εισιτήρια, χαρτομάντιλα, κλπ.),
- εστιατόρια, ταβέρνες, καφεενία κλπ.

β) Ο μήνας, το δίμηνο, το τρίμηνο, το τετράμηνο, το εξάμηνο και το έτος για δαπάνες που πληρώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν ή θα παρασχεθούν στο μέλλον, όπως :

- λογαριασμοί ηλεκτρικού, νερού, τηλεφώνου, κοινοχρήστων κλπ.,
- τέλη κυκλοφορίας και ασφάλιστρα αυτοκινήτων,
- ενοίκιο κύριας και δευτερεύουσας ή εξοχικής κατοικίας.

γ) Οι τελευταίες 30 ημέρες, οι τελευταίοι 3, 6 ή 12 μήνες κλπ. που προηγήθηκαν από τη λήξη της έρευνας στο νοικοκυριό (περιλαμβάνονται και οι 14 ημέρες της έρευνας) για:

- δαπάνες επίπλων, ειδών επίπλωσης, ηλεκτρικών συσκευών κλπ.,
- δαπάνες ειδών ένδυσης και υπόδησης, θεραπευτικών συσκευών κλπ.,
- δαπάνες υγείας και εκπαίδευσης,
- δαπάνες διακοπών και παραθερισμού,
- εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες, ελεύθερα επαγγέλματα, γεωργικές εκμεταλλεύσεις, συντάξεις, κοινωνικά επιδόματα κλπ.

9. Δαπάνες του νοικοκυριού

Δαπάνες του νοικοκυριού είναι η αξία σε χρήμα, των αγαθών και υπηρεσιών που αγόρασε το νοικοκυριό ή έλαβε σε είδος (από δική του παραγωγή, δικό του κατάστημα, τον εργοδότη ή από αλλού) για να καλύψει τις οικογενειακές και τις κοινωνικές του ανάγκες.

Δε θεωρούνται δαπάνες:

1. Οι πληρωμές που αυξάνουν τα περιουσιακά στοιχεία του νοικοκυριού ή μειώνουν τα χρέη του σε τρίτους, όπως: αγορά και επέκταση κατοικίας, τραπεζικές καταθέσεις, εξόφληση δανείων, άμεσοι φόροι κλπ.
2. Οι μεταβιβάσεις χρημάτων σε μέλη και μη μέλη του νοικοκυριού.
3. Οι επαγγελματικές δαπάνες, όπως εργαλεία απαραίτητα για την άσκηση του επαγγέλματος, επαγγελματικά ταξίδια, καύσιμα αυτοκινήτων που χρησιμοποιούνται επαγγελματικά, σπόροι, γεωργικά φάρμακα κλπ. για καλλιέργεια της γης, ζωτροφές για οικόσιτη κτηνοτροφία κλπ.

Επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις που οι επαγγελματικές δαπάνες είναι κοινές με τις οικογενειακές, όπως συμβαίνει στη συστέγαση της οικογενειακής επιχείρησης με το νοικοκυριό, στη χρήση επαγγελματικού αυτοκινήτου για διακοπές κλπ., πρέπει να γίνει προσπάθεια διαχωρισμού της δαπάνης και να υπολογισθεί στο νοικοκυριό το τμήμα της δαπάνης που του αναλογεί (π.χ. ενοίκιο, λογαριασμοί ηλεκτρικού, νερού, καύσιμα, τέλη κυκλοφορίας, ασφάλιστρα κλπ.)

10. Τρόποι κτήσεως αγαθών και υπηρεσιών

Με την έρευνα συγκεντρώνονται πληροφορίες και για τον τρόπο απόκτησης από τα νοικοκυριά των αγαθών και των υπηρεσιών που χρησιμοποιούν για την κάλυψη των αναγκών τους. Η απόκτηση των αγαθών και υπηρεσιών μπορεί να πραγματοποιηθεί με αγορά ή με άλλους τρόπους (από δική του παραγωγή ή δική του επιχείρηση, από το Κράτος, από άλλα νοικοκυριά ή από τον εργοδότη).

ΑΓΟΡΕΣ

Αγορές – κωδικός 1

Ως αγορές καταγράφονται οι δαπάνες για τα αγαθά που αποκτούν τα νοικοκυριά καταβάλλοντας την αξία τους με μετρητά ή με δόσεις, ανεξάρτητα αν προορίζονται για τις ανάγκες του νοικοκυριού ή για να προσφερθούν ως δώρα σε άλλα νοικοκυριά. Επίσης, ως αγορές καταγράφονται οι δαπάνες για τις υπηρεσίες που αποκτούν τα νοικοκυριά καταβάλλοντας την αξία τους με μετρητά ή με δόσεις.

Δεν καταγράφονται με τρόπο κτήσεως 1 οι δαπάνες για υπηρεσίες που πληρώνονται από άλλα νοικοκυριά, το Κράτος ή από τον εργοδότη. Οι δαπάνες αυτές καταγράφονται στα νοικοκυριά που λαμβάνουν τις υπηρεσίες με λοιπούς τρόπους κωδικός 2 ή από τον εργοδότη κωδικός 5.

ΑΠΟΛΑΒΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ

Από δική του παραγωγή – κωδικός 2

Με τον τρόπο αυτό καταγράφονται **τα είδη που καταναλώνουν τα νοικοκυριά** και προέρχονται από τη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή τους, την αλιεία ή το κυνήγι (λάδι, κρασί, λαχανικά, φρούτα, γάλα, αυγά, κρέας, τυρί, μαλλί, ψάρια κλπ.). Περιλαμβάνονται και τα προϊόντα που συνέλεξαν τα νοικοκυριά ως ελεύθερα αγαθά (άγρια χόρτα, μανιτάρια, καυσόξυλα κλπ.).

Δεν καταγράφονται με τρόπο κτήσεως 2 οι δαπάνες για αγαθά των προηγούμενων περιπτώσεων, όταν τα αγαθά προσφέρονται σε άλλα νοικοκυριά. Οι δαπάνες αυτές καταχωρίζονται στα νοικοκυριά που τα λαμβάνουν, στο στάδιο της κατανάλωσης, με τρόπο κτήσεως λοιποί τρόποι κωδικός 4 ή με τρόπο κτήσεως από τον εργοδότη κωδικός 5, αν το νοικοκυριό που παρέχει τα αγαθά είναι εργοδότης του νοικοκυριού που τα λαμβάνει.

Από δική του επιχείρηση – κωδικός 3

Με τον τρόπο αυτό καταγράφονται τα αγαθά που παίρνουν χωρίς πληρωμή τα νοικοκυριά από δικό τους κατάστημα για τις ανάγκες τους ή για να τα προσφέρουν σε τρίτους (ο αρτοποιός πήρε ψωμί από το αρτοποιείο του, ο επιπλοποιός πήρε έπιπλα από το εργαστήριό του κλπ.). Επισημαίνεται ότι το τεκμαρτό ενοίκιο ιδιόκτητης ή παραχωρημένης δωρεάν κύριας ή δευτερεύουσας κατοικίας, που χρησιμοποιεί το νοικοκυριό, θεωρείται ότι προέρχεται από «δική του επιχείρηση».

Δεν καταγράφονται με τρόπο κτήσεως 3 οι δαπάνες για είδη διατροφής που προέρχονται από επιχείρηση των ερευνώμενων νοικοκυριών, αλλά προσφέρονται «ως δώρα» σε άλλα νοικοκυριά. Οι δαπάνες αυτές καταγράφονται στα νοικοκυριά που τα καταναλώνουν με λοιπούς τρόπους κωδικός 4 ή με τρόπο κτήσεως από τον εργοδότη κωδικός 5 στην περίπτωση που κάποιο μέλος του νοικοκυριού εργάζεται στην επιχείρηση. Επίσης, δεν καταγράφονται με αυτό τον τρόπο κτήσεως οι υπηρεσίες που αποκτούν τα νοικοκυριά από δικά τους καταστήματα ή επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών (ιατρεία, δικηγορικά γραφεία, φροντιστήρια, γυμναστήρια, παιδικοί σταθμοί, ιδιωτικά σχολεία, κουρεία, στεγνοκαθαριστήρια, επιδιορθώσεις ειδών ένδυσης και υπόδησης, συνεργεία αυτοκινήτων κλπ.).

Λοιποί τρόποι – κωδικός 4

Με τον τρόπο αυτό καταγράφονται τα αγαθά και οι υπηρεσίες (σε είδος) που λαμβάνουν τα νοικοκυριά χωρίς πληρωμή :

- α) Από άλλα νοικοκυριά (μόνο υπηρεσίες, όπως το ενοίκιο κύριας ή δευτερεύουσας κατοικίας που έχει παραχωρηθεί δωρεάν ή πληρώνεται από τρίτους, λογαριασμοί ηλεκτρικού, νερού, τηλεφώνου που πληρώνονται από τρίτους κλπ., καθώς και τα τρόφιμα και ποτά)
- β) Από κρατικές, δημοτικές, εκκλησιαστικές αρχές, ασφαλιστικούς οργανισμούς κλπ. ως παροχές σε είδος, π.χ. συσσίτια, τρόφιμα σε πολυτέκνους, προσφορές παιχνιδιών από δήμους, ρουχισμό από εκκλησίες κλπ.
- γ) Από το εξωτερικό, π.χ. τρόφιμα, είδη ένδυσης, είδη οικιακού εξοπλισμού κλπ.

Από τον εργοδότη – κωδικός 5

Με τον τρόπο αυτό καταγράφονται τα αγαθά και οι υπηρεσίες (σε είδος) που λαμβάνουν τα νοικοκυριά χωρίς πληρωμή ή με μειωμένη τιμή από τον εργοδότη τους ως αμοιβή σε είδος, με την προϋπόθεση ότι αποτελούν καθαρό όφελος των εργαζομένων, δηλαδή τα νοικοκυριά θα τα αγόραζαν οπωσδήποτε. Δε θεωρούνται αμοιβή σε είδος τα αγαθά που παρέχονται από τον εργοδότη για την άσκηση του επαγγέλματος (φόρμες, κάσκες κλπ.) ή για αντιστάθμιση μειονεκτημάτων της εργασίας (γάλα, αναψυκτικά κλπ.). Επισημαίνεται ότι αν τα αγαθά αυτά

μεταφέρονται στην κατοικία και καταναλώνονται από το νοικοκυριό για τις ανάγκες του, καταγράφονται με τρόπο κτήσεως από τον εργοδότη κωδικός 5.

Τέλος, επισημαίνεται ότι, όταν το νοικοκυριό λαμβάνει κάποιο είδος ή υπηρεσία χωρίς πληρωμή, καταγράφεται ολόκληρο το ποσό της τρέχουσας αξίας του είδους ή της υπηρεσίας, ενώ στην περίπτωση που το νοικοκυριό λαμβάνει κάποιο είδος ή υπηρεσία με μειωμένη τιμή καταγράφεται με τρόπο κτήσεως από τον εργοδότη κωδικός 5 το ποσό που πλήρωσε ο εργοδότης, ενώ το ποσό που πληρώθηκε από τον ερευνώμενο με τρόπο κτήσεως αγορές κωδικός 1.

11. Εισόδημα

Ως εισόδημα θεωρείται το σύνολο των απολαβών σε χρήμα ή και σε είδος του μέλους του νοικοκυριού που προέρχονται από εργασία ή και άλλες πηγές.

Εισοδήματα θεωρούνται οι μισθοί, οι συντάξεις, τα κέρδη από γεωργικές, κτηνοτροφικές, εμπορικές κλπ. επιχειρήσεις, τα έσοδα από ενοικίαση ακίνητης περιουσίας, τόκους και μερίσματα, κοινωνικά επιδόματα, οι τακτικές μεταβιβάσεις μεταξύ των νοικοκυριών κλπ. Για τη συλλογή αξιόπιστων πληροφοριών ζητείται το καθαρό εισόδημα (μετά την αφαίρεση του φόρου και των κοινωνικών ασφαλιστικών εισφορών) κατά πηγή, για κάθε μέλος 14 ετών και άνω, χωριστά, ώστε να υπολογιστεί το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού.

IV. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ

1. Προϋποθέσεις καταγραφής των δαπανών

Για να καταγραφεί μία δαπάνη πρέπει:

- α) Να έχει πραγματοποιηθεί μέσα στην περίοδο αναφοράς που έχει οριστεί για το αντίστοιχο αγαθό ή υπηρεσία, π.χ. οι δεκατέσσερις ημέρες για τα είδη διατροφής, ο μήνας για τα είδη ένδυσης, οι 12 μήνες για τα διαρκή αγαθά κλπ.
- β) Το είδος στο οποίο αναφέρεται η δαπάνη να έχει περιέλθει στην κατοχή του νοικοκυριού και η υπηρεσία να έχει ήδη προσφερθεί σε αυτό μέσα στην περίοδο αναφοράς της, ανεξάρτητα αν προορίζεται για να καλύψει τις ανάγκες του ή για να δοθεί σε άλλα νοικοκυριά. Ο τρόπος που θα αποκτηθούν τα αγαθά και οι υπηρεσίες από το νοικοκυριό μπορεί να είναι αγορά (με μετρητά ή με πίστωση) κωδικός 1, από το δικό του κατάστημα κωδικός 3, από τρίτους λοιπούς τρόπους κωδικός 4 ή από τον εργοδότη κωδικός 5, π.χ. η δαπάνη για ενδύματα καταγράφεται αν το νοικοκυριό «τα έλαβε στην κατοχή του» μέσα στις τελευταίες 30 ημέρες (περιλαμβανομένων των 14 ημερών της έρευνας) πριν από τη λήξη της έρευνας, έστω και αν η αξία τους αποπληρωθεί στο μέλλον με δόσεις, η δαπάνη για δίδακτρα σε ιδιωτικό σχολείο καταγράφεται, αν η υπηρεσία αυτή προσφέρθηκε μέσα στους τελευταίους 12 μήνες, πριν από τη λήξη της έρευνας, σε μέλη του νοικοκυριού κλπ.
- γ) Τα είδη που προέρχονται από γεωργική - κτηνοτροφική παραγωγή του νοικοκυριού, αλιεία, δάση ή θήρα, να έχουν καταναλωθεί από το νοικοκυριό στην περίοδο αναφοράς τους, π.χ. καταγράφεται η αξία της ποσότητας του λαδιού που κατανάλωσε το νοικοκυριό από δική του παραγωγή τους τελευταίους 12 μήνες και όχι αυτή που υπάρχει, πιθανόν, στην αποθήκη του. Το ίδιο ισχύει για λαχανικά που προέρχονται από λαχανόκηπο ή από τη γεωργική εκμετάλλευση του νοικοκυριού, δηλαδή καταγράφονται μόνο αυτά που καταναλώθηκαν τις 14 ημέρες της έρευνας κλπ.

Επισημαίνεται ότι τα παραπάνω κριτήρια δεν ισχύουν απόλυτα για δαπάνες που πληρώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, π.χ. ηλεκτρικού, ύδρευσης, αποχέτευσης, τηλεφώνου, τελών κυκλοφορίας, ασφαλιστρών κλπ. Στις περιπτώσεις αυτές, καταγράφεται ο τελευταίος λογαριασμός, με περίοδο αναφοράς το χρονικό διάστημα που καλύπτει (μήνας, 2μηνο, 3μηνο, 4μηνο, 6μηνο, έτος), ανεξάρτητα από το πότε προσφέρθηκαν ή θα προσφερθούν οι αντίστοιχες υπηρεσίες, π.χ. ο λογαριασμός της ΔΕΗ καταγράφεται με περίοδο αναφοράς, συνήθως, το 4μηνο, τα ασφάλιστρα του αυτοκινήτου αναφέρονται στο 6μηνο ή το 12μηνο και αφορούν, συνήθως, παροχή υπηρεσιών στο μέλλον, τα τέλη κυκλοφορίας του αυτοκινήτου αναφέρονται στο 12μηνο και αφορούν, συνήθως, παροχή υπηρεσιών στο μέλλον κλπ.

2. Πρόσθετα στοιχεία για τον τρόπο καταγραφής των δαπανών στα νοικοκυριά

α) *Παροχή αγαθών (δώρα) από ένα νοικοκυριό σε ένα άλλο:*

- Τα αγαθά που αγοράζει ένα νοικοκυριό για να τα προσφέρει ως δώρο σε άλλα νοικοκυριά, καταγράφονται στο νοικοκυριό που τα αγοράζει. Το νοικοκυριό που τα δέχεται τα καταγράφει με άλλο τρόπο κτήσεως (λοιποί τρόποι, από τον εργοδότη, από δική του επιχείρηση).
- Τα αγαθά που λαμβάνει ένα νοικοκυριό από το κατάστημά του, χωρίς πληρωμή, για να τα προσφέρει ως δώρο σε άλλα νοικοκυριά, καταγράφονται ως δαπάνη στο νοικοκυριό που τα προσφέρει.

- Εξαίρεση αποτελούν μόνο τα τρόφιμα και τα ποτά, που παρέχονται ως δώρα από άλλα νοικοκυριά, από την επιχείρηση ή τη γεωργική, κτηνοτροφική παραγωγή κλπ. του νοικοκυριού που τα δωρίζει (παντοπωλείο, super market). Αυτά καταγράφονται στο νοικοκυριό που τα δέχεται με λοιπούς τρόπους «ΛΤ» κτήσεως ή από τον εργοδότη «ΑΕ».

β) Προσφορά δωρεάν υπηρεσιών στο νοικοκυριό:

- Οι υπηρεσίες που προσφέρονται δωρεάν σε ένα νοικοκυριό από οποιονδήποτε (από μέλη του ίδιου του νοικοκυριού, άλλα νοικοκυριά, τον εργοδότη, το Κράτος κλπ.) δεν καταγράφονται, π.χ. το καθάρισμα ενδυμάτων στο καθαριστήριο μέλους του νοικοκυριού, δωρεάν εξέταση σε ιδιωτικό ιατρείο, δωρεάν περίθαλψη σε κρατικό νοσοκομείο κλπ. Εξαίρεση αποτελούν οι δωρεάν υπηρεσίες ή με μειωμένη τιμή παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, ύδρευσης, τηλεφωνικών τελών (κινητού ή σταθερού), θερμικής ενέργειας και κοινωνικής προστασίας (παιδικοί σταθμοί) κλπ.
- Οι υπηρεσίες που πληρώνονται από τρίτους (άλλα νοικοκυριά, Κράτος, οργανισμούς κλπ.) καταγράφονται στο νοικοκυριό που τις δέχεται με λοιπούς τρόπους κτήσεως κωδικός 4, ενώ οι υπηρεσίες που πληρώνονται από τον εργοδότη καταγράφονται στο νοικοκυριό που τις δέχεται με τρόπο κτήσεως από τον εργοδότη κωδικός 5. Τα χρήματα που δίνονται για την αγορά αυτών των υπηρεσιών δεν αποτελούν δαπάνες του νοικοκυριού που τις παρέχει και καταγράφονται από το νοικοκυριό που τα παρέχει ως οικονομικές μεταβιβάσεις σε άλλα νοικοκυριά (ΕΟΠ:1, τμήμα Ε, ερώτημα 14).
- Εξαιρούνται και δεν καταγράφονται οι δαπάνες για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που πληρώνονται από ασφαλιστικούς οργανισμούς.

γ) Μεταβιβάσεις χρημάτων μεταξύ των μελών του νοικοκυριού

- Τα χρήματα που δίνονται μεταξύ των μελών του ίδιου νοικοκυριού δεν αποτελούν δαπάνες και δεν καταγράφονται. Καταγράφονται, όμως, τα είδη που αγοράζουν τα μέλη με τα χρήματα αυτά.

δ) Εκτίμηση της αξίας αγαθών και υπηρεσιών

- **Γ ι α τ ι ς α γ ο ρ έ ς :** Στην τιμή των αγαθών και υπηρεσιών που αποκτούν τα νοικοκυριά με αγορά, προστίθεται και κάθε άλλη δαπάνη που είναι απαραίτητη, ώστε αυτά να καταναλωθούν ή να χρησιμοποιηθούν, π.χ. μεταφορικά, τοποθέτηση ηλεκτρικών συσκευών κλπ. Στην περίπτωση που τα αγαθά ή υπηρεσίες έχουν αποκτηθεί με δόσεις ή με πιστωτική κάρτα, η αξία τους καταγράφεται ολόκληρη και όχι μόνο το μέρος των δόσεων που έχουν αποπληρωθεί μέσα στην περίοδο αναφοράς.
- **Γ ι α τ ι ς α π ο λ α β έ ς σ ε ε ί δ ο ς :** Η τιμή των αγαθών και υπηρεσιών που παίρνουν τα νοικοκυριά χωρίς πληρωμή, υπολογίζεται από τα ίδια ή από τον ερευνητή, με βάση τις λιανικές τιμές που ισχύουν στην τοπική ή την πλησιέστερη αγορά.

V. ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΠΛΑΙΣΙΑ

1. Γενικά

Οι μονάδες επιφανείας που έχουν επιλεγεί, ανέρχονται σε 612 σε όλη τη Χώρα. Μονάδα επιφανείας είναι η εδαφική περιοχή, η οποία αποτελείται από ένα ή και περισσότερα συνεχόμενα ή μη οικοδομικά τετράγωνα στα οποία θα διενεργηθεί η έρευνα. Για κάθε μονάδα επιφανείας συμπληρώθηκε ένας κατάλογος νοικοκυριών που διαμένουν στα εσωτερικά της όρια.

Στους καταλόγους αυτούς έχουν καταγραφεί, σύμφωνα με τις οδηγίες προς τους ερευνητές, μόνον οι κατοικούμενες κατοικίες. Ως κατοικούμενες κατοικίες θεωρήθηκαν και οι χώροι που δεν είναι κανονικές κατοικίες, αλλά κατοικούνται κατά το χρόνο κατάρτισης των καταλόγων, π.χ. κατοικούμενο κατάστημα – παράγκα – σκηνή – λυόμενο κλπ.

Κατοικίες που δεν περιλήφθηκαν στον κατάλογο είναι οι κενές κατοικίες και οι εξοχικές ή δευτερεύουσες κατοικίες, εφόσον κατά την κατάρτιση του καταλόγου ήταν κενές (οι εξοχικές ή δευτερεύουσες κατοικίες αν κατοικούνταν κατά την κατάρτιση του καταλόγου και για τους επόμενους έξι μήνες, (τότε συμπεριλήφθηκαν στον κατάλογο), οι υπό ανέγερση κατοικίες, δηλαδή οι κατοικίες στις οποίες δεν έχουν αποπερατωθεί οι εργασίες κατασκευής, που ήταν απαραίτητες για να γίνουν κατοικήσιμες, οι ερειπωμένες και οι υπό κατεδάφιση κατοικίες, όταν δεν κατοικούνται, οι συλλογικές κατοικίες, όπως γηροκομεία, νοσοκομεία, άσυλα ανιάτων, οικοτροφεία, ξενοδοχεία κλπ. και οι μη κατοικούμενες επαγγελματικές στέγες.

2. Τρόπος συμπλήρωσης των καταλόγων πλαισίων κατοικιών

Κάθε κατοικία καταγράφηκε μόνο μία φορά. Συνήθως, οι κατοικίες έχουν μία είσοδο. Στις περιπτώσεις κατοικιών με δύο ή περισσότερες εισόδους, η κατοικία καταγράφηκε από την κύρια είσοδο. Στην περίπτωση κτιρίων με δύο ή περισσότερες εισόδους, καθεμία από τις οποίες οδηγεί σε ορισμένα μόνο και όχι σε όλα τα διαμερίσματα του κτιρίου, κατοικίες είναι όσες και οι εισοδοί που οδηγούν σε διαφορετικά διαμερίσματα.

Στα πολυώροφα κτίρια (π.χ. πολυκατοικίες), οι κατοικίες καταγράφηκαν αρχίζοντας από τον τελευταίο όροφο ή το δώμα (αν υπάρχει) και τελειώνοντας στο υπόγειο. Η σειρά καταχώρισης των κατοικιών στους ορόφους έγινε με κατεύθυνση από δεξιά προς τα αριστερά της σκάλας. Στα κτίρια που κάποιες από τις κατοικίες τους (συνήθως ισόγειες ή υπόγειες) έχουν ξεχωριστή είσοδο με άμεση πρόσβαση στο δρόμο ή στον ακάλυπτο χώρο της οικοδομής, η καταγραφή έγινε με τη σειρά που συναντάμε την είσοδό τους.

Οι κατοικίες που αποτελούνται από δύο ή περισσότερα διαμερίσματα πολυκατοικίας (μεζονέτες κλπ.) ή ολόκληρο κτίριο, αν κατοικούνται από το ίδιο νοικοκυριό, καταγράφηκαν μία φορά.

Αν η μονάδα επιφανείας αποτελείται από δύο ή περισσότερα οικοδομικά τετράγωνα πρώτα καταγράφηκαν οι κατοικίες του 1ου οικοδομικού τετραγώνου, μετά του 2ου, του 3ου κλπ., έως ότου καταγραφούν με συνεχή αύξουσα αρίθμηση όλες οι κατοικίες των οικοδομικών τετραγώνων που αποτελούν τη μονάδα επιφανείας.

Τα στοιχεία αναγνώρισης της μονάδας επιφανείας, στο επάνω δεξιά μέρος της πρώτης σελίδας του καταλόγου, δηλαδή ο κωδικός μονάδας επιφανείας, ο νομός, ο δήμος ή η κοινότητα, και ο οικισμός ή η περιοχή, καταγράφηκαν σύμφωνα με τα στοιχεία που αναγράφονται στο έντυπο «ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ». Συμπληρώθηκε, επίσης, το ονοματεπώνυμο του καταχωρητή και η ημερομηνία καταγραφής, το διάστημα δειγματοληψίας, καθώς και ο τυχαίος αριθμός.

Σε καθεμία γραμμή του καταλόγου καταγράφηκαν τα στοιχεία που αφορούν μία κατοικία. Ο κατάλογος αποτελείται από έξι στήλες:

- Στήλη 1: Α/α κατοικίας: Η αρίθμηση των κατοικιών στη στήλη αυτή είναι αύξουσα και συνεχής.
- Στήλη 2: Οικοδομικό τετράγωνο
- Στήλη 3: Διεύθυνση κατοικίας: Οδός και αριθμός ή περιοχή
- Στήλη 4: Όροφος: Δώμα, 6ος, 5ος, ..., ισόγειο, υπόγειο.
- Στήλη 5: Στοιχεία προσδιορισμού της κατοικίας: Ονοματεπώνυμο υπευθύνου του νοικοκυριού και αριθμός διαμερίσματος.
- Στήλη 6: Παρατηρήσεις του υπαλλήλου που κατάρτισε τον κατάλογο.

3. Τρόπος επιλογής κατοικιών και τελικών μονάδων έρευνας (νοικοκυριών)

Η τελική μονάδα έρευνας είναι το νοικοκυριό. Στις περιπτώσεις κατοικιών με δύο ή περισσότερα νοικοκυριά θα ερευνηθούν όλα τα νοικοκυριά των κατοικιών αυτών. Η επιλογή των κατοικιών έγινε από το αρμόδιο τμήμα της Δ/σης Στατιστικών Πληθυσμού και Αγοράς Εργασίας, με βάση το διάστημα δειγματοληψίας της μονάδας επιφανείας που υπάρχει στο χαρτογραφικό σχεδιάγραμμα, τον τυχαίο αριθμό και τον ειδικό πίνακα επιλογής, ο οποίος για κάθε διάστημα δειγματοληψίας αναγράφει τους αύξοντες αριθμούς κατοικιών των οποίων τα νοικοκυριά θα ερευνηθούν (π.χ. αν το διάστημα δειγματοληψίας είναι $\delta=14,9$ και ο τυχαίος αριθμός είναι 8,7, επιλέγονται οι κατοικίες με αύξοντες αριθμούς 9, 24, 39, 54, 69, 84). Τα νοικοκυριά που επιλέγηκαν σε κάθε μονάδα επιφανείας ανέρχονται σε 6 ή 7 νοικοκυριά.

VI. ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

1. Κατοικίες που θα αντικατασταθούν

Οι κύριες κατοικούμενες κατοικίες θα αντικατασταθούν αν η συνεργασία με το νοικοκυριό είναι αδύνατη για τους εξής λόγους :

- α) Αδυναμία επικοινωνίας
- β) Άρνηση συνεργασίας
- γ) Προσωρινή απουσία
- δ) Άλλος λόγος:

Διευκρινίζεται ότι, αν υπάρχει αντικειμενική αδυναμία επικοινωνίας με το νοικοκυριό (κωφάλαλοι, ασθενείς, υπερήλικες κλπ.), η κατοικία θα αντικατασταθεί αμέσως. Στην περίπτωση, όμως, άρνησης του νοικοκυριού θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να καταστεί δυνατή η συνεργασία. Αν, παρά τις προσπάθειες, το νοικοκυριό δεν πείθεται, θα αντικατασταθεί. Τέλος, στην περίπτωση απουσίας ο ερευνητής θα επισκεφθεί τουλάχιστον τρεις (3) φορές το νοικοκυριό πριν το αντικαταστήσει.

2. Κατοικίες που δε θα αντικατασταθούν

Οι κατοικίες που έχουν επιλεγεί και δε θα αντικατασταθούν, είναι :

- α) Κενές κατοικίες
- β) Δευτερεύουσες ή εξοχικές κατοικίες, κατοικούμενες ή κενές
- γ) Κατοικίες όπου διαμένουν νοικοκυριά που ανήκουν σε ξένες αποστολές (π.χ. πρεσβείες, προξενεία, ένοπλες δυνάμεις άλλων χωρών κλπ.).

3. Τρόπος αντικατάστασης

Η αντικατάσταση των μη ανταποκρινόμενων νοικοκυριών θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν λιγότερο αυθαίρετη. Οι ερευνητές θα πρέπει να αντικαταστήσουν τα μη ανταποκρινόμενα νοικοκυριά με νοικοκυριά των οποίων τα βασικά χαρακτηριστικά, όπως η σύνθεση νοικοκυριού, η μορφή ιδιοκτησίας και το επάγγελμα του υπευθύνου, να σχετίζονται με τα βασικά χαρακτηριστικά των αντικατασταθέντων νοικοκυριών. Έτσι, κάθε μη ανταποκρινόμενο νοικοκυριό θα αντικαθίσταται από το αμέσως επόμενο στον κατάλογο, που θα έχει όμοια όσο το δυνατόν περισσότερα από τα βασικά χαρακτηριστικά του, εκτός αν πρόκειται για το τελευταίο στον κατάλογο νοικοκυριό. Ο τρόπος αντικατάστασης ελέγχεται με το έντυπο «ΕΟΠ:5».

VII. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

A. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ (ΜΗΤΡΩΟ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ - ΔΑΠΑΝΕΣ) ΕΟΠ:1

1. Γενικά

Με το ΕΟΠ: 1 συγκεντρώνονται πληροφορίες που αφορούν σε ολόκληρο το νοικοκυριό.

Το ΕΟΠ: 1 χωρίζεται στα τμήματα Α έως ΙΒ, που αφορούν:

- ΤΜΗΜΑ Α1 : Σύνθεση του νοικοκυριού (δημογραφικά στοιχεία, οικονομική δραστηριότητα, υπηκοότητα).
ΤΜΗΜΑ Α2 : Στοιχεία εκπαίδευσης και υγείας των μελών του νοικοκυριού (επίπεδο εκπαίδευσης μελών, ασφάλεια υγείας)
ΤΜΗΜΑ Β : Στοιχεία κύριας κατοικίας του νοικοκυριού (είδος κατοικίας, μορφή κατοχής, χώροι κατοικίας, έτος κατασκευής, μέσα θέρμανσης, μαγειρέματος, ανέσεις κλπ.) και στοιχεία δευτερεύουσας κατοικίας
ΤΜΗΜΑ Γ : Δαπάνες κύριας και δευτερεύουσας ή εξοχικής κατοικίας (ενοίκιο, δαπάνες για φωτισμό, ύδρευση, καύσιμα κλπ.)
ΤΜΗΜΑ Δ : Δαπάνες παραθερισμού, διακοπών και ταξιδιών αναψυχής διάρκειας τριών (3), τουλάχιστον, διανυκτερεύσεων
ΤΜΗΜΑ Ε : Δαπάνες για εκπαίδευση και υγεία και διάφορες τακτικές δαπάνες (εισφορές, συνδρομές κλπ.)
ΤΜΗΜΑ ΣΤ : Δαπάνες για τα μέσα μεταφοράς (αγορά ΙΧ, τέλη κυκλοφορίας, ασφάλιστρα, επισκευές, αξεσουάρ, ενοίκιο γκαράζ κλπ.)
ΤΜΗΜΑ Ζ : Δαπάνες για τα κύρια είδη οικιακού εξοπλισμού (έπιπλα, καλύμματα δαπέδου, ηλεκτρικές και άλλες οικιακές συσκευές, καθώς και οι επισκευές τους, είδη αναψυχής, θεραπευτικές συσκευές κλπ.)
ΤΜΗΜΑ Η : Δαπάνες για είδη ατομικής και οικιακής χρήσης (είδη ένδυσης και υπόδησης, επίπλωσης και κλινοστρωμάτων, οικιακών ειδών και εργαλείων κλπ.)
ΤΜΗΜΑ Θ : Δαπάνες για είδη υπόδησης
ΤΜΗΜΑ Ι : Τρόφιμα, ποτά, λοιπά αγαθά άμεσης κατανάλωσης και διάφορες υπηρεσίες με τρόπο κτήσεως αγορά «ΑΓ»
ΤΜΗΜΑ ΙΑ : Αξία των πιο πάνω ειδών που αποκτώνται χωρίς πληρωμή από το κατάστημα του νοικοκυριού, τη γεωργική ή κτηνοτροφική κλπ. παραγωγή του νοικοκυριού, από άλλα νοικοκυριά, Κράτος, οργανισμούς κλπ. ή από τον εργοδότη του
ΤΜΗΜΑ ΙΒ : Πηγές εισοδήματος του νοικοκυριού

2. Κωδικός μονάδας επιφανείας και στοιχεία για τον υπεύθυνο του νοικοκυριού

Στο εξώφυλλο, τόσο του ΕΟΠ:1 όσο και των υπόλοιπων ερωτηματολογίων της έρευνας, καταγράφεται ο Κωδικός του Νοικοκυριού, που αποτελείται από δέκα (10) συνολικά ψηφία. Το πρώτο τμήμα αποτελείται από οκτώ ψηφία, που είναι ο κωδικός της μονάδας επιφανείας, ενώ τα δύο επόμενα ψηφία είναι ο αύξων αριθμός του νοικοκυριού μέσα στη μονάδα επιφανείας. Στη συνέχεια, καταγράφεται η Περιφερειακή Ενότητα, η Δημοτική Ενότητα, ο οικισμός ή περιοχή, ο μήνας διενέργειας της έρευνας π.χ. (01,02...) ο κωδικός του ερευνητή και οι ημέρες συνεργασίας με το νοικοκυριό.

Επίσης, συγκεντρώνονται πληροφορίες για το ονοματεπώνυμο του υπευθύνου του νοικοκυριού, την ταχυδρομική διεύθυνση της κατοικίας, τον ταχυδρομικό κώδικα της περιοχής όπου διαμένει το νοικοκυριό και τον αριθμό του τηλεφώνου του νοικοκυριού (σταθερό ή κινητό).

3. Τμήμα Α: Σύνθεση του νοικοκυριού και στοιχεία εκπαίδευσης και υγείας των μελών του νοικοκυριού

Οι πληροφορίες για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα πρέπει να δίνονται από συγκεκριμένα μέλη του νοικοκυριού με τη σειρά που ακολουθεί:

- Από τον υπεύθυνο, τη σύζυγο ή τη σύντροφό του

- Από οποιοδήποτε μέλος ηλικίας 16 ετών και άνω, το οποίο θα είναι το πλέον κατάλληλο για να παράσχει τις πληροφορίες του νοικοκυριού.

α) Σύνθεση του νοικοκυριού

Το τμήμα αυτό αποτελείται από 10 στήλες, στις οποίες καταγράφονται οι πληροφορίες για τη σύνθεση του νοικοκυριού και τα κύρια κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά των μελών του.

Στήλη 1: Α/α μέλους

Η καταγραφή των μελών του νοικοκυριού, με συνεχή αύξουσα αρίθμηση, θα ακολουθεί την εξής σειρά: Υπεύθυνος του νοικοκυριού, σύζυγος/σύντροφος, παιδιά του υπευθύνου ή συζύγου (κατά ηλικία), γονείς του υπευθύνου ή συζύγου, άλλοι συγγενείς, οικιακοί βοηθοί, οικότροφοι και λοιπά μη συγγενικά πρόσωπα.

Στήλη 2: Όνομα

Καταγράφεται το μικρό όνομα του μέλους του νοικοκυριού.

Στήλη 3: Σχέση προς τον υπεύθυνο του νοικοκυριού

Καταρχήν ο ερευνητής θα πρέπει να διαπιστώσει πόσα και ποια άτομα αποτελούν το νοικοκυριό, σύμφωνα με τους ορισμούς του νοικοκυριού και των μελών του, που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Για το σκοπό αυτό ο ερευνητής θα πρέπει να υποβάλει ορισμένες ερωτήσεις, οι οποίες μπορούν να διατυπωθούν ως εξής:

- «Θα ήθελα να μου πείτε όλα τα μέλη της οικογένειάς σας που μένουν σε αυτή την κατοικία»
- «Μήπως μένει σε αυτή την κατοικία και κάποιο άλλο άτομο, έστω και προσωρινά, π.χ. συγγενής σας, υπηρέτρια, οικότροφος κλπ.»;
- «Εκτός από τα άτομα που αναφέρατε, μήπως υπάρχουν και άλλα που μένουν, συνήθως, μαζί σας σε αυτή την κατοικία, αλλά τώρα απουσιάζουν για οποιοδήποτε λόγο»;

Η απάντηση στη στήλη αυτή καταγράφεται με έναν από τους κωδικούς 1 - 12, σύμφωνα με τους κωδικούς που δίνονται στο κάτω μέρος αυτής της σελίδας, π.χ. για τα παιδιά του υπευθύνου καταγράφεται ο κωδικός 3, για το γονέα καταγράφεται ο κωδικός 5 κλπ.

Στήλη 4: Κατάσταση διαμονής

Το ερώτημα αυτό αναφέρεται στην κατάσταση διαμονής των μελών που έχουν καταγραφεί στη στήλη 3. Ένα μέλος του νοικοκυριού θεωρείται ότι απουσιάζει προσωρινά, όταν π.χ. κάποιος είναι ασθενής σε νοσοκομείο, υπηρετεί την θητεία του στο στρατό, είναι κρατούμενος ή υπόδικος, είναι σε άλλη πόλη για εργασία ή εκπαιδευτικό σεμινάριο, είναι σε ταξίδι εργασίας (π.χ. ναυτικός) ή αναψυχής, φοιτητής που διαμένει σε φοιτητική εστία κλπ. Στις περισσότερες περιπτώσεις ισχύει το χρονικό περιθώριο των 6 μηνών μέσα στο οποίο θα πρέπει να επιστρέψει. Κατ' εξαίρεση άτομα με πολύ στενούς οικογενειακούς δεσμούς καταγράφονται ως μέλη που απουσιάζουν, ανεξαρτήτως χρονικού διαστήματος, αρκεί να μην έχουν αλλού μία μόνιμη και κύρια κατοικία.

Στήλη 6: Ημερομηνία γέννησης

Καταγράφεται, για κάθε μέλος του νοικοκυριού, η ημερομηνία γέννησης, π.χ. 0 | 5 | 0 | 7 | 1 | 9 | 6 | 2 |

Στήλη 7: Κύρια οικονομική δραστηριότητα

Για κάθε μέλος πρέπει να δίνεται μία μόνο απάντηση, που θα αναφέρεται στην κύρια ασχολία του. Η ασχολία ορίζεται από το μέλος που δίνει τις πληροφορίες. Στην περίπτωση που το ερωτώμενο άτομο έχει περισσότερες από μία ασχολίες, π.χ. φοιτήτρια που εργάζεται, καταγράφεται η ασχολία που το ίδιο το μέλος θεωρεί κύρια. Η απάντηση καταγράφεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τους κωδικούς 1 - 4.

- **Κωδικός 1 – Εργαζόμενος:** Για όσους έχουν κάποια εργασία από την οποία αποκομίζουν, άμεσα ή έμμεσα, οικονομικό όφελος. Ως εργαζόμενοι θεωρούνται οι μισθωτοί, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής τους (με μισθό, ημερομίσθιο, σε είδος, με ποσοστά κλπ.), οι μαθητευόμενοι με ή χωρίς αμοιβή, οι επιχειρηματίες, οι γεωργοί που εργάζονται οι ίδιοι, οι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση χωρίς αμοιβή. Επίσης, τα άτομα που έχουν διακόψει προσωρινά την εργασία τους, γιατί βρίσκονται σε κανονική ή αναρρωτική άδεια, κύηση ή τοκετό, απεργία κλπ.
- **Κωδικός 2 – Άνεργος:** Για όσους δεν εργάζονται και ζητούν σήμερα μία εργασία, π.χ. επειδή απολύθηκαν, τελείωσε η εργασία που είχαν αναλάβει, έκλεισε η επιχείρηση ή ζητούν εργασία για πρώτη φορά, άτομα που εργάζονται εποχικά, όπως ξενοδοχοϋπάλληλοι, εργάτες γεωργίας, ηθοποιοί κλπ. κατά την περίοδο που δεν εργάζονται (εκτός σεζόν).
- **Κωδικός 3 – Συνταξιούχος:** Για όσους λαμβάνουν σύνταξη από την εργασία τους, λόγω ορίου ηλικίας, σύνταξη αναπηρίας από ατύχημα, λόγω ασθενείας κλπ. Σημειώνεται ότι δε θα θεωρηθούν συνταξιούχοι τα άτομα που λαμβάνουν τη σύνταξη του αποθανόντος συζύγου ή πατέρα, ενώ συνταξιούχοι θεωρούνται και όσοι λαμβάνουν πρόωγη σύνταξη.

- **Κωδικός 4 – Μη οικονομικά ενεργός:** Για άλλα μη οικονομικά ενεργά άτομα, όπως εισοδηματίες, σε αναμονή συνταξιοδότησης, υποψήφιοι για πανεπιστήμιο/τεχνολογικά ιδρύματα κλπ., σε αναμονή στράτευσης ή που μόλις απολύθηκαν από το στρατό, άτομα που περιμένουν να αναλάβουν εργασία που έχουν ήδη βρει, άτομα σε διαθεσιμότητα, άτομα που θα μεταναστεύσουν, άεργοι (δε θέλουν να εργαστούν).

Στήλες 8, 9, και 10

Στις στήλες αυτές καταχωρίζονται οι αύξοντες αριθμοί του συζύγου/συντρόφου, της μητέρας και του πατέρα του μέλους του νοικοκυριού. Εάν ο σύζυγος/σύντροφος, η μητέρα, ο πατέρας δεν είναι μέλη του νοικοκυριού καταχωρίζεται 00. Με τις απαντήσεις αυτές δίνεται η δυνατότητα, κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας, να συγκροτηθεί η πυρηνική οικογένεια (ζευγάρι, ζευγάρι με παιδί ή παιδιά, πατέρας ή μητέρα με παιδί ή παιδιά). Επισημαίνεται ότι η σχέση αυτή μεταξύ των μελών αναφέρεται στην πραγματική οικογενειακή τους κατάσταση. Για παράδειγμα, δύο μέλη που συγκατοικούν χωρίς να είναι έγγαμοι μεταξύ τους ή συμβιώνουν χωρίς σύμφωνο συμβίωσης με τα παιδιά του ενός και δηλώνουν σύντροφοι, τότε θα σημειωθεί στη στήλη 8 ο αύξοντας αριθμός του συντρόφου τους, ενώ για τα παιδιά θα σημειωθεί ο α/α του γονέα που διαμένει στο νοικοκυριό μαζί τους.

β) Στοιχεία εκπαίδευσης και ασφάλεια υγείας των μελών του νοικοκυριού

Στήλη 12: Βαθμίδα εκπαίδευσης που παρακολουθεί

Συμπληρώνεται μόνο για τα άτομα που παρακολουθούν, σήμερα, κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης. Η απάντηση δίνεται με τον ανάλογο κωδικό (κάτω μέρος σελίδας), π.χ. για το μέλος που φοιτά σε ΑΤΕΙ καταγράφεται ο κωδικός 07.

Τα ΙΕΚ, δημόσια και ιδιωτικά, λειτουργούν στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΣΕΕΚ) από το 1992, υπό την εποπτεία του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Παράλληλα λειτουργούν ΙΕΚ υπό την εποπτεία άλλων Υπουργείων και φορέων, όπως ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ). Σκοπός των ΙΕΚ είναι η παροχή κάθε είδους επαγγελματικής κατάρτισης, αρχικής ή συμπληρωματικής, καθώς και η εξασφάλιση στους καταρτιζόμενους των ανάλογων προσόντων μέσω της παροχής επιστημονικών, τεχνικών, επαγγελματικών και πρακτικών γνώσεων και της καλλιέργειας των αντίστοιχων δεξιοτήτων, για την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας και τη διασφάλιση της προσαρμογής τους στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της παραγωγικής διαδικασίας.

Στα ΙΕΚ γίνονται δεκτοί απόφοιτοι Ενιαίου Λυκείου ή παλαιών τύπων Λυκείου και Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων (ΤΕΕ), ενώ σε ορισμένα μόνο ΙΕΚ λειτουργούν και τμήματα συγκεκριμένων ειδικοτήτων που δέχονται και αποφοίτους Γυμνασίου, ηλικίας άνω των 18, οι οποίοι αποκτούν Πιστοποιητικό. Η κατάρτιση για τους κατόχους Απολυτηρίου Ενιαίου Λυκείου διαρκεί 4 εξάμηνα. Κάθε έτος κατάρτισης αποτελείται από δυο αυτοτελή εξάμηνα κατάρτισης (14 πλήρεις εβδομάδες κατάρτισης ανά εξάμηνο).

Οι παρεχόμενες ειδικότητες στα ΙΕΚ αφορούν στους ακόλουθους τομείς:

- Πληροφορικής - Τηλεπικοινωνιών - Δικτύων
- Χρηματοπιστωτικών και Διοικητικών υπηρεσιών
- Τροφίμων και Ποτών
- Μεταφορών και Τουρισμού
- Ηλεκτρολογίας - Μηχανολογίας - Ηλεκτρονικών
- Δομικών και συναφών κατασκευών
- Χημικής Βιομηχανίας
- Εφαρμοσμένων Τεχνών
- Εφαρμοσμένων Τεχνών επιπέδου 1 (Γυμνασίου)
- Ενέργειας - Περιβάλλοντος
- Υγείας - Αισθητικής - Κοινωνικών Υπηρεσιών
- Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης
- Ένδυσης και Υπόδησης
- Πολιτισμού - Αθλητισμού
- Γεωτεχνικός τομέας

Τα ΚΕΚ υλοποιούν προγράμματα άτυπης συνεχιζόμενης κατάρτισης για τη σύνδεση κατάρτισης και απασχόλησης, προγράμματα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού για ανέργους, αυτοαπασχολούμενους, ειδικές ομάδες και προγράμματα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης.

Προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης θεωρούνται και τα προγράμματα STAGE που παρέχονται από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), σκοπός των οποίων είναι η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας ανέργων, η προσαρμογή των επαγγελματικών προσόντων στην εξέλιξη και τις

ανάγκες της αγοράς εργασίας στον τομέα της ειδικότητάς τους, σε Υπηρεσίες και Φορείς του Δημοσίου και του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα ανά την Ελλάδα.

Στήλη 13: Δημόσια - ιδιωτική εκπαίδευση

Συμπληρώνεται, μόνο για τα άτομα που παρακολουθούν, σήμερα, κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης (θετική απάντηση στη στήλη 12) και καταγράφεται αν το μέλος φοιτά σε δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο ή σχολή.

Στήλη 14: Βαθμίδα εκπαίδευσης που έχει τελειώσει

Συμπληρώνεται, με τον ανάλογο κωδικό που βρίσκεται στο κάτω μέρος της σελίδας, στήλη 14, από όλα τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει κάποια άλλη. Π.χ. για το άτομο που έχει τελειώσει την Ανώτατη Γεωπονική Σχολή, συμπληρώνεται ο κωδικός 09. Σημειώνεται ότι με τον κωδικό 00 καταχωρίζονται τα παιδιά προσχολικής ηλικίας που δεν παρακολουθούν νηπιαγωγείο ή τα παιδιά με ειδικές ικανότητες (ειδικές ανάγκες) που δεν παρακολουθούν καμία βαθμίδα εκπαίδευσης. Με τον κωδικό 01 καταχωρίζονται οι ενήλικες αναλφάβητοι. Αν το μέλος παρακολουθεί κάποια βαθμίδα εκπαίδευσης (στήλη 12), δεν πρέπει να υπάρχει απάντηση στη στήλη αυτή.

Στήλη 15: Ασφάλεια υγείας

Η ασφάλεια μπορεί να είναι υποχρεωτική ή προαιρετική. Η απάντηση καταγράφεται με έναν από τους κωδικούς 1 - 4 (κάτω μέρος σελίδας, στήλη 15). Η υποχρεωτική ασφάλεια υγείας σχετίζεται με την εργασία του ή την εργασία αποθανόντων συζύγων ή γονέων των μελών του νοικοκυριού. Περιλαμβάνονται και οι άμεσα και οι έμμεσα ασφαλισμένοι.

Κωδικός 1 (Ανασφάλιστος): Για τα άτομα που δεν έχουν ασφάλεια υγείας που παρέχεται από κάποιο ασφαλιστικό οργανισμό, υποχρεωτικά ή μη.

Κωδικός 2 (Υποχρεωτική ασφάλεια υγείας): Για τα άτομα που έχουν ασφάλεια υγείας από την εργασία τους, δηλαδή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ΕΟΠΥΥ π.χ. Δημοσίου, ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΝΑΤ, ΟΓΑ, μηχανικών, ιατρών και λοιπά ταμεία δημοσιογράφων, Στρατού Ξηράς, Ναυτικού, Αεροπορίας κλπ.. Στην ασφάλεια αυτή περιλαμβάνεται και η ασφάλεια υγείας που προέρχεται από εισφορές που έχει πληρώσει ο εργοδότης του ερευνώμενου με πρωτοβουλία του εργοδότη του και αφορά στην εργασία του.

Κωδικός 3 (Μη υποχρεωτική ασφάλεια υγείας): Για τα άτομα που έχουν ασφάλεια υγείας που πληρώνεται από τον ίδιο τον ερευνώμενο, δε σχετίζεται με την εργασία του ερευνώμενου και καλύπτεται από ιδιωτικούς ασφαλιστικούς φορείς.

Κωδικός 4 (Υποχρεωτική και μη ασφάλεια υγείας): Για τα άτομα που έχουν και τις δύο προηγούμενες ασφάλειες υγείας, δηλαδή έχουν υποχρεωτική και μη υποχρεωτική ασφάλεια υγείας (κωδικοί 2 και 3).

Στήλη 16: Υπηκοότητα

Στη στήλη 16 καταγράφεται η υπηκοότητα ή υπηκοότητες κάθε μέλους του νοικοκυριού. Επισημαίνεται ότι η χώρα θα σημειώνεται σύμφωνα με την υφιστάμενη γεωγραφική οριοθέτησή της κατά τη συλλογή των στοιχείων. Προσοχή πρέπει να δοθεί, διότι στο ερώτημα καταγράφεται η υπηκοότητα, δηλ. το νόμιμο δικαίωμα κάποιου να είναι πολίτης μιας χώρας και όχι η εθνικότητα, δηλ. ο δεσμός ενός ατόμου προς ορισμένο έθνος. Τέλος, σε περίπτωση που το άτομο είχε υπηκοότητα χώρας που λόγω γεωπολιτικών ανακατατάξεων δεν υφίσταται πλέον και δε γνωρίζει ποια είναι η υπηκοότητα του, καταγράφεται η υπηκοότητα που είχε πριν την αλλαγή των συνοριακών γραμμών.

Αν κάποιο μέλος έχει δύο ή περισσότερες υπηκοότητες, καταγράφονται οι δύο, αυτές που το μέλος του νοικοκυριού θεωρεί σπουδαιότερες. Αν, όμως, το μέλος έχει ελληνική και κάποια άλλη, θα καταγραφούν και οι δύο. Οι κωδικοί στα χτένια θα μπαίνουν από τους υπαλλήλους που θα είναι επιφορτισμένοι με τη κωδικογράφηση.

Στήλη 17: Αν έχει γεννηθεί σε χώρα εξωτερικού, να αναφέρετε τη χώρα γέννησης

Αν κάποιος έχει γεννηθεί σε χώρα εκτός Ελλάδος, καταγράφεται η χώρα γέννησης και δεν τίθεται κωδικός στα χτένια. Για όσους γεννήθηκαν στην Ελλάδα, δε συμπληρώνεται τίποτα στη στήλη αυτή.

Επισημαίνεται ότι η χώρα θα σημειώνεται σύμφωνα με την υφιστάμενη γεωγραφική οριοθέτησή της κατά τη συλλογή των στοιχείων. Για παράδειγμα γεννημένοι στη Σοβιετική Ένωση θα πρέπει να προσδιορίζουν τη γεωγραφική περιοχή στην οποία γεννήθηκαν, δηλαδή Γεωργία, Εσθονία κ.ά, δεδομένου ότι σήμερα δεν υφίσταται Σοβιετική Ένωση. Τέλος επισημαίνεται ότι, για τις περιπτώσεις όπου κάποιος γεννιέται σε χώρα στην οποία η μητέρα του βρισκόταν κατά την ημέρα του τοκετού, τυχαία, π.χ. λόγω διακοπών κλπ., θα καταχωρίζεται ως χώρα γέννησης όχι η χώρα προσωρινής διαμονής, αλλά η χώρα στην οποία η μητέρα του διέμενε συνήθως.

4. Τμήμα Β: Στοιχεία κύριας και δευτερεύουσας κατοικίας, ανέσεις κατοικίας και ορισμένα διαρκή καταναλωτικά είδη που διαθέτει το νοικοκυριό

Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει 16 ερωτήματα που χαρακτηρίζουν, κυρίως, τις συνθήκες στέγασης του νοικοκυριού. Η συμπλήρωσή τους είναι σχετικά απλή. Τα περισσότερα από τα ερωτήματα αυτά είναι διατυπωμένα έτσι ώστε να καλύπτουν όλες τις δυνατές απαντήσεις και ο ερευνητής θα καταχωρίσει τη κατάλληλη απάντηση με ένα Χ στο αντίστοιχο τετραγωνίδιο ή έναν αριθμό στα φατνία. *Πιο συγκεκριμένα:*

Ερώτημα 1: Η κατοικία που μένετε είναι:

Η απάντηση καταχωρίζεται από τον ερευνητή μετά από προσωπική διαπίστωση.

- **Μονοκατοικία πανταχόθεν ελεύθερη:** Ένα μονώροφο, διώροφο κλπ. κτίριο που περιλαμβάνει μία κατοικία και όλες οι πλευρές του κτιρίου είναι ελεύθερες.
- **Μονοκατοικία ημιελεύθερη ή συγκρότημα όμοιων κατοικιών κτισμένων σε σειρά:** Μονοκατοικία της οποίας τουλάχιστον η μία πλευρά είναι μεσοτοιχία με διπλανό κτίριο. Διευκρινίζεται ότι τα κτίρια που περιλαμβάνουν περισσότερες από μία κατοικίες χαρακτηρίζονται στην έρευνα ως πολυκατοικίες. Ως συγκρότημα όμοιων κατοικιών κτισμένων σε σειρά ορίζονται οι κατοικίες, οι οποίες έχουν ξεχωριστή είσοδο από το δρόμο και ορισμένες φορές υπάρχει κοινόχρηστος χώρος, στον οποίο έχουν πρόσβαση όλες οι κατοικίες (σκάλα, διάδρομος, εξώστης κλπ.). Προσοχή να δοθεί στις πολυκατοικίες με δύο εισόδους, οι οποίες θα θεωρηθούν ως δύο διαφορετικά κτίρια, αν κάθε είσοδος οδηγεί σε ορισμένα μόνο και όχι σε όλα τα διαμερίσματα.
- **Διαμέρισμα σε πολυκατοικία με λιγότερες από 10 κατοικίες:** Ένα κτίριο χαρακτηρίζεται πολυκατοικία από τον αριθμό των κατοικιών που έχει και όχι από τον αριθμό των ορόφων. Εδώ θα καταχωρηθούν τα διαμερίσματα σε πολυκατοικία με λιγότερες από 10 κατοικίες.
- **Διαμέρισμα σε πολυκατοικία με 10 ή περισσότερες κατοικίες:** Ένα κτίριο χαρακτηρίζεται πολυκατοικία από τον αριθμό των κατοικιών που έχει και όχι από τον αριθμό των ορόφων. Εδώ θα καταχωρισθούν τα διαμερίσματα σε πολυκατοικία με 10 ή περισσότερες κατοικίες.
- **Άλλο είδος κατοικίας:** Περιλαμβάνονται οι παράγκες, οι καλύβες, τα καταστήματα που χρησιμοποιούνται ως κύριες κατοικίες κάποιου νοικοκυριού κατά τη διενέργεια της έρευνας. Επίσης, στην περίπτωση αυτή κατατάσσεται κάποιο ξεχωριστό διαμέρισμα ή άλλος ανεξάρτητος χώρος που βρίσκεται μέσα σε συλλογική κατοικία, π.χ. σε οικοτροφείο, ίδρυμα, εργοστάσιο κλπ. και στο οποίο διαμένει μόνιμα το νοικοκυριό (κανονική κατοικία μέσα σε συλλογική κατοικία).

Ερώτημα 2: Η κατοικία αυτή είναι:

Αναφέρεται στη μορφή ιδιοκτησίας και απόκτησης της κατοικίας. Για τη καταχώριση της απάντησης πρέπει να διευκρινιστούν τα παρακάτω :

- **Ιδιότητα:** Ως ιδιότητα θεωρείται η κατοικία που αποκτήθηκε με αγορά, είτε επιβαρύνεται ακόμη με κάποιο δάνειο, γραμμάτια κλπ., δηλαδή δεν έχει ακόμη εξοφληθεί, είτε δεν υπάρχουν οικονομικές υποχρεώσεις (κωδικός 1 και 2, αντίστοιχα). Ιδιότητα θα θεωρηθεί και η κατοικία, η οποία έχει παραχωρηθεί από τους γονείς στο παιδί με γονική παροχή σε πλήρη κυριότητα.
- **Η χρήση της έχει παραχωρηθεί δωρεάν:** Αναφέρεται σε κατοικίες των οποίων ο ιδιοκτήτης δεν είναι μέλος του νοικοκυριού, αλλά εργοδότης, συγγενής, φίλος κλπ. και έχει παραχωρήσει δωρεάν στο ερευνώμενο νοικοκυριό μόνο τη χρήση της κατοικίας (κωδικοί 3 και 4, ανάλογα).
- **Ενοικιασμένη σε τιμή σύμφωνα με αυτή που επικρατεί στην αγορά / περιοχή:** Ως ενοικιασμένη θεωρείται η κατοικία για τη χρήση της οποίας καταβάλλεται μίσθωμα, ακόμα και αν αυτό καλύπτεται μερικώς ή εξ ολοκλήρου από κάποιο στεγαστικό επίδομα, π.χ. επιδότηση ενοικίου κωδικός 5.
- **Ενοικιασμένη με ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή της αγοράς / περιοχής:** Ως ενοικιασμένη με ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή της αγοράς / περιοχής θεωρείται η κατοικία για τη χρήση της οποίας καταβάλλεται ενοίκιο χαμηλότερο από την επικρατούσα τιμή της περιοχής. Η κατοικία με μειωμένο ενοίκιο μπορεί να παρέχεται από τον εργοδότη, το Κράτος, την εκκλησία, από φιλανθρωπικά ιδρύματα ή άλλους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς (κωδικοί 6 και 7, ανάλογα).

Ερώτημα 3: Αν η κατοικία σας είναι ενοικιασμένη, είναι:

Οι έννοιες της επιπλωμένης και μη επιπλωμένης κατοικίας είναι σαφείς.

Ερώτημα 4: Έτος αγοράς (ιδιόκτητης κατοικίας), έτος μετακόμισης (παραχωρημένης δωρεάν κατοικίας), έτος υπογραφής συμβολαίου (ενοικιασμένης ή ενοικιασμένης με μειωμένο ενοίκιο κατοικίας)

Στο ερώτημα αυτό καταγράφονται τα έτη ανάλογα με τη μορφή κατοχής (ιδιοκτησιακό καθεστώς) που ισχύει για την ερευνώμενη κατοικία.

Ερώτημα 5: Χώροι της κατοικίας

Ο αριθμός των κανονικών δωματίων που έχει η κατοικία υπολογίζονται με βάση το συνολικό αριθμό δωματίων που διαθέτει, ανεξάρτητα αν κάποια από αυτά χρησιμοποιούνται ή όχι από τα μέλη του νοικοκυριού. Στη συνέχεια, θα καταγράφεται ο αριθμός των δωματίων που χρησιμοποιεί το νοικοκυριό.

Ως εμβαδόν της κατοικίας θεωρείται αυτό που δηλώνεται από το ερευνώμενο νοικοκυριό και καταγράφεται με ακέραιο αριθμό. Αν στην ίδια κατοικία διαμένουν 2 ή περισσότερα νοικοκυριά, ο ερευνητής θα κατανείμει το εμβαδόν στα νοικοκυριά, σύμφωνα πάντα με τη δήλωσή τους. Στην περίπτωση που το νοικοκυριό ή τα νοικοκυριά που διαμένουν στην κατοικία δε γνωρίζουν το εμβαδόν της, ο υπολογισμός θα γίνει από τον ερευνητή κατά προσέγγιση.

Ερώτημα 6: Έτος κατασκευής της κατοικίας

Τα έτη έχουν ταξινομηθεί σε 7 χρονικά διαστήματα. Το έτος κατασκευής, που θα δηλώσει το ερευνώμενο νοικοκυριό, θα καταχωρισθεί στο αντίστοιχο διάστημα, π.χ. για κατοικία που κατασκευάστηκε το 1974 θα σημειωθεί με X το τετραγωνίδιο 3: 1961 - 1980. Ως έτος κατασκευής θεωρείται το έτος αποπεράτωσης της κατοικίας. Αν στην κατοικία έγινε ριζική ανακατασκευή ή η κατοικία προέρχεται από αλλαγή της χρήσης του κτιρίου (π.χ. κτίριο που είχε κτιστεί για γραφεία, βιοτεχνία κλπ. διαμορφώθηκε σε πολυκατοικία), ως έτος κατασκευής θεωρείται το έτος ανακατασκευής ή αλλαγής χρήσης του κτιρίου.

Ερώτημα 7: Έτη διαμονής στην κύρια κατοικία σας

Καταγράφονται τα έτη διαμονής στην κύρια κατοικία για τους ιδιοκτήτες, για όσους η χρήση της κατοικίας έχει παραχωρηθεί δωρεάν, και για τους ενοικιαστές που καταβάλλουν ενοίκιο σε τιμή σύμφωνη με την τιμή της περιοχής ή ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή της περιοχής.

Ερώτημα 8: Η κατοικία σας διαθέτει:

Το ερώτημα αυτό αναφέρεται στις ανέσεις της κατοικίας: τρεχούμενο νερό, ξεχωριστή κουζίνα, αποχωρητήριο, αποχέτευση κλπ. Επισημαίνεται ότι ξεχωριστή κουζίνα θεωρείται και αυτή που χωρίζεται με πάσο με την προϋπόθεση ότι είναι κανονικό δωμάτιο.

Κάθε ερώτημα διακρίνεται σε δύο περιπτώσεις και δέχεται μία απάντηση. Θα καταχωρισθεί X στο τετραγωνίδιο «Μέσα στην κατοικία» ή «Εξω από την κατοικία». Για το ζεστό τρεχούμενο νερό καταγράφεται η παροχή μέσω δικτύου θερμικής ενέργειας (N. Κοζάνης), ο ηλιακός θερμοσίφωνας και μέσω κεντρικής θέρμανσης (boiler). Επισημαίνεται ότι μια κατοικία διαθέτει γκαράζ όταν αυτό είναι μέσα στο χώρο οικοδομής, είτε είναι ιδιόκτητο ή ενοικιασμένο. Η πωλητή δε θεωρείται κλειστό γκαράζ, εκτός αν έχουν γίνει εργασίες και έχει κλειστεί ο χώρος με τείχος και πόρτα.

Ερώτημα 9: Με τι μαγειρεύετε, κυρίως:

Καταγράφεται μία απάντηση με X σε ένα από τα τετραγωνίδια (δεκτή μόνο μία απάντηση). Εάν δε μαγειρεύει καταχωρίζεται X στην επιλογή «Δεν μαγειρεύει».

Ερώτημα 10: Με τι θερμαίνεται, κυρίως, η κατοικία σας;

Διαπιστώνεται καταρχήν αν υπάρχει θέρμανση στην κατοικία. Εφόσον υπάρχει, καταγράφεται ο κύριος τρόπος θέρμανσης (δεκτή μόνο μία απάντηση). Αν δεν υπάρχει θέρμανση, καταχωρίζεται X στην επιλογή «Δεν θερμαίνεται».

Ερώτημα 11: Έχετε κάποια από τα εξής αγαθά:

Περιλαμβάνει 20 υποερωτήματα που αφορούν σε είδη που διαθέτει το νοικοκυριό. Για το καθένα από αυτά θα καταχωρισθεί με X στο αντίστοιχο τετραγωνίδιο μία απάντηση, θετική. Εάν κάποιο είδος δεν διαθέτει το νοικοκυριό υποερώτημα θα μείνει κενό.

Ερώτημα 12: Χρησιμοποιείτε δεύτερη κατοικία;

Οι πληροφορίες, που συγκεντρώνονται, αναφέρονται **μόνο σε μία δευτερεύουσα κατοικία στην Ελλάδα ή το εξωτερικό**. Γι' αυτή θα συμπληρωθεί ο νομός ή η χώρα.

Ερωτήματα 13 και 14: Τύπος και μορφή κατοχής της δεύτερης κατοικίας

Ισχύουν οι διευκρινήσεις των ερωτημάτων 1 και 2 που αναφέρονται στην κύρια κατοικία. Στην περίπτωση που το νοικοκυριό διαθέτει περισσότερες από μία κατοικίες, να καταγράφεται αυτή που χρησιμοποιεί περισσότερο.

Ερωτήματα 15 και 16: Παραγωγή φρούτων, λαχανικών κλπ., οικόσιτη κτηνοτροφία

Η παραγωγή φρούτων ή λαχανικών αναφέρεται στην καλλιέργεια κηπευτικών, καρποφόρων δένδρων, καλλωπιστικών φυτών κλπ. για αυτοκατανάλωση. Το ίδιο ισχύει και για την οικόσιτη κτηνοτροφία.

5. Τμήμα Γ: Δαπάνες κύριας και δευτερεύουσας ή εξοχικής κατοικίας

α) Δαπάνες κύριας κατοικίας

Περιλαμβάνει 29 ερωτήματα. Για κάθε μία δαπάνη συμπληρώνονται οι ανάλογες στήλες. Τα ερωτήματα έχουν διατυπωθεί με δύο τρόπους. Σε κάποια από αυτά, όπως 1, 2, 6 κλπ., ζητείται απευθείας η σχετική δαπάνη, η οποία καταγράφεται στη στήλη «Δαπάνη σε €». Σε άλλα όμως, όπως 3, 4, 5 κλπ., πρώτα διαπιστώνεται με σχετική ερώτηση, αν υπάρχει δαπάνη και στη συνέχεια, αν ο ερωτώμενος απαντήσει καταφατικά, θα του ζητηθεί το ποσό της δαπάνης, το οποίο καταγράφεται στη στήλη «Δαπάνη σε €».

Όσον αφορά στον τρόπο κτήσεως, η επιλογή παραμένει κενή για συμπλήρωση

Ερώτημα 1: Πόσο ενοίκιο καταβάλλετε τον μήνα;

Καταγράφεται το ποσό του ενοικίου που πληρώνει το νοικοκυριό για την κατοικία. Στην περίπτωση που ένα μέρος της κατοικίας υπενοικιάζεται, το ποσό που εισπράττεται πρέπει να αφαιρείται από το καταβαλλόμενο ενοίκιο. Η τυχόν επιδότηση ενοικίου καταγράφεται στο ατομικό ερωτηματολόγιο (ΕΟΠ:2, τμήμα Γ, ερώτημα 17) του μέλους που έχει συνάψει συμβόλαιο ενοικίασης. Επίσης, καταγράφεται και το ποσό του ενοικίου που είναι χαμηλότερο από την επικρατούσα τιμή της περιοχής. Η κατοικία με μειωμένο ενοίκιο μπορεί να παρέχεται από τον εργοδότη, το Κράτος, την εκκλησία, φιλανθρωπικά ιδρύματα ή άλλους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.

Στην περίπτωση που το ενοίκιο έχει καταβληθεί από κάποιο άλλο νοικοκυριό καταγράφεται από το ερευνώμενο νοικοκυριό με λοιπούς τρόπους κωδικό 4 και το νοικοκυριό που πληρώνει την υπηρεσία καταγράφει τα χρήματα που παρείχε για την αγορά αυτής της υπηρεσίας ως μεταβίβαση προς άλλα νοικοκυριά (ΕΟΠ:1, τμήμα Ε, ερώτημα 14).

Ερώτημα 2: Τι ποσό ενοικίου (τεκμαρτό ενοίκιο) θα καταβάλατε το μήνα για τη κατοικία σας, αν ενοικιάζατε μία παρόμοια κατοικία;

Καταγράφεται το τεκμαρτό ενοίκιο, δηλαδή το ενοίκιο που θα κατέβαλε το νοικοκυριό, αν ενοικίαζε την κατοικία. Στο ερώτημα αυτό θα καταγραφεί και το τεκμαρτό ενοίκιο της κατοικίας (δηλαδή το ενοίκιο που θα κατέβαλε το νοικοκυριό αν ενοικίαζε μία παρόμοια κατοικία) που η χρήση της έχει παραχωρηθεί δωρεάν και το τεκμαρτό ενοίκιο της ενοικιασμένης κατοικίας με ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή της αγοράς. Η εκτίμηση για το ποσό του τεκμαρτού ενοικίου θα γίνεται από το νοικοκυριό, ο ερευνητής όμως πρέπει να ελέγχει την ακρίβειά του με βάση και τα ενοίκια της περιοχής.

Επισημαίνεται ότι ο τρόπος κτήσεως κωδικός 3 αφορά στις ιδιοκατοικούμενες κατοικίες (απάντηση στο τμήμα Β στο ερώτημα 2.1 ή 2.2) και οι τρόποι κτήσεως με λοιπούς τρόπους κωδικός 4 ή από τον εργοδότη κωδικός 5 στις κατοικίες που η χρήση τους έχει παραχωρηθεί δωρεάν και στις ενοικιασμένες κατοικίες με ενοίκιο χαμηλότερο από την τιμή της αγοράς (τμήμα Β, ερωτήματα 2.3, 2.4 και 2.5, 2.6 ή 2.7)

Ερώτημα 3: Τόκοι δανείου

Αν το νοικοκυριό έχει λάβει δάνειο για την αγορά ή την κατασκευή της κύριας κατοικίας του, συμπληρώνονται τα φαντρία των ερωτημάτων 3α, 3β, 3γ, 3δ και 3ε. Στο φαντρίο 3α καταχωρίζεται το έτος λήψης του δανείου, στο φαντρίο 3β καταχωρίζεται η διάρκεια δανείου, στο φαντρίο 3γ καταχωρίζεται το συνολικό ποσό του δανείου και στο φαντρίο 3δ καταχωρίζεται το επιτόκιο δανείου όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα. Ο ερευνητής θα καταχωρίσει την ετήσια δόση του δανείου που καταβλήθηκε.

Ερώτημα 4: Επισκευές και συντήρηση κατοικίας

Ο ερευνητής θα ρωτήσει το νοικοκυριό αν έκανε κάποια επισκευή ή συντήρηση της κατοικίας του τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας. Αν η απάντηση είναι καταφατική, θα συμπληρώσει στη συνέχεια τα ερωτήματα που ακολουθούν, δηλαδή τα ερωτήματα 4^α και 4β. Στις επισκευές και στη συντήρηση δε θα περιληφθούν οι δαπάνες για επεκτάσεις της κατοικίας (προσθήκη ορόφου, δωματίου κλπ.) και άλλες δαπάνες που αυξάνουν γενικά την αξία της κατοικίας. Αν η κατοικία είναι ενοικιασμένη, η δαπάνη των τυχόν επισκευών της βαρύνει το νοικοκυριό που διαμένει σε αυτή, μόνο αν τα έξοδα της επισκευής δεν έχουν καλυφθεί από τον ιδιοκτήτη της, με οποιονδήποτε τρόπο.

Στα υλικά συντήρησης και επισκευής της κύριας κατοικίας περιλαμβάνονται τα χρώματα και βερνίκια, υλικά επίστρωσης τοίχων, ταπετσαρίες, υφασμάτινα καλύμματα τοίχων, υαλοπίνακες παραθύρων, κονίαμα, τσιμέντο, στόκος, κόλλες ταπετσαριών κλπ. που αγοράζονται για εργασίες συντήρησης και επισκευής κατοικίας. Επίσης, περιλαμβάνονται τα υδραυλικά μικροεξαρτήματα (σωλήνες, μάντες, αρμοί κλπ.), καθώς και τα υλικά επίστρωσης (σανίδες δαπέδου, κεραμικά πλακάκια κλπ.).

Στις επισκευές και συντήρηση της κύριας κατοικίας περιλαμβάνεται η αμοιβή της εργασίας των υδραυλικών, ηλεκτρολόγων, ξυλουργών, υαλοτεχνιτών, βαφών, διακοσμητών, στιλβωτών δαπέδων κλπ., οι οποίοι αναλαμβάνουν την τακτική συντήρηση και επισκευή κατοικιών. Στην περίπτωση που ο διαχωρισμός του εργατικού κόστους και του κόστους των υλικών είναι αδύνατος, πρέπει το συνολικό κόστος να περιληφθεί στις επισκευές και στη συντήρηση της κατοικίας (ερώτημα 4γ). Στη συντήρηση περιλαμβάνεται και η εκκένωση βόθρου.

Ερώτημα 5: Ηλεκτρική ενέργεια, αποκομιδή απορριμμάτων, δημοτικός φόρος, εισφορά σε ΕΡΤ

Για τη συμπλήρωση του ερωτήματος, ο ερευνητής θα πρέπει να ζητήσει το έντυπο του **τελευταίου εκκαθαριστικού λογαριασμού της ΔΕΗ** και να αντιγράψει το ποσό του τελευταίου λογαριασμού εκτός του έκτακτου ειδικού τέλους ηλεκτροδοτούμενων δομημένων επιφανειών (ΕΕΤΗΔΕ).

Ερώτημα 6: Σύνδεση ή επανασύνδεση ηλεκτρικού ρεύματος

Καταγράφεται το ποσό που τυχόν πλήρωσε το νοικοκυριό για τη σύνδεση ή την επανασύνδεση του ηλεκτρικού ρεύματος τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας. Σε αυτή την περίπτωση καταγράφεται και το ποσό που πληρώθηκε από τον ερευνώμενο για την αλλαγή του ονόματος του χρήστη της ηλεκτρικής ενέργειας.

Ερώτημα 7: Σταθερό τηλέφωνο και πάγια τέλη πρόσβασης στο διαδίκτυο

Καταγράφεται το ποσό του τελευταίου λογαριασμού του ΟΤΕ ή άλλης ιδιωτικής σταθερής τηλεφωνίας, καθώς και οι δαπάνες της πρόσβασης στο διαδίκτυο. Στην περίπτωση που ένα νοικοκυριό χρησιμοποιεί σταθερή ιδιωτική τηλεφωνία (με το πάγιο του ΟΤΕ) καταγράφεται το πάγιο του ΟΤΕ και η δαπάνη των **2 τελευταίων μηνών** του λογαριασμού της ιδιωτικής τηλεφωνίας μαζί, ανεξάρτητα αν ο λογαριασμός πληρώνεται με το μήνα. Αντίθετα, στην περίπτωση που ένα νοικοκυριό χρησιμοποιεί σταθερή ιδιωτική τηλεφωνία (χωρίς το πάγιο του ΟΤΕ) θα καταγράφεται η μηνιαία δαπάνη του λογαριασμού της ιδιωτικής τηλεφωνίας.

Προσοχή: στους λογαριασμούς της σταθερής τηλεφωνίας του ΟΤΕ ή της ιδιωτικής θα διαχωρίζονται οι δαπάνες που αφορούν στις συνδιαλέξεις από τα πάγια τέλη πρόσβασης στο διαδίκτυο, π.χ. συνδέσεις DSL, ADSL και SDSL, και θα καταγράφονται ξεχωριστά, σύμφωνα με τις διακρίσεις των ερωτημάτων.

Ερώτημα 8: Σύνδεση, επανασύνδεση ή μεταφορά τηλεφώνου

Αν η εγκατάσταση του τηλεφώνου, η σύνδεση, η επανασύνδεση ή η μεταφορά του από άλλη κατοικία έγινε τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας στο νοικοκυριό, καταγράφεται το ποσό που τυχόν πληρώθηκε ή θα πληρωθεί συνολικά, με μετρητά ή με δόσεις.

Ερώτημα 9: Κοινόχρηστα

Τα νοικοκυριά που διαμένουν σε πολυκατοικίες ή πολλές φορές και σε διπλοκατοικίες, πληρώνουν δαπάνες για φωτισμό κλιμακοστασίων, συντήρηση ανελκυστήρων και αγωγών ρίψης απορριμμάτων σε πολυκατοικίες, υπηρεσίες ασφαλείας, καθαρισμού καπνοδόχων, κοινόχρηστων χώρων, δεξαμενών πετρελαίου, συντήρησης καυστήρα κλπ. Στο ερώτημα αυτό καταγράφονται τα ποσά που αφορούν στο λογαριασμό κοινοχρήστων του τελευταίου μήνα. Οι δαπάνες κεντρικής θέρμανσης και οι τακτικές ή έκτακτες εισφορές ακινήτων προς το Δημόσιο ή άλλους Οργανισμούς που πληρώνονται με τα κοινόχρηστα, καταγράφονται στα αντίστοιχα ερωτήματα. Στο ερώτημα αυτό δεν καταγράφονται τα ποσά για κεντρική θέρμανση (ΕΟΠ:1, τμήμα Γ, ερώτημα 14).

Ερώτημα 10: Ύδρευση

Η καταγραφή της δαπάνης γίνεται σύμφωνα με την ανάλυση του ερωτήματος, δηλαδή καταγράφεται αναλυτικά από το λογαριασμό της ύδρευσης η δαπάνη για νερό, η εισφορά νέων έργων και η δαπάνη για την αποχέτευση, αν υπάρχουν. Γι' αυτό, ο ερευνητής πρέπει να ζητήσει από το νοικοκυριό τον τελευταίο λογαριασμό και να μεταφέρει στο ερωτηματολόγιο τα επιμέρους ποσά, καθώς και την περίοδο αναφοράς τους. Επισημαίνεται ότι για την ύδρευση δεν απαιτείται ποσότητα.

Ερώτημα 11: Σύνδεση ή επανασύνδεση της ύδρευσης

Καταγράφεται το ποσό που τυχόν πλήρωσε το νοικοκυριό για τη σύνδεση ή την επανασύνδεση της ύδρευσης, κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας.

Ερώτημα 12: Ασφάλιστρα κατοικίας, επίπλων, κοσμημάτων κλπ.

Καταγράφονται τα ποσά για την ασφάλιση της κατοικίας, κοσμημάτων, μουσικών οργάνων και της οικοσκευής της από κλοπή, πυρκαγιά και άλλες υλικές ζημιές. Καταγράφονται οι τελευταίοι λογαριασμοί και η περίοδος στην οποία αναφέρονται.

Ερώτημα 13: Καύσιμα (εκτός ηλεκτρικής ενέργειας)

Στον πίνακα του ερωτήματος αυτού, καταγράφεται ο τρόπος κτήσεως, η ποσότητα και η συνολική αξία των καυσίμων για θέρμανση και μαγείρεμα που αγόρασε ή απέκτησε το νοικοκυριό χωρίς πληρωμή κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας. Διευκρινίζεται ότι τα καυσόξυλα που είναι παραγωγής του νοικοκυριού ή τα έχει συλλέξει το νοικοκυριό, θα χαρακτηριστούν με τρόπο κτήσεως «ΔΠ», ανεξάρτητα αν για την κοπή ή τη μεταφορά τους το νοικοκυριό πλήρωσε κάποιο ποσό.

Παράδειγμα σωστής καταγραφής των ποσοτήτων καυσίμων

Είδος δαπάνης	Μονάδα μέτρησης	Ποσότητα	Τρόπος κτήσεως	Δαπάνη σε €
Πετρέλαιο (κεντρικής ή ατομικής θέρμανσης)	Λίτρα	1393	1	864,00
Υγραέριο	Γραμ.	30000	1	45,00
Καυσόξυλα	Χιλιόγρ.	1000	1	180,00
Πυρήνας	Χιλιόγρ.	500	1	50,00
Λιγνίτης	Χιλιόγρ.	1500	1	90,00
Κοκ	Χιλιόγρ.	200	1	15,00
Θερμική ενέργεια (τηλεθέρμανση)	MWh	10,50	1	420,00
Λοιπά καύσιμα.....				

Ερώτημα 14: Παροχή φυσικού αερίου

Για τη συμπλήρωση των ερωτήματος αυτού, ο ερευνητής θα πρέπει να καταγράψει τον τρόπο κτήσεως, την ποσότητα και τη συνολική αξία του φυσικού αερίου (πάγιο, αξία και ΦΠΑ), κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας.

Ερώτημα 15: Σύνδεση ή επανασύνδεση φυσικού αερίου

Καταγράφεται το ποσό που τυχόν πλήρωσε το νοικοκυριό για τη σύνδεση ή την επανασύνδεση του φυσικού αερίου κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας.

Ερώτημα 16: Παροχές σε είδος

Ο ερευνητής θα ρωτήσει το νοικοκυριό αν του παρείχε ο εργοδότης, με μειωμένη τιμή, κατανάλωση για ηλεκτρική ενέργεια, τηλέφωνο σταθερό, νερό και θερμική ενέργεια. Ο σκοπός του ερωτήματος αυτού είναι ο υπολογισμός (imputation) αυτής της δαπάνης του εργοδότη, ώστε να υπολογιστεί με περισσότερη αξιοπιστία το εισόδημα σε είδος.

Ερώτημα 17: Μετακόμιση

Το ερώτημα αυτό αναφέρεται στις δαπάνες μετακόμισης ολόκληρης ή μέρους της οικοσκευής, καθώς και οποιασδήποτε μεταφοράς μεμονωμένων αντικειμένων από και προς την κύρια, δευτερεύουσα ή εξοχική κατοικία με κάθε μεταφορικό μέσο. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται τα έξοδα για μηχανήματα (γερανοί κλπ.), καθώς και οι αμοιβές εργατών που τυχόν χρησιμοποιήθηκαν. Αν η απάντηση στο ερώτημα είναι καταφατική, ο ερευνητής θα συμπληρώσει την αντίστοιχη δαπάνη:

- 18α: Το συνολικό ποσό που κατέβαλε για τη μετακόμιση το ίδιο το νοικοκυριό, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως
- 18β: Το ποσό που τυχόν κατέβαλε, μέρος ή ολόκληρο, για τη μετακόμιση το Κράτος, ο εργοδότης ή άλλο νοικοκυριό κλπ.

Επισημαίνεται ότι, αν ο εργοδότης, το Κράτος ή άλλο νοικοκυριό κατέβαλε μέρος του ποσού για μετακόμιση, θα πρέπει να καταγράφεται αυτό που παρέχει ο εργοδότης με τρόπο κτήσεως κωδικός 5, το Κράτος ή άλλο νοικοκυριό με τρόπο κτήσεως κωδικός 4 (ερώτημα 18β) και αυτό που πληρώνεται από τον ίδιο τον ερευνώμενο με τρόπο κτήσεως κωδικός 1 (ερώτημα 18α).

β) Δαπάνες δευτερεύουσας ή εξοχικής κατοικίας

Ερωτήματα 18 έως 29: Δαπάνες εξοχικής ή δευτερεύουσας κατοικίας

Τα ερωτήματα είναι αντίστοιχα με τα ερωτήματα 1 έως 16 που αφορούν στην κύρια κατοικία και η συμπλήρωσή τους θα γίνει σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν για την κύρια κατοικία.

6. Τμήμα Δ: Δαπάνες παραθερισμού, διακοπών ή ταξιδιών αναψυχής διάρκειας τριών (3), τουλάχιστον, διανυκτερεύσεων

Το τμήμα αυτό αναφέρεται στις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας από ολόκληρο το νοικοκυριό ή κάποια μέλη του, για παραθερισμό ή διακοπές διάρκειας τριών (3), τουλάχιστον, διανυκτερεύσεων, στο εσωτερικό ή και στο εξωτερικό.

Οι πληροφορίες πρέπει να ζητηθούν για κάθε ένα ταξίδι χωριστά και θα καταγραφούν τέσσερα (4) ταξίδια. Αν ο αριθμός των ταξιδιών που πραγματοποιήσαν τα μέλη του νοικοκυριού (δε θα περιληφθούν συγγενείς που δεν είναι μέλη του νοικοκυριού, π.χ. πεθερικά που δε διαμένουν στην κατοικία του νοικοκυριού) υπερβαίνει τα τέσσερα (4), οι δαπάνες των επιπλέον ταξιδιών θα καταχωρισθούν συνολικά στο τέταρτο ταξίδι, με σχετική σημείωση του ερευνητή. Ο αριθμός των ταξιδιών καθορίζεται από τον τόπο προορισμού (π.χ. αν το μήνα Ιούλιο ένα τετραμελές νοικοκυριό πήγε διακοπές χωριστά, δηλαδή οι γονείς πήγαν στην Κρήτη, ο γιος στη Χίο και η κόρη στη Νάξο, συμπληρώνονται τα ερωτήματα των διακοπών του Α', Β' και Γ' ταξιδιού) και από το χρόνο πραγματοποίησης του ταξιδιού (π.χ. αν ένα νοικοκυριό πήγε, κατά το μήνα Μάιο και κατά το μήνα Αύγουστο, στην Κέρκυρα, καταχωρίζονται δύο ταξίδια). Περιλαμβάνονται και οι παιδικές κατασκηνώσεις. Ο αριθμός των διανυκτερεύσεων καθορίζεται από τον αριθμό ημερών διαμονής στο κατάλυμα. Π.χ. αν ένα νοικοκυριό χρησιμοποίησε δύο δωμάτια ξενοδοχείου και διέμεινε (10) ημέρες θα πρέπει να καταγραφούν στο φαντίο των διανυκτερεύσεων 20 διανυκτερεύσεις. Τα επαγγελματικά ταξίδια δε θεωρούνται διακοπές και οι δαπάνες τους δεν καταγράφονται. Καταγράφονται, όμως, με λοιπούς τρόπους κωδικός 4 ή από τον εργοδότη κωδικός 5 σε περίπτωση που πληρώνονται από τρίτους ή από τον εργοδότη.

Ερώτημα 1: Τους τελευταίους 12 μήνες πήγατε κλπ.;

Αν στο ερώτημα αυτό δοθεί αρνητική απάντηση, η έρευνα συνεχίζεται με τα ερωτήματα του τμήματος Ε. Σε αντίθετη περίπτωση, συμπληρώνεται ο αριθμός των ταξιδιών, όπως ορίστηκε παραπάνω, που πραγματοποίησαν τα μέλη του νοικοκυριού και στη συνέχεια καταγράφονται τα στοιχεία και οι δαπάνες κάθε ταξιδιού χωριστά αρχίζοντας από το πρώτο ταξίδι.

Ερωτήματα Α.1, Β.1, Γ.1 και Δ.1: Στοιχεία ταξιδιού

Στα υποερωτήματα 1α, 1γ και 1δ οι απαντήσεις καταχωρίζονται αριθμητικά στα αντίστοιχα φαντίνια. Στα ερωτήματα 1β και 1ε οι απαντήσεις καταγράφονται στις αντίστοιχες γραμμές, π.χ. θα καταγραφεί στο ερώτημα 1β ο νομός ή η χώρα των τόπων προορισμού και στο ερώτημα 1ε το είδος του καταλύματος.

Ερωτήματα Α.2, Β.2, Γ.2 και Δ.2: Δαπάνες ταξιδιού

Η συμπλήρωσή τους είναι απλή. Επισημαίνεται μόνο ότι στις δαπάνες ξενοδοχείου (2β και 2γ) πρέπει να καταγραφεί η αξία του ενοικίου και του πρωινού ή των γευμάτων που πιθανόν περιλαμβάνονται στην τιμή χρέωσης του δωματίου.

Στο ερώτημα ιζ περιλαμβάνονται οι δαπάνες που αφορούν στις οργανωμένες διακοπές ή περιηγήσεις. Στη δαπάνη, εκτός από την αξία των εισιτηρίων, περιλαμβάνονται η διατροφή, τα καταλύματα, οι ξεναγοί κλπ. Επισημαίνεται ότι οι ημερήσιες διακοπές ή της μισής ημέρας καταγράφονται στο ΕΟΠ: 2, τμήμα Α, ερώτημα 5.

7. Τμήμα Ε: Δαπάνες για εκπαίδευση, ιατρική περίθαλψη, φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων και ατόμων με ειδικές ανάγκες

Στο τμήμα αυτό καταγράφονται οι δαπάνες για διάφορες υπηρεσίες που αποκτήθηκαν από το νοικοκυριό σε χρονικά διαστήματα προηγούμενα της έρευνας, π.χ. τελευταίο δωδεκάμηνο, τελευταίο εξάμηνο, τις τελευταίες 30 ημέρες πριν από τη λήξη της έρευνας κλπ., όπως εκπαίδευση, νοσηλεία σε κλινικές ή νοσοκομεία, ιατρικές εξετάσεις, γάμους, κηδείες, δικαστικές πράξεις, μισθούς οικιακών βοηθών κλπ., ή πληρώθηκαν για να αποκτηθούν, όπως ασφάλειες ζωής, συνδρομές σε περιοδικά κλπ.

Για να καταχωρισθούν οι παραπάνω δαπάνες θα πρέπει οι υπηρεσίες να έχουν προσφερθεί σε άτομα που είναι μέλη του νοικοκυριού κατά την περίοδο διενέργειας της έρευνας ή υπήρξαν μέλη του κατά την περίοδο αναφοράς της δαπάνης και στην περίοδο της έρευνας δεν είναι μέλη κάποιου άλλου νοικοκυριού στη Χώρα, γιατί π.χ. ζουν σε συλλογική συμβίωση ή στο εξωτερικό ή έχουν πεθάνει. Στο ποσό της δαπάνης σημειώνεται η συνολική αξία που κατέβαλε το νοικοκυριό για την απόκτηση της υπηρεσίας.

Ερώτημα 1: Δαπάνες για εκπαίδευση

Στο ερώτημα αυτό περιλαμβάνονται οι δαπάνες για φοίτηση σε παιδικό σταθμό, νηπιαγωγείο, δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο, ανώτερη, ανώτατη εκπαίδευση, φροντιστήρια, ιδιαίτερα μαθήματα, ξένες γλώσσες, εκπαιδευτικές εκδρομές, καθώς και οι δαπάνες για ωδεία, γυμναστήρια και χορό (όταν αφορούν δαπάνες εκπαίδευσης). Επισημαίνεται ότι δίδακτρα πληρώνονται για τα ΑΤΕΙ και τα ΑΕΙ από τους αλλοδαπούς φοιτητές και για Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών από όλους τους φοιτητές.

Η καταγραφή των δαπανών θα γίνεται στο σχετικό πίνακα του ερωτήματος κατά είδος εκπαιδευτικής υπηρεσίας.

Η ανάλυση των εκπαιδευτικών υπηρεσιών βασίζεται στις κατηγορίες επιπέδων της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης 1997 (ISCED-97) του Εκπαιδευτικού, Επιστημονικού και Πολιτιστικού Οργανισμού του ΟΗΕ (UNESCO).

Σημειώνεται ότι δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες για εκπαιδευτικό υλικό (βιβλία, χαρτικά κλπ.), παροχή υπηρεσιών υγείας σε μαθητές, σπουδαστές κλπ., καθώς και για υπηρεσίες μεταφορών. Στο σχετικό πίνακα περιλαμβάνονται οι δαπάνες τροφείων, υπηρεσίες μεταφοράς μαθητών από και προς τη σχολική μονάδα και οι υπηρεσίες παροχής καταλύματος σε οικοτροφεία και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα, αν και δεν περιλαμβάνονται στις υπηρεσίες εκπαίδευσης. Η καταγραφή, βέβαια, των δαπανών θα γίνεται στους ανάλογους κωδικούς.

Ερώτημα 2: Δαπάνες για φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων κλπ.

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής θα καταγραφούν με τη διάκριση:

- Σε βρεφονηπιακούς σταθμούς, όπου θα περιληφθεί η δαπάνη για τη φροντίδα παιδιών προσχολικής ηλικίας. Περιλαμβάνονται και οι παιδότοποι. Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες για παιδικούς σταθμούς (για παιδιά ηλικίας άνω των 3 ετών) και οι δαπάνες για νηπιαγωγεία καταγράφονται στο προηγούμενο ερώτημα (Ε.1 παιδικός σταθμός για παιδιά ηλικίας άνω των 3 ετών κα νηπιαγωγείο αντίστοιχα).
- Σε babysitter και παιδαγωγούς στο σπίτι, που πληρώνονται με το μήνα και έχουν προσληφθεί από το νοικοκυριό αποκλειστικά ή κυρίως για τη φύλαξη των παιδιών.
- Σε σχολεία για παιδιά με ειδικές ανάγκες. Αφορούν μόνο στη φροντίδα και στην παρεχόμενη βοήθεια για να ξεπεράσουν τα προβλήματα υγείας τους και όχι στην εκπαίδευσή τους. Η εκπαίδευσή τους καταγράφεται στην βαθμίδα που παρακολουθούν (ερώτημα 1).
- Σε γηροκομεία, άσυλα ανιάτων, σε κέντρα καθημερινής φροντίδας, συμβουλευτικούς σταθμούς, κέντρα υιοθεσίας παιδιών κλπ.

Αν ο εργοδότης παρείχε κάποια υπηρεσία με μειωμένη τιμή, θα πρέπει να καταγράφεται το ποσό που παρέχει ο εργοδότης στα λευκά πλαίσια με τρόπο κτήσεως κωδικός 5 και το ποσό που πληρώνεται από τον ίδιο τον ερευνώμενο με τρόπο κτήσεως κωδικός 1 (ερώτημα 2 σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ηλικίας έως 3 ετών και σε γηροκομεία, άσυλα ανιάτων, κέντρα καθημερινής φροντίδας, συμβουλευτικούς σταθμούς, κέντρα υιοθεσίας παιδιών κλπ.) αντίστοιχα.

Ερωτήματα 3 και 4: Δαπάνες για νοσοκομειακή περίθαλψη

Καταγράφονται τα ποσά που πλήρωσε το νοικοκυριό κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας, για νοσηλεία κάποιου μέλους του σε νοσοκομείο ή κλινική της Χώρας ή του εξωτερικού, με την προϋπόθεση να είχε διανυκτερεύσει σε αυτό, τουλάχιστον, μία νύκτα και να πλήρωσε κάποιο ποσό. Η καταγραφή γίνεται με τη διάκριση κρατικό νοσοκομείο (κατάλυμα) – υγειονομικό προσωπικό κρατικού νοσοκομείου – ιδιωτική κλινική (κατάλυμα) – υγειονομικό προσωπικό ιδιωτικής κλινικής. Στις δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται η ημερήσια φροντίδα σε νοσοκομεία και η κατ' οίκον νοσοκομειακή θεραπεία, καθώς και τα κέντρα φροντίδας για άτομα που βρίσκονται στην τελική φάση της νόσου. Τέλος, η κατηγορία αυτή καλύπτει τις υπηρεσίες ιδρυμάτων που εξυπηρετούν ηλικιωμένους, στα οποία η ιατρική παρακολούθηση αποτελεί ουσιαστικό συστατικό στοιχείο της εξυπηρέτησης και τις υπηρεσίες των κέντρων αποκατάστασης, που παρέχουν υγειονομική περίθαλψη και θεραπεία αποκατάστασης σε νοσηλευόμενους ασθενείς με σκοπό τη θεραπεία του ασθενούς και όχι την παροχή μακροπρόθεσμης υποστήριξης. Δεν καταγράφονται οι υπηρεσίες ιατρείων, κλινικών και εξωτερικών ιατρείων που παρέχουν περίθαλψη αποκλειστικά σε εξωτερικούς ασθενείς (ερώτημα 6 σε γιατρούς εκτός οδοντιάτρων), γηροκομεία, ιδρύματα για άτομα με ειδικές ανάγκες και κέντρα αποκατάστασης που παρέχουν, κατά κύριο λόγο, μακροπρόθεσμη υποστήριξη (ερώτημα 2).

Όσον αφορά στις δαπάνες σε ιδιωτική κλινική, όταν είναι αδύνατος ο διαχωρισμός τους για κατάλυμα και υγειονομικές υπηρεσίες, η σχετική δαπάνη πρέπει να καταγράφεται στο υποερώτημα 4.συνολικά σε ιδιωτική κλινική (κατάλυμα και υγειονομικές υπηρεσίες όταν είναι αδύνατος ο διαχωρισμός).

Ως δαπάνες νοσηλείας θεωρούνται :

- Τα έξοδα παραμονής και σίτισης, εξετάσεων, αναλύσεων, φαρμακευτικής αγωγής και νοσηλείας
- Η πληρωμή των θεραπόντων ιατρών οποιασδήποτε ειδικότητας (χειρουργών, αναισθησιολόγων, παθολόγων, παιδιάτρων κλπ.)
- Η πληρωμή αποκλειστικής νοσοκόμας, φυσιοθεραπευτών, διερμηνέων για περίθαλψη στο εξωτερικό κλπ.

Τα ποσά, που θα καταγραφούν στα παραπάνω ερωτήματα, είναι τα καθαρά ποσά, δηλαδή δεν περιλαμβάνουν τα ποσά που τυχόν πήρε ή δικαιούται να πάρει το μέλος από ασφαλιστικό οργανισμό, Κράτος κλπ.

Δε θεωρούνται δαπάνες περίθαλψης, τα έξοδα των συνοδών των ασθενών (ξενοδοχεία, φαγητό, μεταφορικά) στις περιπτώσεις νοσηλείας άλλων μελών του νοικοκυριού στο εξωτερικό ή σε διαφορετικό νομό της Χώρας από το νομό που διαμένουν μόνιμα. Οι δαπάνες αυτές θα καταγράφονται στα ανάλογα τμήματα του ερωτηματολογίου, π.χ. τα εισιτήρια αεροπλάνου στις δαπάνες μεταφορών.

Τέλος, επισημαίνεται ότι πρέπει να συμπληρωθεί οπωσδήποτε για κάθε κατηγορία νοσοκομειακής δαπάνης, στην ανάλογη θέση, ο νομός ή η χώρα του εξωτερικού όπου παρασχέθηκαν οι νοσοκομειακές υπηρεσίες.

Ερώτημα 5: Δαπάνες σε οδοντιάτρους, στοματολόγους και λοιπό παραοδοντιατρικό προσωπικό

Οι δαπάνες αυτές αφορούν στα καθαρά ποσά που πλήρωσε το νοικοκυριό, κατά τους τελευταίους 6 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας για οδοντιατρικές επισκέψεις, εξετάσεις, επισκέψεις σε ορθοδοντικούς, στοματολόγους και λοιπό παραοδοντιατρικό προσωπικό, π.χ. δαπάνες για εμφύτευση οδόντων, τοποθέτηση οδοντοστοιχιών κλπ. Σημειώνεται ότι δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες για τεχνητές οδοντοστοιχίες (τμήμα Ζ.1), αλλά μόνο η τοποθέτησή τους.

Ερώτημα 6: Δαπάνες για ιατρική περίθαλψη εκτός νοσοκομείων

Οι δαπάνες αυτές αφορούν σε ιατρικές και παραϊατρικές υπηρεσίες που παρέχονται σε εξωτερικούς ασθενείς από ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό. Οι υπηρεσίες αυτές μπορεί να παρέχονται κατ' οίκον, σε ατομικά και συλλογικά ιατρεία, σε εξωτερικά ιατρεία, σε κλινικές νοσοκομείων για εξωτερικούς ασθενείς και σε παρόμοια ιδρύματα. Περιλαμβάνονται τα φάρμακα και τα λοιπά προϊόντα του κλάδου της υγείας, που παρέχονται στους εξωτερικούς ασθενείς από τις παραπάνω κατηγορίες προσωπικού κατά τη διάρκεια της εξέτασης.

Γίνεται διάκριση μεταξύ των υπηρεσιών που παρέχονται αφενός από εργαστήρια ιατρικών αναλύσεων και κέντρων ακτινογραφίας και αφετέρου από ιατρικό προσωπικό. Συνήθως τα εργαστήρια/κέντρα πραγματοποιούν τις αναλύσεις/ακτινογραφίες και οι ιατροί/οδοντίατροι ερμηνεύουν τα αποτελέσματά τους. Τα έξοδα για τις αναλύσεις/ακτινογραφίες, τις οποίες αναλαμβάνουν τα εργαστήρια ιατρικών αναλύσεων και τα κέντρα ακτινογραφίας, περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα υποερωτήματα, ενώ τα έξοδα που καταβάλλονται για την ερμηνεία τους, περιλαμβάνονται στο υποερώτημα σε γιατρούς εκτός οδοντιάτρων. Κατ' εξαίρεση και για λόγους εύκολης καταγραφής, τα έξοδα για ιατρικές αναλύσεις, π.χ. καρδιολογικές αναλύσεις ή υπερηχογραφήματα, και τα έξοδα για ακτινογραφίες, π.χ. ακτινογραφίες θώρακα, τις οποίες εκτελούν οι ίδιοι οι ιατροί, περιλαμβάνονται στο υποερώτημα σε μικροβιολογικά και ακτινολογικά εργαστήρια.

Στο ερώτημα αυτό καταγράφονται τα καθαρά ποσά που πλήρωσε το νοικοκυριό κατά τους τελευταίους 6 μήνες, πριν τη λήξη της έρευνας, για ιατρικές επισκέψεις, ακτινογραφίες, υπερηχογραφήματα, αναλύσεις, εξετάσεις, φυσιοθεραπείες, λουτροθεραπείες κλπ. σε ιατρεία κρατικά ή μη, καθώς και οι δαπάνες για υπηρεσίες πρώτων βοηθειών (εκτός νοσοκομείων) και πρακτικής ιατρικής.

Για την καταγραφή των επιμέρους πληροφοριών ισχύουν οι γενικές παρατηρήσεις των ερωτημάτων 3 και 4.

Ερώτημα 7: Δαπάνες για ασφάλεια ζωής κλπ.

Καταγράφεται το συνολικό ποσό των ασφαλιστρών που πλήρωσε το νοικοκυριό την τελευταία φορά και συμπληρώνεται οπωσδήποτε η περίοδος στην οποία αναφέρεται καθεμία από τις έξι κατηγορίες ασφαλειών που σημειώνονται στο ερωτηματολόγιο.

- Καταγράφονται οι δαπάνες για ασφάλειες ζωής.
- Καταγράφονται οι δαπάνες για ασφάλειες υγείας, απώλειας εισοδήματος από ατύχημα, σύνταξης, παιδικές ασφάλειες κλπ.
- Καταγράφονται οι δαπάνες για ασφάλειες ταξιδιών και μεταφοράς πραγμάτων.
- Καταγράφονται οι δαπάνες για ασφάλειες νομικής προστασίας και αστικής ευθύνης για μη επαγγελματικές υποθέσεις, δηλαδή, αυτές που το νοικοκυριό κάνει για την κάλυψη δικηγορικών και δικαστικών εξόδων για οικογενειακές υποθέσεις, όπως αποζημιώσεις για ζημιές που προκαλούν άτομα του νοικοκυριού σε τρίτους κλπ.
- Καταγράφονται οι δαπάνες για ασφάλιστρα και για επίδομα ανεργίας από ιδιωτικούς φορείς.

Σημειώνεται ότι στο ερώτημα αυτό δε θα καταγραφεί ασφάλεια που έχει σχέση με το ΙΧ αυτοκίνητο ή τη μοτοσυκλέτα του νοικοκυριού. Τα ασφάλιστρα αυτά καταγράφονται στο τμήμα ΣΤ, ερωτήματα 3γ και 3δ του ΕΟΠ:1

Ερώτημα 8: Δαπάνες γάμου, βάπτισης, κηδείας

Καταγράφεται μόνο το ποσό που πλήρωσε το νοικοκυριό για να καλύψει έξοδα της εκκλησίας και του ιερέα για γάμο, βάπτιση ή κηδεία, εφόσον τελέστηκαν κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας. Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες αυτές μπορεί να αφορούν άτομα που σήμερα δεν είναι μέλη αυτού του νοικοκυριού ούτε άλλου στη Χώρα ή ζουν στο εξωτερικό ή έχουν πεθάνει, αλλά ήταν μέλη του νοικοκυριού κατά την περίοδο αναφοράς των δαπανών.

Επισημαίνεται ότι:

- Οι δαπάνες για αγορά/ενοίκιαση νυφικού, γαμπριάτικου κοστουμιού, στέφανα γάμου, μπομπονιέρες που αγοράζονται έτοιμες (για τις μπομπονιέρες που φτιάχνονται στο σπίτι καταγράφονται χωριστά οι δαπάνες για κουφέτα και χωριστά για τα υφάσματα κλπ.), καταγράφονται στο ΕΟΠ:1, τμήμα Ζ, τα υποδήματα της νύφης και του γαμπρού στο ΕΟΠ:1, τμήμα Θ.

- Οι δαπάνες για φέρετρο, αγορά ή ενοικίαση τάφου, κατασκευή μνήματος και υπηρεσίες γραφείων κηδειών καταγράφονται στο ΕΟΠ:1, τμήμα Ε, ερώτημα 9.
- Οι δαπάνες για δεξιώσεις γάμων και βαπτίσεων και τα έξοδα σε καφεενία ή εστιατόρια για κηδείες και μνημόσυνα καταγράφονται στο ΕΟΠ:2, τμήμα Α, ερώτημα 7.
- Οι δαπάνες για τον εξοπλισμό της κατοικίας των νεονύμφων (έπιπλα, ηλεκτρικά είδη κλπ.), καθώς και τα γαμήλια δώρα προς αυτούς καταγράφονται, ανάλογα με το είδος της δαπάνης, στα αντίστοιχα ερωτήματα του ΕΟΠ:1.

Ερώτημα 9: Δαπάνες για φέρετρο, αγορά ή ενοικίαση τάφου, κατασκευή μνήματος και υπηρεσίες γραφείων κηδειών

Επισημαίνεται ότι από τις δαπάνες για φέρετρο και τις δαπάνες για γραφεία κηδειών αφαιρείται το ποσό που έλαβε ή θα λάβει το νοικοκυριό από τον ασφαλιστικό του οργανισμό, Κράτος κλπ.

Ερώτημα 10: Δαπάνες για άδειες κνηγίου, οδήγησης κλπ.

Το ερώτημα αυτό αναφέρεται στις δαπάνες έκδοσης ή ανανέωσης μη επαγγελματικών αδειών που πλήρωσε το νοικοκυριό κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας.

Στο υποερώτημα «Για άδεια οδήγησης αυτοκινήτου και μοτοσυκλέτας» καταγράφονται τα συνολικά ποσά που δαπανήθηκαν για αιτήσεις, χαρτόσημα παράβολα, δικαιώματα εξετάσεων, ανανέωση αδειάς οδήγησης και ανανέωση αδειάς μοτοποδηλάτων έως 50 κυβικά. Στο υποερώτημα «Για μαθήματα οδήγησης αυτοκινήτου, μοτοσυκλέτας κλπ.» καταγράφονται τα ποσά μόνο για τα μαθήματα.

Στις λοιπές άδειες καταγράφονται οι άδειες που δεν έχουν προβλεφθεί στα παραπάνω υποερωτήματα.

Ερώτημα 11: Δαπάνες δικαστικών εξόδων, αμοιβές δικηγόρων, συμβολαιογράφων κλπ.

Το ερώτημα αυτό αφορά στις δαπάνες για ποινικές και δικαστικές υποθέσεις μελών του νοικοκυριού, που δεν έχουν σχέση με την άσκηση του επαγγέλματός τους. Σε αυτές περιλαμβάνονται και οι κληρονομιές. Σημειώνεται ότι αν τα δικαστικά έξοδα, που έχουν πληρωθεί, επιστραφούν στο νοικοκυριό μετά την εκδίκαση της υπόθεσης δεν καταγράφονται.

Ερώτημα 12: Δαπάνες για εισφορές και συνδρομές

Καταγράφονται τα ποσά εισφορών και συνδρομών σε εκκλησίες, φιλανθρωπικά ιδρύματα, εφημερίδες, περιοδικά, συλλόγους, σωματεία κλπ. που πληρώνονται και αναλογούν στους τελευταίους 6 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας.

Οι έκτακτες εισφορές και συνδρομές καταγράφονται στο ΕΟΠ:2, τμήμα Α, ερώτημα 1.13.

Ερώτημα 13: Δαπάνες για οικιακούς βοηθούς

Ως οικιακοί βοηθοί θεωρούνται οι υπηρέτριες, μαγείρισσες, κηπουροί, οδηγοί, συνοδοί αναπήρων κλπ., που πληρώνονται με μηνιαίο μισθό και πιθανόν να λαμβάνουν δώρα εορτών και διακοπών. Δεν περιλαμβάνονται :

- Οι δαπάνες για babysitters και για δασκάλους. Οι δαπάνες για αυτούς καταγράφονται στη φροντίδα παιδιών (ερώτημα 2α) και στην εκπαίδευση (ερώτημα 1), αντίστοιχα.
- Οι δαπάνες για οικιακούς βοηθούς που πληρώνονται με την ώρα ή με ημερομίσθιο στο νοικοκυριό, όπως καθαρίστριες, σιδερώτριες κλπ., καταγράφονται στο ΕΟΠ:1, τμήμα Ι, ερώτημα 1.6.

Ερωτήματα 14: Οικονομικές ενισχύσεις σε άλλα νοικοκυριά ή πληρωμή για λογαριασμό τους

Καταγράφονται τα ποσά που έδωσε το νοικοκυριό σε μέλη άλλων ιδιωτικών νοικοκυριών, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών πριν από τη λήξη της έρευνας, στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, καθώς, επίσης, και τα ποσά που έδωσε σε μέλη του νοικοκυριού για έξοδα σπουδών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό. Στα ποσά αυτά περιλαμβάνονται και τα χρήματα που πληρώνει το νοικοκυριό για αγορά υπηρεσιών που παρέχονται σε άλλα νοικοκυριά, η διατροφή προς το/τη σύζυγο κλπ.

8. Τμήμα ΣΤ: Μέσα μεταφοράς

Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει 7 ερωτήματα που αναφέρονται στις δαπάνες αγοράς, κυκλοφορίας, συντήρησης και στάθμευσης των μεταφορικών μέσων που διαθέτει και χρησιμοποιεί το νοικοκυριό για ιδιωτικούς, κυρίως, σκοπούς.

Εξαιρούνται από την έρευνα τα μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιούνται, αποκλειστικά ή μη, για επαγγελματικούς σκοπούς (αυτοκίνητα ιατρών, μηχανικών και άλλων ελεύθερων επαγγελματιών), καθώς και τα αγροτικά αυτοκίνητα ανεξάρτητα από τη χρήση τους. Πιο συγκεκριμένα :

Ερωτήματα 1α, 1β και 2: Αγορά μεταφορικών μέσων

Με τα ερωτήματα αυτά ζητούνται πληροφορίες για τον αριθμό, το είδος, την υποδύναμη των μεταφορικών μέσων και το έτος αδείας της 1^{ης} κυκλοφορίας του οχήματος, όπως αυτά ορίστηκαν παραπάνω, καθώς και η δαπάνη για την αγορά τους, αν αυτή πραγματοποιήθηκε κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας. Στο ποσό της δαπάνης για την αγορά τους (ερώτημα 1β και 2) περιλαμβάνονται, εκτός της τιμής αγοράς, η εισφορά, τα συμβολαιογραφικά, η άδεια κυκλοφορίας και λοιπά έξοδα. Δεν περιλαμβάνονται τα τέλη κυκλοφορίας (αυτά καταγράφονται χωριστά στο ΣΤ, ερωτήματα 3α και 3β), καθώς και το τμήμα της αξίας του μεταφορικού μέσου που καλύφθηκε από πώληση, ανταλλαγή ή απόσυρση παλαιού αυτοκινήτου. Η έννοια του καινούργιου ή του μεταχειρισμένου αφορά το αν το μεταφορικό μέσο αγοράστηκε καινούργιο ή μεταχειρισμένο.

Επισημαίνεται, ότι το έτος άδειας κυκλοφορίας των οχημάτων είναι απαραίτητο για τον υπολογισμό και τον έλεγχο των τελών κυκλοφορίας

Ερώτημα 3: Τέλη κυκλοφορίας, ασφάλιστρα κλπ.

Με τα ερωτήματα αυτά ζητούνται τα πάγια έξοδα της κυκλοφορίας των μεταφορικών μέσων, δηλαδή τα τέλη κυκλοφορίας, τα ασφάλιστρα και οι συνδρομές σε εταιρείες οδικής βοήθειας. Επισημαίνεται ότι για τα αυτοκίνητα, τις μοτοσυκλέτες άνω των 50 κυβικών και τα αυτοκινούμενα τροχόσπιτα, πρέπει οπωσδήποτε να σημειωθεί ο τελευταίος λογαριασμός τελών κυκλοφορίας.

Τα τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων για το έτος 2013 και 2014 διαμορφώθηκαν έως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΥΒΙΣΜΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
A	0 – 300	22 €
B	301 – 785	55 €
Γ	786 – 1071	120 €
Δ	1072 – 1357	135 €
E	1358 – 1548	240 €
ΣΤ	1549 – 1738	265 €
Z	1739 – 1928	300 €
H	1929 – 2357	660 €
Θ	2358 – 3000	880 €
I	3000 – 4000	1.100 €
K	4001 και άνω	1.320 €

Για τα επιβατικά αυτοκίνητα ταξινομούμενα για πρώτη φορά στην Ελλάδα από την 1/11/2010 και μετά, αποκλειστικά με βάση τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, όπως αυτές αναγράφονται στην άδεια του οχήματος, ως εξής:

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ (γραμ. CO2 ανά χιλιόμετρο)	ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΝΑ ΓΡΑΜΜΑΡΙΟ ΕΚΠΟΜΠΩΝ CO2 (σε ευρώ)
0-100	0
101-120	0,90 €
121-140	1,10 €
141-160	1,70 €
161-180	2,25 €
181-200	2,55 €
201-250	2,80 €
Άνω των 250	3,40 €

Για τα ρυμουλκούμενα και αυτοκινούμενα τροχόσπιτα τα τέλη κυκλοφορίας είναι 140 €.

Στις περιπτώσεις που για κάποιους λόγους (απόσυρση, παράνομη κυκλοφορία, παράδοση πινακίδων κλπ.) δεν πληρώνονται τέλη κυκλοφορίας, ο ερευνητής δεν πρέπει να σημειώσει ότι υπάρχει το συγκεκριμένο μεταφορικό μέσο. Για τις δαπάνες, που αφορούν στα ασφάλιστρα και τις συνδρομές σε εταιρείες οδικής βοήθειας και καταγράφονται στο 3δ, 3ε και 3στ, πρέπει να συμπληρωθεί και η περίοδος αναφοράς τους.

Ερώτημα 4: Επισκευές και συντήρηση μεταφορικών μέσων

Στα ερωτήματα 4α, 4β και 4γ καταγράφονται τα συνολικά ποσά που πλήρωσε κατά περίπτωση το νοικοκυριό, τους τελευταίους 6 μήνες, για επισκευή ή συντήρηση και αγορά υλικών ή εξαρτημάτων των μεταφορικών μέσων.

Στο ερώτημα 4δ καταγράφεται το ποσό, που η ασφαλιστική εταιρεία τυχόν κάλυψε ή θα καλύψει από τα έξοδα επισκευής.

Επισημαίνεται ότι αν ο διαχωρισμός μεταξύ κόστους και υλικών είναι αδύνατος, το συνολικό κόστος συντήρησης, επισκευής και των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν πρέπει να καταγράφεται στο ερώτημα 4α.

Ερώτημα 5: Τεχνικός έλεγχος οχημάτων (ΚΤΕΟ)

Καταγράφεται το ποσό που τυχόν πλήρωσε το νοικοκυριό κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας για τον τεχνικό έλεγχο του μεταφορικού του μέσου (ΚΤΕΟ). Περιλαμβάνονται και τα τυχόν πρόστιμα ή οι πληρωμές τρίτων.

Ερώτημα 6: Ενοίκιο γκαράζ

Καταγράφεται μόνο το ενοίκιο για γκαράζ που πληρώνεται σε μόνιμη βάση, δηλαδή με το μήνα, το έτος κλπ. και όχι η δαπάνη για στάθμευση λίγων ωρών την ημέρα σε σταθμό αυτοκινήτων, υπαίθριο γκαράζ ή σε ελεγχόμενη στάθμευση (παρκόμετρα) (ΕΟΠ:2). Η παραπάνω δαπάνη καταγράφεται με περίοδο αναφοράς το μήνα, δηλαδή η δαπάνη επιμερίζεται στο μήνα, στην περίπτωση που αυτή η υπηρεσία πληρώνεται με άλλη περίοδο αναφοράς π.χ. έτος, εξάμηνο κλπ.

Ερώτημα 7: Υπηρεσίες ελλιμενισμού σκαφών, στάθμευσης τροχόσπιτων και ρυμούλκησης αεροπλάνων

Καταγράφεται το ποσό, που τυχόν πλήρωσε το νοικοκυριό κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας για υπηρεσίες μαρίνας σκαφών (τέλη ελλιμενισμού), στάθμευσης τροχόσπιτων και ρυμούλκησης αεροσκαφών που ανήκουν στο νοικοκυριό.

Τέλος, σημειώνεται ότι το σύνολο εγγραφών του τμήματος θα καταγράφεται από τον υπάλληλο που θα διενεργήσει τον έλεγχο του ερωτηματολογίου.

9. Τμήμα Ζ: Κύρια είδη οικιακού εξοπλισμού, θεραπευτικές συσκευές κλπ.

Το τμήμα αυτό αναφέρεται στις δαπάνες ειδών οικιακού εξοπλισμού, θεραπευτικών συσκευών, ειδών ένδυσης μεγάλης αξίας, ατομικής χρήσης σημαντικής αξίας κλπ. Λόγω της φύσης των δαπανών αυτών και της μικρής συχνότητας εμφάνισής τους, η περίοδος καταγραφής τους είναι μεγάλη, δηλαδή οι 12 τελευταίοι μήνες πριν την από τη λήξη της έρευνας.

Ερώτημα Ζ.1: Αγορές των παρακάτω ειδών

Στο τμήμα αυτό καταγράφονται τα είδη οικιακού εξοπλισμού κλπ. που αγόρασε το νοικοκυριό για δική του χρήση ή για να τα προσφέρει ως δώρο σε άλλα νοικοκυριά. Για να επιτευχθεί η καταγραφή των δαπανών αυτών με αξιοπιστία, δεδομένου ότι το πλήθος των αγαθών κάθε ομάδας είναι μεγάλο και η περίοδος αναφοράς τους το έτος, ο ερευνητής θα πρέπει κατά την υποβολή της ερώτησης να αναφέρει όλα τα είδη, που έχουν σημειωθεί αναλυτικά και να δίνει τον απαιτούμενο χρόνο στον ερευνώμενο να σκεφτεί και να απαντήσει.

Τα ποσά θα πρέπει να καταγράφονται στα συγκεκριμένα υποερωτήματα που αφορούν στις αγορές των συγκεκριμένων προϊόντων που έγιναν από το νοικοκυριό.

Το συνολικό ποσό, που πλήρωσε το νοικοκυριό σε μετρητά ή θα πληρώσει με πίστωση, καταγράφεται στη στήλη της δαπάνης. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται και τα έξοδα μεταφοράς ή τοποθέτησης, αν υπάρχουν.

Επισημαίνεται ότι τα ποσά, που θα καταγραφούν για τις θεραπευτικές συσκευές, θα είναι αυτά που θα προκύψουν μετά την αφαίρεση των χρημάτων που έλαβε ή θα λάβει το νοικοκυριό από τον ασφαλιστικό οργανισμό του μέλους που αφορούν.

Τέλος, στο τμήμα αυτό καταγράφονται μόνο τα ενδύματα (ανδρικά, γυναικεία, παιδικά) και είναι, συνήθως, μεγάλης αξίας (κοστούμια γάμου, νυφικά, καμπαρτίνες, μπουφάν κλπ.).

Επισημαίνεται ότι αν η απόκτηση των διαρκών καταναλωτικών αγαθών έγινε με ανταλλαγή ή πώληση των παλαιών, θα πρέπει να αφαιρεθεί η αξία των παλαιών ειδών.

Ερώτημα Ζ2: Απόκτηση των παραπάνω ειδών με τρόπους κτήσεως 3, 4 και 5

Σε αυτό το ερώτημα η περιγραφή είδους και ο τρόπος κτήσεως είναι ανοικτός.

Καταγράφονται τα είδη που αναφέρονται στο ερώτημα Ζ.1 που πήρε το νοικοκυριό, χωρίς να καταβάλλει την αξία τους, από το κατάστημα ή την επιχείρησή του, από τον εργοδότη μέλους του, από υπηρεσίες ή οργανισμούς ή από το εξωτερικό.

Υπενθυμίζεται ότι δεν καταγράφονται εδώ τα παραπάνω είδη που προσφέρθηκαν ως δώρα από άλλα νοικοκυριά.

Η δαπάνη για τα είδη αυτά θα καταχωρισθεί στο νοικοκυριό που τα αγόρασε.

Επισημαίνεται ότι αν ο εργοδότης παρείχε κάποιο είδος με μειωμένη τιμή, θα πρέπει να καταγράφεται το ποσό που παρέχει ο εργοδότης με τρόπο κτήσεως (κωδικός 5) και αυτό που πληρώνεται από τον ίδιο τον ερευνώμενο με τρόπο κτήσεως (κωδικός 1) (ερώτημα Ζ.1).

Ερωτήματα Ζ.3 και Ζ.4: Ενοικίαση και επισκευές

Στα ερωτήματα Ζ.3 και Ζ.4 καταγράφονται τα ποσά που πλήρωσε το νοικοκυριό, κατά τους τελευταίους 3

μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας, για ενοικίαση και επισκευές των ειδών που αναφέρονται στο ερώτημα Ζ.1, αντίστοιχα.

Επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις που η ενοικίαση των προαναφερόμενων ειδών κάλυψε ή θα καλύψει μεγαλύτερη περίοδο από τους 3 τελευταίους μήνες, το ποσό που θα καταγραφεί πρέπει να αναλογεί μόνο στην περίοδο αναφοράς της δαπάνης.

10. Τμήμα Η: Είδη ατομικής και οικιακής χρήσης

Το τμήμα αυτό αναφέρεται στις δαπάνες ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης και ακολουθείται η ίδια λογική ομαδοποίησης των ειδών του τμήματος Ζ.

Για τη συμπλήρωση των ερωτημάτων του τμήματος αυτού επισημαίνονται τα παρακάτω:

- Περίοδος αναφοράς της αγοράς των ειδών αυτών είναι ο προηγούμενος μήνας (30 τελευταίες ημέρες πριν από τη λήξη της έρευνας).
- Περιλαμβάνονται τα είδη που αποκτήθηκαν τόσο με αγορά στο ερώτημα Η.1, όσο και με τους άλλους τρόπους κτήσεως στα ερωτήματα Η.2 και Η.3.
- Τα είδη που αγοράζει το νοικοκυριό καταγράφονται, ανεξάρτητα αν προορίζονται για τις ανάγκες του νοικοκυριού ή μεμονωμένων μελών του ή δόθηκαν ή πρόκειται να δοθούν ως δώρα σε άλλα νοικοκυριά.
- Περιλαμβάνονται τόσο τα έτοιμα, όσο και τα είδη ένδυσης και συμπληρώματα επίπλωσης επί παραγγελία.
- Για τα είδη ένδυσης και τα άλλα είδη ατομικής χρήσης καταγράφεται και ο α/α μέλους για το οποίο προορίζονται. Αν τα είδη προορίζονται για δώρα σε μη μέλη του νοικοκυριού, στη στήλη α/α μέλους καταγράφεται η ένδειξη «Δ».
- Τα είδη, που περιλαμβάνονται στο τμήμα αυτό και που λαμβάνει το νοικοκυριό χωρίς πληρωμή από το δικό του κατάστημα, καταγράφονται στο ερώτημα Η.2.
- Τα είδη που περιλαμβάνονται στο τμήμα αυτό και που λαμβάνει το νοικοκυριό χωρίς πληρωμή ή με μειωμένη τιμή από τον εργοδότη, καταγράφονται στο ερώτημα Η.3. Επισημαίνεται ότι αν ο εργοδότης παρείχε κάποιο είδος με μειωμένη τιμή θα πρέπει να καταγράφεται το ποσό που παρέχει ο εργοδότης στο Η.3 και το ποσό που πληρώνεται από τον ίδιο τον ερευνώμενο, με τρόπο κτήσεως «ΑΓ» στο ερώτημα Η.1.
- Οι πληρωμές για επισκευές, μεταποιήσεις ή ενοικιάσεις ειδών του τμήματος αυτού καταγράφονται στο ερώτημα Η.4.

11. Τμήμα Θ: Είδη υπόδησης

Το τμήμα αυτό αναφέρεται στις δαπάνες ειδών υπόδησης.

Για τη συμπλήρωση των ερωτημάτων του τμήματος αυτού επισημαίνονται τα παρακάτω :

- Περίοδος αναφοράς της αγοράς των ειδών αυτών είναι οι τελευταίοι 3 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας
- Καταγράφεται ο α/α μέλους του νοικοκυριού για το οποίο προορίζονται. Τα είδη που προορίζονται για δώρα σε μη μέλη του νοικοκυριού, στη στήλη α/α μέλους καταγράφεται η ένδειξη «Δ».
- Περιλαμβάνονται τα είδη που αποκτήθηκαν τόσο με αγορά στο ερώτημα Θ.1, όσο και με τους άλλους τρόπους κτήσεως στα ερωτήματα Θ.2 και Θ.3.
- Τα είδη που αγοράζει το νοικοκυριό καταγράφονται, ανεξάρτητα αν προορίζονται για τις ανάγκες του νοικοκυριού ή μεμονωμένων μελών του, δόθηκαν ή πρόκειται να δοθούν ως δώρα σε άλλα νοικοκυριά.
- Τα είδη, που περιλαμβάνονται στο τμήμα αυτό και που λαμβάνει το νοικοκυριό χωρίς πληρωμή από το Κράτος ή με μειωμένη τιμή από τον εργοδότη, καταγράφονται στο Θ.3. Επισημαίνεται ότι, αν εργοδότης παρείχε κάποιο είδος με μειωμένη τιμή, θα πρέπει να καταγράφεται το ποσό που παρέχει ο εργοδότης με τρόπο κτήσεως «ΑΕ» στο ερώτημα Θ.3 και το ποσό που πληρώνεται από τον ίδιο τον ερευνώμενο με τρόπο κτήσεως «ΑΓ» στο ερώτημα Θ.1.
- Στο ερώτημα Θ.2 καταγράφονται τα είδη υπόδησης που έλαβε το νοικοκυριό από δικό του κατάστημα, ενώ οι επισκευές, υπηρεσίες στιλβωτηρίων και ενοικιάσεις τους στο Θ.1.

12. Τμήμα Ι: Τρόφιμα, ποτά, λοιπά είδη άμεσης κατανάλωσης, τρόφιμα σε μεγάλες ποσότητες και διάφορες υπηρεσίες

Το πρώτο ερώτημα αποτελείται από 6 υποερωτήματα με αντίστοιχες ισάριθμες επιμέρους ομάδες ειδών, τα οποία αποκτήθηκαν με αγορά, από δικό του κατάστημα, δόθηκε ως δώρο από άλλα νοικοκυριά, στο χρονικό διάστημα των 14 ημερών της έρευνας. Αυτές οι ομάδες ειδών αναφέρονται σε καθημερινές δαπάνες ολόκληρου του νοικοκυριού για διατροφή, καθαριότητα, φάρμακα, υπηρεσίες κλπ., και σε καθημερινές δαπάνες του νοικοκυριού για είδη, εκτός τροφίμων, τα οποία αγόρασε το νοικοκυριό, αλλά θα τα προσφέρει σε άλλα

νοικοκυριά ως δώρο. Σημειώνεται ότι τα προσωπικού χαρακτήρα δεν καταγράφονται στα προηγούμενα τμήματα Γ έως Θ του ΕΟΠ:1, αλλά στο ΕΟΠ:2, τμήμα Α.

Ο ερευνητής θα μεταφέρει συνολικά τον τρόπο κτήσεως, την ποσότητα και την δαπάνη στα αντίστοιχα υποερωτήματα του τμήματος αυτού τις εγγραφές των αγορών, που σημείωσε η νοικοκυρά ή κάποιο άλλο άτομο από το νοικοκυριό, στο «ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ» καθημερινών δαπανών (ΕΟΠ:15) π.χ. ρύζι συνολικά η ποσότητα και η τιμή, κρέας μοσχάρι συνολικά η ποσότητα και η τιμή, ψωμί άσπρο συνολικά η ποσότητα και η τιμή. Για την πλήρη και ακριβή καταγραφή των δαπανών αυτών, πριν τη μεταφορά τους στο ΕΟΠ:1, θα πρέπει, σε συνεργασία με το νοικοκυριό, ο ερευνητής να τις ελέγχει, π.χ. να εξετάζει την ποσότητα σε σχέση με την τιμή κλπ. και να συμπληρώνει τα είδη που τυχόν παραλείφθηκαν ή δεν έχουν αρκετά αναλυθεί. Ιδιαίτερα για τις αγορές από super market είναι απαραίτητο να πεισθεί το νοικοκυριό να κρατά τις ταμειακές αποδείξεις και με βάση αυτές να συμπληρώνει στο σημειωματάριο τα είδη που προμηθεύτηκε.

Η ποσότητα πρέπει να συμπληρώνεται για τα είδη που υπάρχει στην στήλη «Ποσότητα». Για τα συσκευασμένα είδη σε πακέτα ή κουτιά, θα καταγράφεται η ποσότητα που αναγράφεται στη συσκευασία. Για τα προϊόντα που στην στήλη «Ποσότητα» δεν υπάρχει ένδειξη θα συμπληρώνεται μόνο η δαπάνη. Στα είδη διατροφής καθώς και στα οινοπνευματώδη ποτά θα καταγράφεται η ποσότητα σε γραμμάρια ή σε λίτρα, εκτός από τα αυγά σε τεμάχια.

Στο ερώτημα 1.7 θα καταγράφονται οι δαπάνες με όλους τους τρόπους κτήσεως. Π.χ. αν ένα προϊόν αγοράστηκε από το νοικοκυριό και παράλληλα μέσα στο διάστημα των 14 ημερών και καταγράφηκε στο ερώτημα 1 με κωδικό 1 και του δόθηκε ως δώρο αντίστοιχο προϊόν, τότε θα καταγραφεί με κωδικό 4 σε αυτό το ερώτημα ή με κωδικό 5 αν έχει δοθεί ως δώρο ή με μειωμένη τιμή από τον εργοδότη ή από δικό του κατάστημα με κωδικό 3.

Επίσης, στο ερώτημα 2 καταχωρίζονται τρόφιμα ή ποτά σε μεγάλες σχετικά ποσότητες (5 κιλά και άνω) που το νοικοκυριό αγόρασε κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από τη λήξη της έρευνας.

Επισημαίνεται ότι τα νωπά είδη διατροφής (νωπά λαχανικά, φρούτα, κρέας, γάλα κλπ.), δεν υπάρχουν στα υποερωτήματα. Αν όμως το νοικοκυριό διατηρεί σε καταψύκτη λαχανικά, φρούτα και κρέας θα καταγράφεται η ποσότητα και η δαπάνη που καταναλώνει το νοικοκυριό στις 14 ημέρες της έρευνας. Οι τούρτες γάμου, γενεθλίων, βαπτίσεων καταγράφονται στο ερώτημα αυτό στην περίπτωση που αγοράζονται και καταναλώνονται εντός οικίας, ενώ στις περιπτώσεις που αγοράζονται και καταναλώνονται σε εστιατόρια, καφεενία και παρόμοια καταστήματα καταγράφονται στις υπηρεσίες τροφοδοσίας ΕΟΠ:2, τμήμα Α, ερώτημα 7.

Επισημαίνεται ότι σε περιπτώσεις κάποιων ειδών (κόλλυβα, γλυκά κλπ.) που παρασκευάζονται από τα ίδια τα νοικοκυριά, οι δαπάνες καταγράφονται για κάθε είδος που χρησιμοποιείται για την παρασκευή τους.

Επίσης, στην περίπτωση που κατά τη διενέργεια της έρευνας κάποια μέλη του νοικοκυριού βρίσκονται σε διακοπές και πραγματοποιούν δαπάνες για είδη διατροφής και λοιπά είδη άμεσης κατανάλωσης, αυτά καταγράφονται σε αυτό το τμήμα.

Στο ερώτημα 3 καταγράφονται οι δαπάνες με όλους τους τρόπους κτήσεως. Π.χ. αν ένα προϊόν αγοράστηκε από το νοικοκυριό τους τελευταίους 12 μήνες πριν τη λήξη της έρευνας και καταγράφηκε στο ερώτημα 1.7 με κωδικό 1 και του δόθηκε ως δώρο το αντίστοιχο προϊόν τότε θα καταγραφεί με κωδικό 4 σε αυτό το ερώτημα ή με κωδικό 5 αν έχει δοθεί ως δώρο ή με μειωμένη τιμή από τον εργοδότη ή από δικό του κατάστημα με κωδικό 3.

13. Τμήμα ΙΑ: Τρόφιμα, ποτά και λοιπά είδη άμεσης κατανάλωσης με λοιπούς τρόπους κτήσεως εκτός αγοράς «ΑΓ»

Αποτελείται από 2 ερωτήματα. Σε αυτά, κατά περίπτωση, καταγράφονται τα είδη του τμήματος Ι, τα οποία απέκτησε το νοικοκυριό με άλλους κτήσεως, εκτός αγοράς. Για την ορθή συμπλήρωση των ερωτημάτων αυτών ο ερευνητής οφείλει να ακολουθήσει τη διαδικασία που ακολουθήθηκε στο προηγούμενο Τμήμα. Συγκεκριμένα, στο :

Ερώτημα ΙΑ.1: Καθημερινή κατανάλωση ειδών διατροφής που προέρχονται από δική του παραγωγή (κωδικός 2)

Καταγράφονται τα άμεσα τρόφιμα που κατανάλωσε αποκλειστικά το νοικοκυριό, κατά τις 14 ημέρες της έρευνας και προέρχονται από δική του γεωργική ή κτηνοτροφική παραγωγή (φρούτα, λαχανικά, ψωμί, κρέας, ψάρια, αυγά, φρέσκο γάλα κλπ.).

Ερώτημα ΙΑ.2: Ετήσια κατανάλωση ειδών διατροφής που προέρχονται από δική του παραγωγή (κωδικός 2)

Καταγράφονται τα τρόφιμα από τη γεωργική ή κτηνοτροφική παραγωγή του νοικοκυριού, καθώς και τα τρόφιμα και ποτά που παρασκευάζονται στο νοικοκυριό, με υλικά που προέρχονται συνήθως από τη γεωργική ή κτηνοτροφική παραγωγή του και καταναλώθηκαν αποκλειστικά από το νοικοκυριό στη διάρκεια του τελευταίου έτους πριν από τη λήξη της έρευνας. Τέτοια τρόφιμα είναι οι χυλοπίτες, τα τουρσιά, το κρασί, το λάδι κλπ. Αν για

την παρασκευή των τροφίμων αυτών το νοικοκυριό χρησιμοποίησε, εκτός από τα δικής του παραγωγής υλικά, και υλικά που αγόρασε, το προϊόν θα καταγραφεί από δική του παραγωγή (κωδικός 2) μόνο στην περίπτωση που η αξία των αγορασθέντων υλικών είναι αναλογικά μικρότερη από αυτή των δικών του υλικών, π.χ. χυλοπίτες που παρασκεύασε το νοικοκυριό με δικό του αλεύρι και γάλα, αλλά με αυγά που αγόρασε θα θεωρηθούν δική του παραγωγή, κρασί που για την παρασκευή του αγοράστηκε ο μούστος θα καταχωρισθεί ως αγορά (κωδικός 1) και θα καταχωρηθεί στο Τμήμα Ι ερώτημα 2.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα νοικοκυριά παρασκευάζουν ψωμί από αλεύρι που προέρχεται από δική τους παραγωγή ή από αλεύρι που αγόρασαν ή αλεύρι που τους δόθηκε από αλλού. *Δε θα πρέπει να καταγραφεί σε καμία περίπτωση και το αλεύρι και το ψωμί.*

Για ολόκληρο το τελευταίο έτος, θα πρέπει να αφαιρείται από την ποσότητα του αλευριού η ποσότητα που χρησιμοποιήθηκε για την παρασκευή του ψωμιού και να καταγράφεται στο τμήμα Ι.2 ή στο τμήμα ΙΑ, ερωτήματα 1 ή 2, μόνο το αλεύρι σε μεγάλες ποσότητες που προορίζεται για άλλες χρήσεις και το παρασκευαζόμενο ψωμί καθημερινά (τις 14 ημέρες της έρευνας) με τρόπο κτήσεως αγορά (κωδικός 1), δική του παραγωγή (κωδικός 2), από άλλα νοικοκυριά (κωδικός 4) ή από τον εργοδότη (κωδικός 5) στα ανάλογα ερωτήματα.

Επίσης, όσον αφορά στα νωπά είδη διατροφής, όπως νωπά λαχανικά, φρούτα, κρέας, γάλα κλπ. δε θα πρέπει να καταγράφονται ποτέ με περίοδο αναφοράς το έτος και με τρόπο κτήσεως «ΔΠ=2». Αν όμως το νοικοκυριό διατηρεί σε καταψύκτη λαχανικά, φρούτα και κρέας, θα καταγράφεται η ποσότητα που καταναλώνει το νοικοκυριό και η αντίστοιχη δαπάνη στις 14 ημέρες της έρευνας, ερώτημα ΙΑ.1.

14. Τμήμα ΙΒ: Πηγές εισοδήματος του νοικοκυριού

Στο ερώτημα καταγράφεται ποια είναι η κύρια πηγή των εισοδημάτων του νοικοκυριού με σκοπό την κατάταξη των νοικοκυριών ανά κύρια πηγή εισοδήματος.

Ερώτημα 1: Έχει σήμερα το νοικοκυριό σας κάποιες από τις παρακάτω πηγές εισοδήματος;

Η ερώτηση αφορά στην παρούσα κατάσταση του νοικοκυριού και το συνολικό εισόδημά του. Στο εισόδημα του νοικοκυριού θα περιληφθεί το εισόδημα που λαμβάνεται ως σύνολο από το νοικοκυριό.

Σημειώνεται ότι θα καταχωρίζονται τα εισοδήματα που λαμβάνονται σε τακτική βάση ή σε σχεδόν τακτική βάση. Δε θα περιληφθούν εισοδήματα από κληρονομιά, δώρα ή κέρδη από τυχερά παιχνίδια κλπ.

Ερώτημα 2: Να σημειώσετε την κύρια πηγή του εισοδήματος

Ως κύρια πηγή εισοδήματος θεωρείται αυτή, η οποία αποδίδει το μεγαλύτερο εισόδημα στο νοικοκυριό σε σχέση με τις υπόλοιπες. Στις περιπτώσεις που το νοικοκυριό έχει περισσότερες από μία ίδιες πηγές εισοδήματος, ο χαρακτηρισμός της κύριας πηγής θα γίνει, αφού αθροιστούν τα εισοδήματα των ίδιων πηγών, π.χ. μισθοί από διαφορετικές εργασίες του ίδιου μέλους ή μισθοί διαφορετικών μελών.

Στην περίπτωση που το νοικοκυριό δεν έχει κανένα απολύτως εισόδημα καταγράφεται η τιμή 0.

3. Αποτελέσματα συνέντευξης

Συμπληρώνεται από τον ερευνητή μετά το πέρας της έρευνας και αφορά στον τρόπο συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου. Η απάντηση καταγράφεται με τον ανάλογο κωδικό :

Κωδικός 1: Χωρίς αντικατάσταση

Κωδικός 2: Μετά από αντικατάσταση λόγω άρνησης

Κωδικός 3: Μετά από αντικατάσταση από άλλες αιτίες

Β. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 14 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ (ΕΟΠ:2)

1. Γενικές παρατηρήσεις

Το ΕΟΠ:2 αποτελείται από τρία τμήματα. Σε αυτά καταγράφονται, οι πληροφορίες για τις προσωπικές δαπάνες, την απασχόληση και τα εισοδήματα κάθε μέλους του νοικοκυριού ηλικίας 14 ετών και άνω. Σε κάθε νοικοκυριό θα συμπληρωθούν τόσα ΕΟΠ:2, όσα είναι τα μέλη αυτά, δηλαδή ηλικίας 14 ετών και άνω.

α) Για τη συμπλήρωση των ερωτημάτων του ΕΟΠ:2 απαιτείται προσωπική συνεργασία του ερευνητή με κάθε μέλος χωριστά, διότι έτσι :

- Διασφαλίζεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των πληροφοριών που δίνονται. Τα άτομα πολλές φορές δεν επιθυμούν να κοινοποιήσουν τις προσωπικές τους δαπάνες ή ακόμα και τα εισοδήματά τους στα υπόλοιπα άτομα του νοικοκυριού.
- Επιτυγχάνεται η ακριβέστερη καταγραφή των δαπανών και εισοδημάτων.

β) Η συμπλήρωση του ΕΟΠ: 2 για τα προσωρινά απόντα μέλη θα γίνει κατά περίπτωση ως εξής :

- Αν το μέλος είναι απόν ολόκληρη την περίοδο της έρευνας στο νοικοκυριό και η επικοινωνία μαζί του είναι αδύνατη (π.χ. φοιτητής σε φοιτητική εστία, στρατιώτης σε στρατόπεδο κλπ.), ο ερευνητής θα προσπαθήσει να καταγράψει, κατά προσέγγιση, τις προσωπικές του δαπάνες και τα εισοδήματα από τις πληροφορίες που θα πάρει από τα παρόντα άτομα του νοικοκυριού.
- Αν το μέλος είναι απόν κατά την έναρξη της έρευνας στο νοικοκυριό ή απουσιάζει κατά τη διάρκειά της, επιστρέφει όμως πριν από το τέλος της έρευνας σε αυτό, ο ερευνητής θα προσπαθήσει να καταγράψει, όσο γίνεται πληρέστερα, τις δαπάνες του και για τις ημέρες απουσίας του από το νοικοκυριό. Αν το μέλος δεν επιστρέφει στο νοικοκυριό μέχρι το τέλος της έρευνας, θα πρέπει να καταγραφεί στις παρατηρήσεις η ημερομηνία αναχώρησής του και, κατά προσέγγιση, οι προβλεπόμενες δαπάνες του για τις ημέρες της απουσίας του.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις θα πρέπει να έχουν καταχωρισθεί οι δαπάνες, τουλάχιστον για τις μισές ημέρες της έρευνας (δηλαδή 7) και το εισόδημά του.

2. Κωδικός νοικοκυριού και μέλους

Στο άνω δεξιά πλαίσιο της πρώτης σελίδας θα μεταφερθούν από το ΕΟΠ:1 ο κωδικός νοικοκυριού, ο α/α νοικοκυριού και ο αύξων αριθμός του μέλους στο οποίο αναφέρεται.

3. Τμήμα Α: Προσωπικές δαπάνες

Προσωπικές δαπάνες θεωρούνται αυτές που πραγματοποιούνται για την κάλυψη αναγκών, κυρίως, του ατόμου και όχι του νοικοκυριού. Τέτοιες ανάγκες είναι:

- Η αναψυχή (ταβέρνες, ζαχαροπλαστεία, καφενεία, κινηματογράφος, ολιγοήμερες διακοπές, δίσκοι μουσικής κλπ.).
- Η ατομική καθαριότητα και ο καλλωπισμός (καλλυντικά, οδοντόβουρτσες, κομμωτήρια κλπ.).
- Η διατροφή κατά το χρόνο εργασίας (καντίνες, κυλικεία, μη σερβιριζόμενα φαγητά κλπ.).
- Η μετακίνηση (εισιτήρια, βενζίνη ΙΧ αυτοκινήτου κλπ.).
- Άλλες, όπως τσιγάρα, εφημερίδες, ταχυδρομικά κλπ.

Τα φρούτα, το ψωμί και άλλα τρόφιμα, που τυχόν αγοράζει το άτομο για την κατοικία του, καταγράφονται στα ανάλογα τμήματα του ΕΟΠ:1, έστω και αν το νοικοκυριό είναι μονομελές. Αντίθετα, αν το άτομο καλύψει κάποια δαπάνη προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό άλλου ατόμου, ανεξάρτητα αν είναι ή όχι μέλος του νοικοκυριού, αυτή θα καταχωρισθεί στο ΕΟΠ:2 του ατόμου που πλήρωσε, π.χ. τα εισιτήρια, που πλήρωσε στο θέατρο η μητέρα για την κόρη της και την ανιψιά της, θα καταγραφούν στο ΕΟΠ:2 της μητέρας.

Γενικά οι ερωτήσεις του τμήματος αυτού είναι σχετικά απλές. Σε κάθε ερώτημα, μέσα σε παρένθεση, δίνονται αναλυτικά τα είδη και οι υπηρεσίες που θα καταγραφούν.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα παρακάτω:

- Με τα ερωτήματα 1.1 έως 1.12 συγκεντρώνονται πληροφορίες για τα είδη που αγόρασε το μέλος ή για τις υπηρεσίες που πλήρωσε, με περίοδο αναφοράς τις 14 ημέρες της έρευνας. Στο ερώτημα 1.12, στις δαπάνες για το internet café περιλαμβάνονται μόνο οι δαπάνες σύνδεσης με το internet.
- Στα ερωτήματα 1.5 και 1.8 συμπληρώνεται και η ποσότητα σε εκείνα τα είδη που, σύμφωνα με την παρατήρηση της σελίδας 46 του ΕΟΠ:1, θα πρέπει να καταγράφεται και η ποσότητα, π.χ. μύρες, αναψυκτικά, γάλα, ξηροί καρποί κλπ., είδη που καταναλώνονται και εκτός της κατοικίας. Σημειώνεται ότι τα τσιγάρα και τα πούρα μετρώνται σε τεμάχια ανά πακέτο ενώ ο καπνός σε γραμμάρια.
- Οι δαπάνες για λαχεία, στοιχήματα, χαρτοπαίγνια κλπ., συνήθως, δε δηλώνονται, για αυτό πρέπει να καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια, ώστε να πεισθούν οι ερευνώμενοι να τις δηλώσουν.
- Με το ερώτημα 2 καταγράφεται η δαπάνη των τηλεφωνικών τελών κινητού τηλεφώνου ή των κινητών τηλεφώνων με σύνδεση, με περίοδο αναφοράς τον τελευταίο μήνα.
- Με το ερώτημα 3 καταγράφεται αν ο εργοδότης παρείχε με μειωμένη τιμή υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας τον τελευταίο μήνα πριν από τη λήξη της έρευνας. Αν ο εργοδότης παρείχε την υπηρεσία με μειωμένη τιμή θα πρέπει να καταγράφεται το ποσό που παρέχει ο εργοδότης με τρόπο κτήσεως κωδικός 5 σε αυτό το ερώτημα και αυτό που πληρώνεται από τον ίδιο τον ερευνώμενο με τρόπο κτήσεως κωδικός 1 στο ερώτημα 2.
- Με το ερώτημα 4 καταγράφεται η ασύρματη πρόσβαση στο internet, καθώς και η περίοδος αναφοράς, διότι η συνδρομή πιθανόν να είναι μηνιαία, τρίμηνη, εξάμηνη, ετήσια κλπ.
- Με το ερώτημα 5 συγκεντρώνονται πληροφορίες για διάφορα έξοδα (ενοίκιο ξενοδοχείων, πανσιόν, κάμπινγκ κλπ., κάρτα κινητής τηλεφωνίας, υπηρεσίες κουρείων, κομμωτηρίων, ινστιτούτων καλλονής, υπηρεσίες διοδίων κλπ.), που πραγματοποίησε το μέλος του νοικοκυριού τις τελευταίες 30 ημέρες, πριν από

τη λήξη της έρευνας. Επισημαίνεται ότι στα έξοδα για ξενοδοχεία κλπ. δεν περιλαμβάνονται όσα έξοδα πραγματοποιούνται σε περίοδο διακοπών, με περισσότερες από 3 διανυκτερεύσεις. Τα εισιτήρια υπεραστικών μέσων συγκοινωνίας που καταβάλλονται από τα ερευνώμενα άτομα για την καθημερινή μετακίνησή τους, προς και από τον τόπο εργασίας τους, π.χ. εισιτήρια τρένου διαδρομής Αθήνα–Χαλκίδα, θα καταγραφούν, για χρονικό διάστημα 30 ημερών. Τέλος, όσον αφορά στη δαπάνη για αγορά κάρτας κινητής τηλεφωνίας, η δαπάνη θα επιμερίζεται στο μήνα, στην περίπτωση που δεν έχει καταναλωθεί ολόκληρη η αξία της.

- Με το ερώτημα 6 συγκεντρώνονται πληροφορίες για έξοδα (ενοικιάσεις αυτοκινήτων μοτοσυκλετών κλπ., εισιτήρια θεάτρου, μουσείων, λούνα παρκ, συναυλιών κλπ., υπηρεσίες ταξιδιωτικών γραφείων κλπ.), που πραγματοποίησε το μέλος του νοικοκυριού τους τελευταίους 3 μήνες, πριν από τη λήξη της έρευνας.
- Με το ερώτημα 7 συγκεντρώνονται πληροφορίες για έξοδα (εξαγορά στρατιωτικής θητείας, έκδοση διαβατηρίων, υπηρεσίες κτηματομεσιτικών γραφείων κλπ., πακέτο σύνδεσης στο κινητό τηλέφωνο με κάρτα, τραπέζια γάμου, βάπτισης κλπ.), που πραγματοποίησε το μέλος του νοικοκυριού κατά τους τελευταίους 12 μήνες, πριν από τη λήξη της έρευνας. Επισημαίνεται ότι η δαπάνη εξαγοράς στρατιωτικής θητείας μπορεί να αναφέρεται είτε στο συνολικό χρόνο της θητείας είτε σε κάποιους μήνες αυτής.
- Με το ερώτημα 8 συγκεντρώνονται πληροφορίες για τα είδη ή τις υπηρεσίες που πήρε χωρίς πληρωμή το μέλος από τον εργοδότη του ή από το κατάστημα του νοικοκυριού του κλπ., π.χ. το φαγητό που τρώει ο σερβιτόρος στο εστιατόριο που εργάζεται κλπ. Επισημαίνεται ότι πρέπει να σημειώνεται η περίοδος αναφοράς. Αν ο εργοδότης παρείχε κάποια υπηρεσία ή είδος με μειωμένη τιμή, θα πρέπει να κατά-γράφεται το ποσό, που παρέχει ο εργοδότης με τρόπο κτήσεως κωδικός 5 και το ποσό που πληρώνεται από τον ίδιο τον ερευνώμενο με τρόπο κτήσεως κωδικός 1, στα αντίστοιχα ερωτήματα που αναφέρονται στην απόκτηση των αγαθών και υπηρεσιών με αγορά.

4. Τμήμα Β: Απασχόληση

Στο τμήμα αυτό θα συγκεντρωθούν πληροφορίες για την απασχόληση κάθε μέλους, ηλικίας 14 ετών και άνω.

Ερώτημα 1: Οικογενειακή κατάσταση

Καταγράφονται, κατά περίπτωση. Διευκρινίζεται ότι τα άτομα που συζούν και έχουν συνάψει σύμφωνα ελεύθερης συμβίωσης θα θεωρηθούν έγγαμοι. Τα άτομα που συζούν χωρίς να είναι έγγαμοι και δεν έχουν συνάψει σύμφωνα ελεύθερης συμβίωσης, δε θα θεωρηθούν έγγαμοι αλλά θα χαρακτηριστούν σύμφωνα με την πραγματική οικογενειακή τους κατάσταση, π.χ. άγαμοι, διαζευγμένοι, σε διάσταση ή χήροι.

Ερώτημα 2: Έχετε κάποιο/α σύντροφο με τον/την οποίο/α μένετε μαζί;

Συμπληρώνεται μόνο για τα νοικοκυριά που έχουν περισσότερα του ενός μέλη και καταγράφεται η πραγματική οικογενειακή κατάσταση. «Ναι, είμαι παντρεμένος/η ή με σύμφωνα συμβίωσης» θα απαντήσουν όσοι έχουν τελέσει θρησκευτικό ή πολιτικό γάμο, καθώς και όσοι έχουν συνάψει σύμφωνα συμβίωσης, ενώ «Ναι συγκατοικώ μαζί του/της χωρίς σύμφωνα συμβίωσης» θα απαντήσουν όσοι σύντροφοι κατοικούν μαζί στο ίδιο νοικοκυριό χωρίς γάμο ή σύμφωνα συμβίωσης. Η απάντηση «όχι» θα καταχωρίζεται για άτομα που συγκατοικούν και δεν είναι σύντροφοι.

Ερώτημα 3: Κύρια τρέχουσα ασχολία που έχει το μέλος την εβδομάδα πριν την έναρξη της έρευνας

Τρέχουσα ασχολία θεωρείται η ασχολία του μέλους κατά την προηγούμενη εβδομάδα πριν την έναρξη της έρευνας. Στην περίπτωση που το ερευνώμενο άτομο έχει περισσότερες από μία ασχολίες, π.χ. φοιτήτρια που ασχολείται και με τα οικιακά, καταγράφεται η ασχολία που θεωρεί σπουδαιότερη. Αν όμως η μια από τις ασχολίες είναι η εργασία, θεωρείται ως κύρια ασχολία η εργασία, ανεξάρτητα από τη γνώμη του ερωτωμένου. Η απάντηση θα καταχωρισθεί κατά περίπτωση. Πιο συγκεκριμένα:

Εργαζόμενος: Για όσους έχουν κάποια εργασία από την οποία αποκομίζουν άμεσα ή έμμεσα οικονομικό όφελος. Ως εργαζόμενοι θεωρούνται οι μισθωτοί, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής τους (με μισθό, ημερομίσθιο, σε είδος, με ποσοστά κλπ.), οι μαθητευόμενοι με αμοιβή, οι επιχειρηματίες που εργάζονται και οι ίδιοι, οι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση χωρίς αμοιβή.

Εργαζόμενος, αλλά απουσιάζει προσωρινά: Θεωρούνται τα άτομα που έχουν διακόψει προσωρινά την εργασία τους, γιατί βρίσκονται σε κανονική ή αναρρωτική άδεια, απεργία κλπ. ή η εργασία τους είναι εποχική. Διευκρινίζεται ότι η εποχικότητα εργασίας, ως προσωρινή διακοπή, ισχύει μόνο για όσους εργάζονται σε δική τους επιχείρηση.

Άνεργος: Για όσους δεν εργάζονται και ζητούν σήμερα μία εργασία, π.χ. επειδή απολύθηκαν, τελείωσε η εργασία που είχαν αναλάβει, έκλεισε η επιχείρηση ή ζητούν εργασία για πρώτη φορά, άτομα που εργάζονται

εποχικά, όπως ξενοδοχοϋπάλληλοι, εργάτες γεωργίας, ηθοποιοί κλπ. κατά την περίοδο που δεν εργάζονται (εκτός σεζόν) κλπ.

Συνταξιούχος, σε κανονική ή πρόωρη συνταξιοδότηση ή έχει διακόψει τις εργασίες της επιχείρησής του (δεν περιλαμβάνονται οι συνταξιούχοι λόγω προβλημάτων υγείας ή αναπηρίας): Για όσους λαμβάνουν σύνταξη από την εργασία τους λόγω ορίου ηλικίας. Σημειώνεται ότι δε θα θεωρηθούν συνταξιούχοι τα άτομα που παίρνουν τη σύνταξη του αποθανόντος συζύγου ή πατέρα, ενώ συνταξιούχοι θεωρούνται όσοι λαμβάνουν πρόωρη σύνταξη.

Μαθητής, φοιτητής, σπουδαστής, μετεκπαιδευόμενος χωρίς αμοιβή για απόκτηση εμπειρίας: Για μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές, μετεκπαιδευομένους.

Στρατιώτης: Για όσους υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία.

Νοικοκυρά: Για όσους ασχολούνται με τα οικιακά.

Με μόνιμη αναπηρία (περιλαμβάνονται και όσοι δεν έχουν μακροχρόνια προβλήματα υγείας ή ασθένειας). Συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας: Για όσους δεν εργάζονται, όπως ανίκανοι για εργασία λόγω αναπηρίας ή μόνιμης ανικανότητας, συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας από ατύχημα, ασθένεια κλπ.

Λοιπές περιπτώσεις (π.χ. εισοδηματίας): Μη οικονομικά ενεργά άτομα, για όσους έχουν εισόδημα από διάφορες πηγές εκτός από εργασία, σε αναμονή στράτευσης ή που μόλις απολύθηκαν από το στρατό, άεργοι (δε θέλουν να εργαστούν).

Ερώτημα 4: Να περιγράψετε, με τη μεγαλύτερη δυνατή λεπτομέρεια, το είδος της κύριας δραστηριότητας (επάγγελμα) που είχατε στην τελευταία εργασία σας ή έχετε στη σημερινή εργασία σας

Καταγράφεται το είδος της εργασίας (επάγγελμα, ειδικότητα) του ερευνωμένου, όπου εργάζεται, αντίστοιχα. Η απάντηση πρέπει να είναι πλήρης και σαφής, ώστε να είναι δυνατή η ταξινόμηση του επαγγέλματος, π.χ. υφαντής, μηχανικός αυτοκινήτων, διευθυντής λογιστηρίου, ταμίας, πωλητής, χειριστής πρέσας, συναρμολογητής μηχανημάτων κλπ. Επισημαίνεται ότι πρέπει να καταγράφεται η λέξη «ΝΕΟΣ» στην περίπτωση που το ερευνώμενο μέλος αναζητά εργασία για πρώτη φορά.

Ερώτημα 5: Να περιγράψετε την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης (κατάστημα, εργοστάσιο, υπηρεσία κλπ.), στην οποία εργάζεστε ή εργαστήκατε

Καταγράφεται ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας με τη μεγαλύτερη δυνατή ανάλυση και με απόλυτη σαφήνεια. Γενικές απαντήσεις, όπως εργοστάσιο, κατάστημα, εταιρεία, δημόσια υπηρεσία, ΝΠΔΔ κλπ., δεν αρκούν, γιατί δεν αποδίδουν αναλυτικά τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Ικανοποιητικές απαντήσεις είναι εργοστάσιο υφασμάτων, επιπλοποιείο, κατάστημα λιανικής ή χονδρικής πώλησης επίπλων, εταιρεία υδάτων, μεταλλεία σιδήρου, δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο, καλλιέργεια καπνού κλπ. Πρέπει, δηλαδή, να αναγράφεται ακριβώς το είδος του προϊόντος που παράγει ή πωλεί το κατάστημα ή το είδος της υπηρεσίας που προσφέρει. Επισημαίνεται ότι πρέπει να καταγράφεται η λέξη «ΝΕΟΣ», στην περίπτωση που το ερευνώμενο μέλος αναζητά εργασία για πρώτη φορά.

Ερώτημα 6: Στην εργασία σας είστε ή ήσασταν:

Επισημαίνεται ότι αν το μέλος είναι νέος άνεργος, δε θα δοθούν απαντήσεις στο ερώτημα 4.

Μισθωτός: Για όσους εργάζονταν/εργάζονται σε κατάστημα, επιχείρηση κλπ. του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, με πλήρη ή μερική απασχόληση και για την εργασία τους αμείβονταν/αμείβονται με μισθό, ημερομίσθιο, ποσοστά επί των πωλήσεων, με το κομμάτι ή και σε είδος. Ως μισθωτοί θεωρούνται, επίσης, ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων «κατ' αποκοπή», εφόσον δε διαθέτουν δικά τους υλικά και μηχανήματα, ούτε απασχολούν προσωπικό, όπως οι εργάτες γεωργίας που αναλαμβάνουν το σκάψιμο αμπελώνων, οι μοδίστρες που εργάζονται σε σπίτια κλπ.

Αυτοαπασχολούμενος με μισθωτό/ούς: Ως εργοδότης θα χαρακτηριστεί το άτομο στο οποίο ανήκει ή ανήκε εξ ολοκλήρου ή συνεταιρικά η επιχείρηση, το κατάστημα κλπ., όπου εργάζεται και στην οποία απασχολούνται ένας ή περισσότεροι υπάλληλοι ή εργάτες με οποιοδήποτε είδος αμοιβής (μισθό, ημερομίσθιο, ποσοστά, με το κομμάτι, αμοιβή σε είδος κλπ.). Αν απασχολήθηκαν μόνο πρόσωπα με ανταλλαγή εργασίας ή χωρίς αμοιβή δε θα θεωρηθεί εργοδότης, αλλά αυτοαπασχολούμενος χωρίς μισθωτούς.

Αυτοαπασχολούμενος χωρίς μισθωτό/ούς: Είναι το άτομο που έχει ή είχε δική του εργασία (επιχείρηση, κατάστημα, γραφείο, γεωργική εκμετάλλευση, οικοτεχνία κλπ.) μόνο του ή συνεταιρικά, στην οποία δεν απασχολεί τρίτα πρόσωπα με αμοιβή (τότε θα ήταν εργοδότης), μπορεί όμως να απασχολεί μέλη της οικογένειάς του ή μαθητευομένους χωρίς αμοιβή. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι γεωργοί που καλλιεργούν μόνοι τους ή με τη βοήθεια των μελών της οικογένειάς τα χωράφια τους, οι πλανόδιοι έμποροι, οι μικροεπαγγελματίες, οι ελεύθεροι επαγγελματίες, όπως γιατροί, δικηγόροι (εφόσον δεν απασχολούν προσωπικό) κλπ.

Οι εργαζόμενοι κατ' αποκοπή, δηλαδή αυτοί που αναλαμβάνουν την εκτέλεση ενός έργου και αμείβονται γι' αυτό, χαρακτηρίζονται ως ακολούθως:

- Αν απασχολούν τρίτα πρόσωπα με αμοιβή, θεωρούνται αυτοαπασχολούμενοι με μισθωτούς, π.χ. οι εργολάβοι οικοδομών, οι υδραυλικοί, οι ηλεκτρολόγοι κλπ., που χρησιμοποιούν τεχνίτες ή εργάτες - τους οποίους πληρώνουν οι ίδιοι.
- Αν δεν απασχολούν τρίτα πρόσωπα, προμηθεύονται όμως οι ίδιοι τα υλικά για την εκτέλεση του έργου, θεωρούνται αυτοαπασχολούμενοι χωρίς μισθωτούς.
- Αν δεν προμηθεύονται υλικά ούτε απασχολούν τρίτα πρόσωπα, χρησιμοποιούν όμως δικά τους μηχανήματα, μεγάλης συνήθως αξίας, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως κεφάλαιο (π.χ. τρακτέρ, κομπρεσέρ κλπ.), θεωρούνται αυτοαπασχολούμενοι χωρίς μισθωτούς.
- Αν, τέλος, δε διαθέτουν κανένα από τα ανωτέρω, οπότε η αμοιβή τους θεωρείται ότι είναι αποτέλεσμα της προσωπικής τους μόνο εργασίας, θεωρούνται ως μισθωτοί με ημερομίσθιο. Για παράδειγμα, στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι γεωργικοί εργάτες που αναλαμβάνουν κατ' αποκοπή το σκάψιμο του αμπελώνα.

Βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση, χωρίς αμοιβή: Θεωρούνται τα άτομα που εργάζονται ή εργάζονταν στην οικογενειακή επιχείρηση, χωρίς να παίρνουν με οποιονδήποτε τρόπο αμοιβή εκτός του ότι συντηρούνται από τα έσοδα της επιχείρησης και πιθανόν παίρνουν ένα μικρό «χαρτζιλίκι».

Είναι αυτονόητο ότι για να χαρακτηριστεί ένα άτομο ως βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση θα πρέπει να υπάρχει ένα άλλο μέλος του νοικοκυριού που είναι αυτοαπασχολούμενος.

Μαθητευόμενος με αμοιβή: Για τα άτομα που είναι/ήταν μαθητευόμενοι σε κάποια επιχείρηση και λαμβάνουν για την εργασία τους κάποια αμοιβή, έστω και μικρή.

Ερωτήματα 7 - 11: Στα ερωτήματα δίνονται απαντήσεις μόνον από μέλη που έχουν εργασία, δηλαδή είναι εργαζόμενοι. Αν το μέλος είναι άνεργος, να μη δοθούν απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά.

Ερώτημα 7: Τι είδους εργασιακή σχέση έχετε στην εργασία σας;

Ως μόνιμη ή αορίστου χρόνου εργασία θεωρείται η εργασιακή σχέση για την οποία υπάρχει γραπτή συμφωνία απεριόριστης χρονικής διάρκειας.

Ως σύμβαση ορισμένου χρόνου ή έργου θεωρείται η εργασιακή σχέση για την οποία υπάρχει γραπτή συμφωνία περιορισμένης χρονικής διάρκειας.

Ως περιστασιακή θεωρείται η εργασία μικρής, συνήθως, χρονικής διάρκειας, η οποία δεν παρέχει βεβαιότητα για το μέλλον.

Ερώτημα 8: Η επιχείρηση ή ο Οργανισμός όπου εργάζεστε ανήκει:

Σημειώνεται, ανάλογα, ο κωδικός 1 για τα άτομα που εργάζονται στο Δημόσιο Τομέα (Υπουργεία, ΝΠΔΔ, Γενικές Γραμματείες, Νομαρχίες), ο κωδικός 2 για τα άτομα που εργάζονται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο κωδικός 3 για τα άτομα που εργάζονται στις Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς ΝΠΔ και ο κωδικός 4 για τα άτομα που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα.

Ερώτημα 9: Πόσες ώρες απασχοληθήκατε την προηγούμενη εβδομάδα στην κύρια εργασία σας;

Συμπληρώνεται ο πραγματικός αριθμός ωρών που το άτομο εργάστηκε στην κύρια εργασία του την προηγούμενη ημερολογιακή εβδομάδα από την έναρξη της έρευνας (Δευτέρα - Κυριακή). Θα υπολογιστούν και οι ώρες της υπερωριακής απασχόλησης. Αν ο ερευνώμενος δεν απασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της προηγούμενης εβδομάδας (π.χ. είχε άδεια, ήταν ασθενής, δεν εργάστηκε λόγω καιρικών συνθηκών κλπ.), τότε η απάντηση θα καταχωρισθεί με δύο μηδενικά (00).

Ερώτημα 10: Πόσες ώρες απασχολείσθε, συνήθως, την εβδομάδα στην κύρια εργασία σας;

Καταγράφονται οι ώρες που ο εργαζόμενος απασχολείται, συνήθως, άσχετα αν την τελευταία εβδομάδα εργάστηκε λιγότερες ή περισσότερες (π.χ. ο εργαζόμενος στη βιομηχανία εργάζεται συνήθως 40 ώρες, ο δημόσιος υπάλληλος 38, ο έμπορος 48, ο τραπεζίτης 39 ώρες κλπ.). Υπολογίζονται και οι ώρες της υπερωριακής απασχόλησης, αλλά μόνο αν ο εργαζόμενος απασχολείται υπερωριακά κάθε εβδομάδα.

Ερώτημα 11: Η απασχόληση στην εργασία σας είναι:

Πλήρης απασχόληση: Θα δηλώσουν τα άτομα που το ωράριο εργασίας τους την εβδομάδα, είναι ίσο με αυτό που ισχύει για τους εργαζομένους της ειδικότητάς τους στην επιχείρηση, κατάσταση, υπηρεσία κλπ., όπου εργάζονται, π.χ. ο οικοδόμος που εργάζεται 35 ώρες την εβδομάδα, ο καθηγητής μέσης εκπαίδευσης που εργάζεται 25 ώρες την εβδομάδα, ο προγραμματιστής στο Δημόσιο που εργάζεται 33 ώρες κλπ.

Μερική απασχόληση: Θα δηλώσουν τα άτομα που το ωράριο εργασίας τους την εβδομάδα είναι μικρότερο από αυτό που ισχύει για τους εργαζομένους της ειδικότητάς τους στην επιχείρηση, κατάσταση, υπηρεσία κλπ. όπου εργάζονται, π.χ. πωλητής μεγάλου super market που εργάζεται 18 ώρες την εβδομάδα κλπ.

Ερωτήματα 12 – 19: Στα ερωτήματα δίνονται απαντήσεις από όλα τα μέλη του νοικοκυριού, ηλικίας 14 ετών και άνω.

Ερώτημα 12: Κατάσταση ασχολίας τους τελευταίους 12 μήνες

Καταγράφεται το σύνολο των εβδομάδων κατά τις οποίες ήταν εργαζόμενος, άνεργος ή μη οικονομικά ενεργός. Το σύνολο των εβδομάδων και για τις τρεις περιπτώσεις πρέπει να ισούται με 52 εβδομάδες.

Ερώτημα 13: Τρόπος ασφάλισης

Καταγράφεται ο τρόπος ασφάλισης του μέλους για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, σύμφωνα με τις διακρίσεις του ερωτήματος, δηλαδή άμεσα ασφαλισμένος, έμμεσα ασφαλισμένος και ανασφάλιστος. Περιλαμβάνεται και η ιδιωτική ασφάλιση.

Ερώτημα 14: Σε ποιο ασφαλιστικό ταμείο κύριας ασφάλισης είστε ασφαλισμένος;

Καταγράφεται ο ασφαλιστικός οργανισμός, στον οποίο είναι ασφαλισμένο το μέλος για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Ερώτημα 15: Η ασχολία, το επάγγελμα, ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας ή η θέση στην εργασία, που είχατε την προηγούμενη εβδομάδα (τρέχουσα), διαφέρουν από τη συνήθη ασχολία σας;

Ως συνήθης ασχολία θεωρείται η ασχολία που είχε το μέλος κατά το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα των τελευταίων 12 μηνών. Αν κάποιος από τα παραπάνω (ασχολία, επάγγελμα, κλάδος οικονομικής δραστηριότητας ή θέση στην εργασία) διαφέρει να απαντηθούν τα ερωτήματα 15 έως 19.

Ερωτήματα 16, 17, 18 και 19: Συνήθης ασχολία (ασχολία, επάγγελμα, κλάδος οικονομικής δραστηριότητας, θέση στο επάγγελμα) που είχε το μέλος του νοικοκυριού κατά το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα των τελευταίων 12 μηνών

Θα απαντηθούν σύμφωνα με τις οδηγίες που αναφέρονται στα ερωτήματα 3, 4 και 5. Επισημαίνεται ότι μόνο στην περίπτωση που το μέλος είναι εργαζόμενος μπορεί να απαντηθούν όλα τα ερωτήματα.

5. Τμήμα Γ: Εισοδήματα

Η συμπλήρωσή του θα γίνει, αφού έχουν καταγραφεί όλα τα υπόλοιπα στοιχεία στο ΕΟΠ:1, ΕΟΠ:2 - τμήματα Α και Β και ΕΟΠ:3, δηλαδή την τελευταία ημέρα της συνεργασίας με το νοικοκυριό.

Η συλλογή των στοιχείων του εισοδήματος παρουσιάζει σοβαρές δυσκολίες, διότι τα ερευνώμενα άτομα δεν επιθυμούν πάντα να δηλώσουν το πραγματικό τους εισόδημα. Για αυτό, πριν την υποβολή των ερωτήσεων, πρέπει ο ερευνητής να εξηγήσει τη σημασία των στοιχείων αυτών για την Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών.

Επίσης, πρέπει να διευκρινίσει ότι τα δηλωθέντα εισοδήματα είναι εμπιστευτικά, θα μηχανογραφηθούν ανώνυμα και δε θα χρησιμοποιηθούν από καμία άλλη κρατική υπηρεσία.

α) Εισόδημα μισθωτών

Ερωτήματα 1 και 2: Εισόδημα μισθωτών

Ως εισόδημα μισθωτών ορίζεται η συνολική αμοιβή, σε χρήμα ή σε είδος, που καταβάλλεται από έναν εργοδότη σε έναν εργαζόμενο, ως αντιστάθμισμα για εργασία που παρείχε ο δεύτερος κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς του εισοδήματος.

Το εισόδημα των μισθωτών περιλαμβάνει τις μηνιαίες, τις ημερήσιες αποδοχές, τα δώρα εορτών και επίδομα αδείας που προκύπτουν μετά την παρακράτηση των φόρων και των εισφορών σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, τα φιλοδωρήματα (σερβιτόρων, καμαρότων κλπ.), τα ποσοστά επί των πωλήσεων ή της κατανάλωσης, καθώς, επίσης, οι κατά αποκοπή αμοιβές ή με το κομμάτι, εάν αυτές αποτελούν απολαβές από εξαρτημένη εργασία. Στις υπερωρίες θα περιληφθούν και τα πριμ παραγωγικότητας. Περιλαμβάνονται εισοδήματα τόσο από την κύρια εργασία όσο και από τη δευτερεύουσα περιστασιακή ή προσωρινή εργασία. Διευκρινίζεται ότι οι δόσεις αποπληρωμής δανείου που κρατούνται άμεσα από το μισθό, θα υπολογισθούν στο διαθέσιμο εισόδημα.

Στο ερώτημα 2, αν ο ερευνώμενος έχει εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, καταγράφονται, κατά τους τελευταίους 12 μήνες, τα μηνιαία εισοδήματα από την κύρια εργασία (ερωτ. 2.1), τη δευτερεύουσα εργασία (2.2), τις υπερωρίες κλπ. (2.3) και τα δώρα εορτών και αδείας (2.4), χωριστά, καθώς και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους έλαβε αυτές τις αποδοχές.

Ερωτήματα 3: Παροχή αυτοκινήτου της επιχείρησης

Η παροχή αυτοκινήτου της επιχείρησης αποτελεί εισόδημα σε είδος, το οποίο με κατάλληλη μέθοδο θα εκτιμηθεί ποσοτικά και θα συνυπολογιστεί στο συνολικό διαθέσιμο εισόδημα.

Η καταχώριση της απάντησης στο ερώτημα 3 γίνεται, όπως το παράδειγμα:

- Μάρκα: CITROEN (εργοστάσιο κατασκευής)
- Μοντέλο: Monde Carlo 1400 cc
- Έτος πρώτης κυκλοφορίας: 1996

Ο εργοδότης καταβάλλει χρήματα για την ασφάλεια, τα τέλη κυκλοφορίας ή την επισκευή του οχήματος;

Στα πλαίσια της συμφωνίας του υπαλλήλου με τον εργοδότη του ο δεύτερος, συνήθως, καταβάλλει τα ποσά της ασφάλειας του αυτοκινήτου, τα τέλη κυκλοφορίας ή και τις τακτικές ή έκτακτες επισκευές. Καταγράφεται απάντηση σε όλα τα υποερωτήματα.

β) Εισόδημα από αυτοαπασχόληση

Ερώτημα 4: Εισόδημα από αυτοαπασχόληση

Αφορά στα κέρδη που είχαν οι αυτοαπασχολούμενοι (με ή χωρίς μισθωτούς) εκτός γεωργίας, π.χ. βιοτέχνες, έμποροι, γιατροί, δικηγόροι, μηχανικοί κλπ., από επιχειρήσεις που λειτούργησαν κατά τους τελευταίους 12 μήνες. Η συλλογή των πληροφοριών για τα εισοδήματα αυτά παρουσιάζει περισσότερες δυσκολίες διότι, εκτός των δυσκολιών που αναφέρθηκαν παραπάνω, υπάρχει και η αδυναμία εκτίμησής τους από τους ερευνώμενους, π.χ. δε θυμούνται γιατί δεν τηρούσαν λογιστικά βιβλία, η επιχείρηση είναι νέα κλπ. Στις περιπτώσεις αυτές, ο ερευνητής, με πρόσθετες ερωτήσεις, πρέπει να βοηθά τον ερευνώμενο να εκτιμήσει τα εισοδήματά του, όσο το δυνατό σωστότερα.

Τα καθαρά κέρδη, που θα γραφούν, θα προκύψουν μετά την αφαίρεση των εξόδων για πρώτες ύλες, εγκαταστάσεις, υπαλλήλους κλπ. Στα ποσά αυτά θα περιληφθούν οι εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς υποχρεωτικής ασφάλισης. Δε θα περιληφθούν τα εισοδήματα που προέρχονται από μερίσματα ανώνυμων εταιρειών (αυτά θα καταχωρισθούν στα αντίστοιχα ερωτήματα) και από αμοιβές που παίρνουν μέτοχοι εταιρειών που εργάζονται παράλληλα ως διευθυντές ή σύμβουλοι σε αυτές. Οι αμοιβές των διευθυντών ή συμβούλων θα καταγραφούν στο εισόδημα μισθωτών.

Επισημαίνεται ότι στο ερώτημα 4 θα έχει καταγραφεί οπωσδήποτε εισόδημα, εφόσον, στα ερωτήματα 4 και 17 του τμήματος Β, ο ερευνώμενος έχει χαρακτηριστεί αυτοαπασχολούμενος με μισθωτούς ή χωρίς μισθωτούς. Για κάθε ποσό εισοδήματος, που θα σημειωθεί στο ερώτημα αυτό, πρέπει να αναγράφεται και η περίοδος στην οποία αναφέρεται.

γ) Εισόδημα από γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, δασοπονία

Ερώτημα 5: Εισόδημα από γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, δασοπονία κλπ.

Αφορά στο εισόδημα που απέκτησε ή θα αποκτήσει το ερευνώμενο άτομο από την πώληση της γεωργικής, κτηνοτροφικής, αλιευτικής και δασικής παραγωγής του τελευταίου έτους, πριν από τη λήξη της έρευνας.

Στο ερώτημα αυτό θα έχει καταχωρισθεί οπωσδήποτε εισόδημα, εφόσον, στα ερωτήματα 4, 5 και 17, 18 του τμήματος Β, ο ερευνώμενος έχει χαρακτηριστεί γεωργός κλπ.

Ως εισόδημα από γεωργία κλπ. θεωρείται το άθροισμα των εισπράξεων από την πώληση γεωργικών κλπ. προϊόντων και της αξίας της ετήσιας παραγωγής που δεν έχει πωληθεί κατά την περίοδο της έρευνας στο νοικοκυριό. Η αξία της παραγωγής, που δεν έχει ακόμη πωληθεί, θα εκτιμηθεί με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης που ισχύουν στην τοπική αγορά, κατά την περίοδο της έρευνας στο νοικοκυριό.

Καθαρό εισόδημα από κτηνοτροφία κλπ. θεωρείται το ποσό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των εξόδων και πριν την αφαίρεση των φόρων καλλιέργειας της γης ή εκτροφής των ζώων κλπ., δηλαδή του κόστους παραγωγής (λιπάσματα, σπόροι, γεωργικά μηχανήματα, ζωοτροφές, καύσιμα, εργατικά κλπ.).

Καταγράφονται και τα χρήματα, που εισέπραξε το μέλος από το Κράτος, την Ευρωπαϊκή Ένωση κλπ., για ενίσχυση, αποζημίωση κλπ. της παραγωγής του τελευταίου έτους πριν από τη λήξη της έρευνας.

δ) Λοιπά εισοδήματα

Ερώτημα 6: Εισόδημα από ενοίκια

Καταγράφονται τα ενοίκια από ακίνητη περιουσία, όπως κατοικίες, μαγαζιά, αποθήκες, γεωργική γη κλπ. Επίσης, περιλαμβάνεται το εισόδημα από ενοικίαση αυτοκινήτων, ταξί, φορτηγών, κότερων ή σκαφών, εφόσον ο ιδιοκτήτης τους δεν έχει ως κύριο επάγγελμα την ενοικιάσή τους, π.χ. συνταξιούχος που ενοικιάζει το ταξί του.

Τα ενοικιαζόμενα δωμάτια, που λειτουργούν ως τουριστικές επιχειρήσεις ορισμένη περίοδο του χρόνου ή ολόκληρο το έτος, καταγράφονται στο ερώτημα 7, τμήμα Γ του ΕΟΠ: 2.

Για κάθε ενοικιαζόμενο ακίνητο, που θα καταχωρισθεί, πρέπει να καταγραφεί και ο Νομός στον οποίο βρίσκεται. Ο κωδικός νομού συμπληρώνεται από την Υπηρεσία.

Ερώτημα 7: Εισόδημα από επενδύσεις

Στα υποερωτήματα αυτά καταγράφονται τα ποσά που λήφθηκαν από τον ερευνώμενο, κατά τη διάρκεια των 12 τελευταίων μηνών πριν από τη λήξη της έρευνας, από ιδιωτικές συντάξεις. Καταγράφονται οι ιδιωτικές συντάξεις γήρατος, χηρείας, ασθενείας, ανικανότητας, ανεργίας κλπ. που πληρώθηκαν από τον ίδιο τον ερευνώμενο ή προκειμένου για σύνταξη χηρείας από το/τη θανόντα/θανούσα σύζυγο ή συγγενή και οι οποίες καταβάλλονται σε τακτική βάση.

Δε θα περιληφθούν:

- οι συντάξεις που σχετίζονται με την εργασία,
- τα κοινωνικά επιδόματα,
- οι ασφάλειες ζωής που αποδίδουν κάποιο εφάπαξ ποσό στην ωρίμανσή τους και
- οι ιδιωτικές συντάξεις που προέρχονται από εισφορές που έχει πληρώσει ο εργοδότης.

Επίσης, θα καταγραφούν τα εισοδήματα από επενδύσεις κεφαλαίων, όπως οι τόκοι χρημάτων που έχουν αποταμιευθεί σε ατομικούς ή κοινούς λογαριασμούς τραπεζών ή ταχυδρομικού ταμιευτηρίου, καθώς και τα μερίσματα μετοχών, αμοιβαίων κεφαλαίων, ομολόγων του Δημοσίου, *repos* κλπ., που έχουν εισπραχθεί ή έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό, κατά τους 12 τελευταίους μήνες.

Όταν οι επενδύσεις είναι κοινές με άλλα μέλη του νοικοκυριού, θα καταγραφούν σε ένα μέλος με το οποίο είναι κοινή η επένδυση.

Ερώτημα 8: Εισόδημα από συντάξεις

Καταγράφονται οι παροχές οι οποίες διασφαλίζουν τη χορήγηση εισοδήματος στους ασφαλισμένους, που αποχωρούν από την αγορά εργασίας λόγω ηλικίας, και σε όσους ασφαλισμένους έχουν συμπληρώσει ένα συγκεκριμένο όριο ηλικίας.

Ως συντάξεις δημόσιου φορέα θεωρούνται οι συντάξεις που χορηγούνται από τα ταμεία υποχρεωτικής ασφάλισης (*ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, Δημοσίου κλπ.*). Οι συντάξεις διακρίνονται σε κύρια και επικουρική, πρόωρη για άτομα που αποσύρονται από την εργασία, πριν την καθορισμένη ηλικία (δε θεωρούνται ως πρόωρα συνταξιούχοι οι δημόσιοι υπάλληλοι οι οποίοι έχουν κάνει χρήση δεκαπενταετίας, εικοσιπενταετίας κλπ.), δημόσιου και ιδιωτικού φορέα, η παράλληλη από ιδιωτικό φορέα που καταβάλλεται μαζί με την κανονική σύνταξη, καθώς και η σύνταξη εθνικής αντίστασης. Εδώ θα καταχωρηθούν και οι εφάπαξ αμοιβές λόγω συνταξιοδότησης.

Στις άλλες συντάξεις καταχωρίζονται οι εξοφλήσεις συντάξεων προηγούμενων ετών, εφάπαξ βοήθημα στους συνταξιούχους κ.ά.

Καταγράφεται το μηνιαίο ποσό, που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις προαναφερθείσες συντάξεις και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια του των τελευταίων 12 μηνών.

Δεν περιλαμβάνονται οι ιδιωτικές συντάξεις για τις οποίες πλήρωσε ο ίδιος ο ερευνώμενος και οι οποίες καταχωρούνται στο ερώτημα *εισόδημα από επενδύσεις*.

Ερώτημα 9: Εισόδημα από συντάξεις και βοηθήματα από το/τη σύζυγο

Καταγράφονται οι παροχές, οι οποίες διασφαλίζουν ένα προσωρινό ή διαρκές εισόδημα σε άτομα που δεν έχουν συμπληρώσει ακόμα τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης, αλλά έχουν χάσει το/τη σύζυγο ή κάποιο στενό συγγενή τους που τους εξασφάλιζε τα προς το ζην. Διακρίνονται σε:

- σύνταξη συζύγου, κύρια ή και επικουρική από δημόσιο φορέα ή παράλληλη από ιδιωτικό φορέα (από τον εργοδότη)
- σύνταξη ορφανών (από τον πατέρα ή τη μητέρα προς τα παιδιά), η οποία χορηγείται είτε από δημόσιο είτε από ιδιωτικό φορέα
- συντάξεις θυμάτων πολέμου
- άλλες συντάξεις/βοηθήματα στις οποίες καταγράφονται οι εφάπαξ αμοιβές λόγω συνταξιοδότησης του θανόντος, οι εξοφλήσεις συντάξεων προηγούμενων ετών, τα επιδόματα που χορηγούνται σε ορφανά, η παράλληλη σύνταξη από ιδιωτικό φορέα.

Δεν περιλαμβάνονται οι ιδιωτικές συντάξεις, για τις οποίες πλήρωσε τις εισφορές ο εκλιπών, ενώ περιλαμβάνονται οι ιδιωτικές συντάξεις, για τις οποίες έχει πληρώσει τις εισφορές ο εργοδότης του εκλιπόντος.

Καταγράφεται το μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις προαναφερθείσες συντάξεις και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών.

Ερώτημα 10: Εισόδημα από εκπαιδευτικές παροχές

Καταγράφονται τα βοηθήματα, που καταβάλλονται σε φοιτητές/σπουδαστές λόγω συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα, οι υποτροφίες, τα επιδόματα σπουδών στους εργαζομένους τις ημέρες των εξετάσεων κλπ. Δεν περιλαμβάνονται τα επιδόματα επαγγελματικής επιμόρφωσης/επανεκπαίδευσης, καθώς και ορισμένα επιδόματα που καταβάλλονται σε φτωχά νοικοκυριά με εισοδηματικά κριτήρια και τα οποία περιλαμβάνονται στα επιδόματα ανεργίας και στα οικογενειακά επιδόματα, αντίστοιχα.

Καταγράφεται το μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στο καθένα από τα προαναφερθέντα εισοδήματα και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών πριν από τη λήξη της έρευνας.

Ερώτημα 11: Εισόδημα από επιδόματα και βοηθήματα ασθενείας

Καταγράφονται οι παροχές που αντισταθμίζουν εξ ολοκλήρου ή εν μέρει την απώλεια εισοδήματος, εξαιτίας της προσωρινής αδυναμίας του ατόμου για εργασία, λόγω ασθένειας ή τραυματισμού. Δεν περιλαμβάνονται οι παροχές από ιδιωτικές ασφάλειες ασθενείας ή ατυχήματος, για τις οποίες πληρώνει εισφορές ο ίδιος ο ερευνώμενος. Χρησιμοποιούνται από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα και διακρίνονται σε:

- Επίδομα ασθενείας: Για τους εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα για τις 3 πρώτες ημέρες απουσίας λόγω ασθένειας δεν καταβάλλεται. Για τις επόμενες 15 ημέρες απουσίας, δηλαδή από την 4^η έως την 18^η ημέρα, το επίδομα ασθενείας είναι ίσο με το 25% του τεκμαρτού ημερομισθίου του εργαζομένου. Για τις δεκαπέντε ημέρες που ακολουθούν, δηλαδή από την 19^η έως την 33^η, είναι ίσο με το 50% του τεκμαρτού ημερομισθίου του εργαζομένου. Για τους εργαζομένους στο δημόσιο τομέα το επίδομα ασθενείας καταβάλλεται από τον εργοδότη αντί του μισθού.
- Επίδομα εργατικού ατυχήματος: Για τις 3 πρώτες ημέρες απουσίας λόγω εργατικού ατυχήματος δεν καταβάλλεται επίδομα. Το επίδομα εργατικού ατυχήματος για τις επόμενες 30 ημέρες, δηλαδή, από την 4^η έως την 33^η, είναι ίσο με το 50% του τεκμαρτού ημερομισθίου του εργαζομένου. Για τους εργαζομένους στο δημόσιο τομέα ισχύουν όσα αναλύθηκαν στο επίδομα ασθενείας.
- Επίδομα λουτροθεραπείας, αεροθεραπείας κ.ά.: Καταβάλλεται σε ασθενείς που χρήζουν ανάλογης θεραπείας.
- Επίδομα μετακινούμενων ασθενών: Καταβάλλεται στους ασθενείς που χρήζουν συχνών μετακινήσεων, όπως π.χ. νεφροπαθείς, για πληρωμή μεταφορικού μέσου (ταξί) κλπ.
- Λοιπά επιδόματα/βοηθήματα ασθενείας: Καταχωρίζονται τα επιδόματα πασχόντων από AIDS, μεσογειακή αναιμία, φυματίωση κ.ά. Διευκρινίζεται ότι δεν περιλαμβάνονται οι αποπληρωμές πιστοποιημένων δαπανών (π.χ. φάρμακα, φαρμακευτικές συσκευές, στρώματα κατακλίσεως κλπ.).

Καταγράφεται το μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στο καθένα από τα προαναφερθέντα επιδόματα/βοηθήματα και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών.

Ερώτημα 12: Εισόδημα από επιδόματα και βοηθήματα αναπηρίας και ανικανότητας

Καταγράφονται οι παροχές που εξασφαλίζουν εισόδημα σε άτομα, τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης που προβλέπεται από το νόμο και δεν έχουν την ικανότητα να εκτελέσουν αμειβόμενη εργασία εξαιτίας σωματικής ή ψυχικής βλάβης. Διακρίνονται σε:

- Σύνταξη αναπηρίας: Καταβάλλεται σε άτομα που είτε δεν έχουν εργαστεί ποτέ είτε δεν έχουν συμπληρώσει το απαιτούμενο όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση (μετατρέπεται σε κανονική σύνταξη γήρατος, όταν το άτομο συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας του) και τα οποία είναι ανάκανα για εργασία. Εδώ καταγράφεται και η σύνταξη αναπήρων πολέμου, οι παροχές τυφλών, κωφαλάλων, βαριά νοητικά καθυστερημένων, βαριάς αναπηρίας, εγκεφαλικής παράλυσης, παραπληγικών, ακρωτηριασμένων, τετραπληγικών.
- Επίδομα οικονομικής ενσωμάτωσης ατόμων με ειδικές ανάγκες: Καταβάλλεται σε αναπήρους οι οποίοι αναλαμβάνουν κάποια εργασία προσαρμοσμένη στις δυνατότητές τους (π.χ. τυφλοί κ.ά.)
- Επίδομα φροντίδας ανάπηρων συγγενών: Καταβάλλεται σε άτομα με αναπηρία, τα οποία χρήζουν συχνής ή συνεχούς φροντίδας προκειμένου να καλύψουν το κόστος της φροντίδας αυτής. Διευκρινίζεται ότι δεν περιλαμβάνονται οι αποπληρωμές πιστοποιημένων δαπανών (π.χ. φάρμακα, φαρμακευτικές συσκευές, στρώματα κατακλίσεως κλπ.).
- Διατροφικό επίδομα διαβητικών, νεφροπαθών, μεταμοσχευμένων κλπ.: Καταβάλλεται σε διαβητικούς, νεφροπαθείς, μεταμοσχευμένους λόγω ανάγκης ειδικής διαίτας
- Λοιπά επιδόματα - βοηθήματα αναπηρίας: Καταγράφονται τα επιδόματα που δεν προαναφέρονται.

Καταγράφεται το μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στο καθένα από τα προαναφερθέντα επιδόματα/βοηθήματα και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών.

Ερώτημα 13: Εισόδημα από επιδόματα και βοηθήματα ανεργίας

Καταγράφονται οι παροχές, οι οποίες αντικαθιστούν, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, το εισόδημα που χάνει ένας εργαζόμενος εξαιτίας της απώλειας αμειβόμενης εργασίας, εξασφαλίζουν ένα εισόδημα επιβίωσης σε άτομα που εισέρχονται για πρώτη ή μη φορά στην αγορά εργασίας, αντισταθμίζουν την απώλεια εισοδήματος λόγω μερικής ανεργίας, αντικαθιστούν εξ ολοκλήρου ή μερικώς την απώλεια του εισοδήματος ενός μεγαλύτερου σε ηλικία εργαζομένου, που συνταξιοδοτείται από αμειβόμενη εργασία πριν από τη συμπλήρωση του νόμιμου ορίου ηλικίας, εξαιτίας περικοπών στις θέσεις εργασίας για οικονομικούς λόγους, συνεισφέρουν στις δαπάνες επιμόρφωσης ή πρόσθετης επιμόρφωσης όσων αναζητούν εργασία, βοηθούν τους ανέργους στην αντιμετώπιση των εξόδων ταξιδιού για αλλαγή του τόπου διαμονής τους προκειμένου να βρουν απασχόληση κλπ.

Τα κυριότερα επιδόματα αυτής της κατηγορίας είναι:

- Τακτική επιδότηση ανέργων: Έχει τακτικό χαρακτήρα και χορηγείται από τον ΟΑΕΔ κάθε μήνα, για ορισμένο χρονικό διάστημα, στους ανέργους, εφόσον πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις.
- Έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις και παροχές λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη (για απολυμένους λόγω πτώχευσης της επιχείρησης κλπ.): Δεν έχει την τακτικότητα ενός επιδόματος και χορηγείται, κατ' εξαίρεση, σε ορισμένες κατηγορίες ανέργων, οι οποίοι εργάζονταν σε επιχείρηση που έκλεισε λόγω βλάβης του εξοπλισμού ή πτώχευσης, κλιματολογικών συνθηκών, ατυχήματος κλπ.
- Επίδομα πρόωρης αποχώρησης από την εργασία, πρόωρη σύνταξη αγροτών: Καταβάλλεται περιοδικά σε άτομα μεγάλης ηλικίας, που αποσύρονται από την εργασία -πριν την ηλικία συνταξιοδότησης- λόγω μείωσης προσωπικού, που οφείλεται στη λήψη οικονομικών μέτρων, όπως η επαναδόμηση της επιχείρησης ή του βιομηχανικού κλάδου. Το επίδομα διακόπτεται στην ηλικία κανονικής συνταξιοδότησης του ατόμου. Η πρόωρη σύνταξη αγροτών καταβάλλεται σε αγρότες ηλικίας 55 - 64 ετών που είναι κάτοχοι γεωργικής εκμετάλλευσης και έχουν ασκήσει το γεωργικό επάγγελμα για τα 10, τουλάχιστον, τελευταία χρόνια. Το ύψος της δεν μπορεί να ξεπερνά τα 365 € το μήνα.
- Επίδομα κατάρτισης ανέργων: Αφορούν στα επιδοτούμενα προγράμματα επαγγελματικού επαναπροσανατολισμού, δηλαδή είναι επιδοτούμενη εκπαίδευση ή μαθητεία για εκμάθηση νέου επαγγέλματος, σε άτομα που έχασαν τη δουλειά τους ή δε βρίσκουν εργασία στο επάγγελμα που γνωρίζουν.
- Επίδομα μετεγκατάστασης: Καταβάλλεται σε άτομα που δέχονται να αλλάξουν τόπο διαμονής λόγω εύρεσης/αλλαγής επαγγέλματος.
- Εδικό εποχικό επίδομα ανεργίας για εποχικά εργαζομένους: Καταβάλλεται σε άτομα που το επάγγελμά τους χαρακτηρίζεται από την εποχικότητα της απασχόλησης (οικοδόμοι, καπνεργάτες, ηθοποιοί, ξενοδοχοϋπάλληλοι, δασεργάτες, μουσικοί κ.ά.)
- Επίδομα νέων από 20 - 29 ετών (ΕΣΠΑ): Καταβάλλεται σε νέους ανέργους 20 - 29 ετών, εφόσον είναι εγγεγραμμένοι σε μητρώα ανέργων περισσότερο από ένα χρόνο.
- Αποζημίωση λόγω απόλυσης από την εργασία: Καταβάλλεται από τον ίδιο τον εργοδότη στην περίπτωση που ο ερευνώμενος απολύεται λόγω υπαιτιότητάς του.
- Επίδομα στράτευσης: Καταβάλλεται σε εργαζομένους που εκλήθησαν για μετεκπαίδευση ή άσκηση από το στρατό.
- Λοιπά επιδόματα - βοηθήματα: Καταβάλλονται επιδόματα που δεν προαναφέρονται.

Καταγράφεται το μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στο καθένα από τα προαναφερθέντα επιδόματα/βοηθήματα και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών πριν από τη λήξη της έρευνας.

Ερώτημα 14: Εισόδημα από οικογενειακά επιδόματα

Καταγράφεται το μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στο καθένα από τα προαναφερθέντα επιδόματα και ο αριθμός των μηνών κατά τους οποίους ελήφθη κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών.

Καταγράφονται οι παροχές που καταβάλλονται σε οικογένειες και άτομα και οι οποίες προσφέρουν οικονομική υποστήριξη στα νοικοκυριά. Περιλαμβάνονται τα έκτακτα ή περιοδικής φύσης οικογενειακά επιδόματα, καθώς και οι παροχές από κρατικούς φορείς ή από τον εργοδότη.

- Επίδομα κυοφορίας - λοχείας (ΟΓΑ)

Εφάπαξ ποσό **399,93€**. Δεν γίνεται παρακράτηση φόρου και ασφαλιστικών εισφορών. Αν ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε ιδιωτικό μαιευτήριο με δαπάνη της ασφαλισμένης τότε παίρνει επιπλέον βοήθημα **199,97€**.

- Επίδομα κυοφορίας - λοχείας (ΙΚΑ, ΟΑΕΕ κλπ.)

Στον ιδιωτικό τομέα διαρκεί 4 μήνες και ανέρχεται στο 50% του τεκμαρτού ημερομισθίου της εργαζόμενης. Στο δημόσιο τομέα διαρκεί 4 μήνες και καταβάλλεται αντί μισθού.

- Βοήθημα τοκετού: Χορηγείται εφάπαξ από ορισμένα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης (ΙΚΑ κλπ.) σε αντιστάθμισμα των εξόδων τοκετού. Προϋπόθεση 50 ημερών ασφάλισης το τελευταίο 15μηνο. Το ύψος του ποσού είναι ίσο με το τριακονταπλάσιο του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη. Από 1.1.2011 μέχρι 31.12.2011 το εφάπαξ ποσό είναι **991,20 €**.
- Λοιπά οικογενειακά επιδόματα: Βοήθημα γάμου (χορηγείται από την Εργατική Εστία σε ασφαλισμένους του ΙΚΑ), άλλα επιδόματα (οι υποτροφίες του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών που χορηγούνται σε σπουδαστές από οικονομικά αδύνατες οικογένειες, το φοιτητικό επίδομα στέγασης που χορηγείται σε νοικοκυριά που έχουν παιδί που φοιτά σε ΑΤΕΙ ή ΑΕΙ με οικογενειακό εισόδημα χαμηλότερο των 30.000 ευρώ ετησίως, το βοήθημα βρεφονηπιακού σταθμού, η μισθοδοσία κοινωνικών λειτουργών, οι οποίοι καλούνται να βοηθήσουν οικογένειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα, το επίδομα παιδικών κατασκηνώσεων κλπ.).
- Επίδομα μονογονεϊκής οικογένειας:
- Φοιτητικό επίδομα στέγασης: Χορηγείται για όλους του προπτυχιακούς φοιτητές της οικογένειας, εφόσον διαμένουν σε πόλη διαφορετική από αυτή της κύριας κατοικίας τους, για τόσα έτη όσα είναι και τα έτη σπουδών της σχολής που παρακολουθούν. Για τη χορήγηση του εν λόγω επιδόματος θα πρέπει το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα του προηγούμενου οικονομικού έτους να μην υπερβαίνει το ποσό των τριάντα χιλιάδων ευρώ (30.000 €) προσαυξανόμενο κατά τρεις χιλιάδες ευρώ (3.000 €) για κάθε προστατευόμενο παιδί πέραν του ενός.
- Επίδομα φροντίδας ανάπηρων παιδιών: Καταβάλλεται σε παιδιά με αναπηρία τα οποία χρήζουν συγχής ή συνεχούς φροντίδας προκειμένου να καλύψουν το κόστος της φροντίδας αυτής. Διευκρινίζεται ότι δεν περιλαμβάνονται οι αποπληρωμές πιστοποιημένων δαπανών (π.χ. φάρμακα, φαρμακευτικές συσκευές, στρώματα κατακλίσεως κλπ.)
- Ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων: Θα καταβάλλεται από 1η Ιανουαρίου 2013, το ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων, που αντικαθιστά τα οικογενειακά επιδόματα μονογονεϊκής οικογένειας, τριτέκνων και πολύτεκνων. Τα ποσά του νέου επιδόματος καθορίζονται ανάλογα με εισοδηματικά κριτήρια και με τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων. Θα καταβάλλεται το ποσό των 44 € ανά μήνα για κάθε εξαρτώμενο τέκνο. Η καταβολή του επιδόματος έχει καθοριστεί να γίνεται κάθε χρόνο εντός του β' εξαμήνου.
 - Όταν η μητέρα έχει τρία τέκνα κάτω των 23 ετών (το δε τρίτο τέκνο είναι και κάτω των 6 ετών), το επίδομα που θα της καταβάλλεται μηνιαίως θα είναι: $2 \times 44\text{€} + 177\text{€} = \mathbf{265\text{€}}$
 - Όταν μία μητέρα έχει τρία τέκνα κάτω των 23 ετών (το δε τρίτο είναι άνω των 6 ετών), το επίδομα που θα της καταβάλλεται μηνιαίως θα είναι: $3 \times 44 = \mathbf{132\text{€}}$
 - Όταν μία μητέρα έχει τρία τέκνα (το ένα τέκνο άνω των 23 ετών και τα άλλα δύο τέκνα κάτω των 23 και άνω των 6 ετών), το επίδομα που θα της καταβάλλεται είναι: $2 \times 44 = \mathbf{88\text{€}}$
 - Όταν μία μητέρα έχει τρία τέκνα (τα δύο τέκνα άνω των 23 ετών και το τρίτο τέκνο κάτω των 23 και άνω των 6 ετών), το επίδομα που θα της καταβάλλεται είναι: $1 \times 44 = \mathbf{44\text{€}}$

Παιδιά	Μηνιαίο Επίδομα
3 παιδιά < 6 ετών	177€
2 παιδιά < 6 ετών και 1 > 6 ετών	221€
1 παιδί < 6 ετών και 2 > 6 ετών	265€

- Ειδικό επίδομα τριτέκνων και πολύτεκνων: Θα αντικαταστήσει από την 1η Ιανουαρίου 2013 τα οικογενειακά επιδόματα μονογονεϊκής οικογένειας, τριτέκνων και πολύτεκνων. Το ειδικό επίδομα στήριξης τέκνων θεσπίζεται ειδικά για τα εξαρτώμενα τέκνα από το τρίτο και άνω. Το ποσό ορίζεται σε 500 € κατ' έτος για κάθε τέκνο, εφόσον το οικογενειακό εισόδημα είναι μέχρι 45.000 €.

Επισημαίνεται ότι το επίδομα οικογενειακών βαρών δημόσιων υπαλλήλων, το επίδομα κυοφορίας - λοχείας και το επίδομα γονικής άδειας και οποιοδήποτε άλλο επίδομα, αν καταχωρισθεί στο ερώτημα αυτό, δε θα πρέπει να προσμετρηθεί στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

Ερώτημα 26: Εισόδημα από κοινωνική βοήθεια

Στα πλαίσια της επιδοματικής πολιτικής που εφαρμόζεται στη Χώρα μας, χορηγούνται ειδικές παροχές που έχουν στόχο την ενίσχυση των ασθενέστερων εισοδημάτων και την προώθηση της κοινωνικής αλληλεγγύης. Καταγράφονται τα ποσά που έλαβε το νοικοκυριό κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών πριν από τη λήξη της έρευνας.

Ειδικότερα, τα κυριότερα επιδόματα/παροχές/βοηθήματα που καταχωρίζονται στο ερώτημα είναι:

Επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων (ΕΚΑΣ) χορηγείται μηνιαία στους συνταξιούχους που πληρούν ορισμένες εισοδηματικές προϋποθέσεις. Χορηγείται από όλα τα ασφαλιστικά ταμεία εκτός του ΟΓΑ.

Προϋποθέσεις:

Συμπλήρωση του **60ού** έτους της ηλικίας για τους συνταξιούχους λόγω **γήρατος** και **θανάτου** (για τους συνταξιούχους αναπηρίας, καθώς και για τα τέκνα που λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου δεν απαιτείται η συμπλήρωση ορίου ηλικίας).

Το συνολικό **καθαρό εισόδημα από μισθούς και συντάξεις** του έτους **2012** να μην υπερβαίνει το ποσό των **8.472,09 €**.

Το συνολικό **ατομικό φορολογητέο εισόδημα** του έτους **2012** να μην υπερβαίνει το ποσό των **9.884,11 €**.

Το συνολικό ετήσιο **οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα** του έτους **2012** να μην υπερβαίνει το ποσό των **15.380,90 €**.

Συγκεκριμένα για το 2012:

Ατομικό εισόδημα	ΕΚΑΣ
Εισόδημα μέχρι 7.715,65 €	230,00 €
Εισόδημα από 7.715,66 € μέχρι 8.018,26 €	172,50 €
Εισόδημα από 8.018,27 € μέχρι 8.219,93 €	115,00 €
Εισόδημα από 8.219,94 € μέχρι 8.472,09 €	57,50 €
Εισόδημα από 8.472,10 € μέχρι 9.200,00 €	30 €

- Σύνταξη υπερηλίκων: χορηγείται μηνιαία σε ανασφάλιστους υπερήλικες άνω των 70 ετών. Το ύψος της σύνταξης για το έτος 2012 έχει οριστεί στα 360 €.
- Παροχές απόρων, εφάπαξ εισοδηματική ενίσχυση φτωχών νοικοκυριών που κατοικούν σε ορεινές ή μειονεκτικές περιοχές: χορηγείται σε νοικοκυριά μόνιμων κατοίκων ορεινών και μειονεκτικών περιοχών που έχουν χαμηλό ετήσιο εισόδημα (<3.000 €).
- Επίδομα μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 45 - 65 ετών: που βρίσκονται στην ανεργία πάνω από 12 μήνες, έχουν εξαντλήσει το δικαίωμα επιδότησής τους από τον ΟΑΕΔ και έχουν χαμηλό οικογενειακό εισόδημα (<5000€), προσανυπόμεινο κατά 587 € (ακαθάριστο) για κάθε ανήλικο τέκνο. Το ύψος του επιδόματος έχει οριστεί για το 2012 στο ποσό των 200 € και χορηγείται στον ίδιο το δικαιούχο για όσο χρονικό διάστημα είναι άνεργος και σε καμία περίπτωση πάνω από 12 μήνες. Το επίδομα αυτό δεν επιδέχεται προσανυψήσεις, είναι προσωποπαγές και δεν μεταβιβάζεται.
- Παροχές σε παιδιά κάτω των 16 ετών που ανήκουν σε φτωχά νοικοκυριά: απευθύνεται σε νοικοκυριά με χαμηλό ετήσιο εισόδημα (<3.000 €).
- Κοινωνική βοήθεια σε χρήμα από το Κράτος, δημόσιους ή άλλους οργανισμούς: όπως παροχές σε ευπαθείς ομάδες (παλιννοστούντες, πρόσφυγες, αποφυλακισμένους, τοξικομανείς, αλκοολικούς), βοήθημα για την αντιμετώπιση πρώτων αναγκών (περίπου 600 €) νοικοκυριών πληγέντων από σεισμό, πλημμύρα, χιόνια, κατολισθήσεις κλπ., επίδομα θέρμανσης το οποίο χορηγείται σε συνταξιούχους ανάλογα με τη

γεωγραφική/κλιματική ζώνη, βασική σύνταξη ανασφάλιστων υπερηλίκων, βοήθημα θυμάτων εγκληματικών πράξεων ή τρομοκρατικών ενεργειών.

- Λοιπά επιδόματα βοήθημα: περιλαμβάνεται και το επίδομα θέρμανσης.

Ερωτήματα 27 και 28: Εισόδημα από οικονομικές τακτικές μεταβιβάσεις από άλλα νοικοκυριά

Καταγράφονται τα ποσά που έλαβε το νοικοκυριό από μέλη άλλων ιδιωτικών νοικοκυριών, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, σε τακτική βάση, στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό. Ειδικότερα, περιλαμβάνονται βοηθήματα από συζύγους, που δε διαμένουν στο νοικοκυριό ή από πρώην συζύγους (διατροφή), η οικονομική ενίσχυση (εθελούσια ή υποχρεωτική) για παιδί/ιά που δε διαμένουν μαζί με την οικογένειά τους, καθώς και η οικονομική βοήθεια από γονείς, συγγενείς κλπ.

Δεν περιλαμβάνονται τα δώρα σε χρήμα (Χριστουγέννων, γενεθλίων κλπ.), καθώς και ποσά που δεν ενισχύουν το εισόδημα, όπως π.χ. αποπληρωμές δανείων για εκπαίδευση.

Ερώτημα 29: Εισόδημα από επιδόματα στέγασης

Το ερώτημα αυτό αναφέρεται σε κρατικές παροχές που αφορούν στην κατοικία του ερευνωμένου. Καταγράφονται τα ποσά που έλαβε το νοικοκυριό κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών πριν από τη λήξη της έρευνας.

Περιλαμβάνεται η επιδότηση ενοικίου που έλαβε το νοικοκυριό, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών, πριν από τη λήξη της έρευνας, από κάποιο δημόσιο φορέα, η οποία καταβάλλεται βάσει εισοδηματικών κριτηρίων. Επιδότηση ενοικίου καταβάλλεται και σε σεισμοπαθείς ή πλημμυροπαθείς, ανεξάρτητα από εισοδηματικά κριτήρια (δεν περιλαμβάνεται το εφάπαξ ποσό που δίνεται για την αντιμετώπιση των πρώτων αναγκών). Επισημαίνεται ότι δεν περιλαμβάνεται οποιαδήποτε στεγαστική παροχή από τον εργοδότη, η οποία θα συμπεριληφθεί στο τεκμαρτό ποσό ενοικίου που θα δηλωθεί.

Στεγαστικά επιδόματα καταβάλλονται σε τραπεζικούς ή δημόσιους υπαλλήλους, που εργάζονται σε παραμεθόριες περιοχές, στρατιωτικούς κλπ. Περιλαμβάνεται η επιδότηση επιτοκίου για δάνειο πρώτης κατοικίας, η καταβολή, δηλαδή, μειωμένου επιτοκίου (μικρότερου από το ισχύον επιτόκιο της τράπεζας ή του οργανισμού, π.χ. ΟΕΚ).

Ερώτημα 30: Λοιπά εισοδήματα

Καταγράφονται οι αποζημιώσεις που εισέπραξε το νοικοκυριό τους τελευταίους 12 μήνες, πριν από τη λήξη της έρευνας, από ασφάλειες υγείας ή ατυχήματος, κατοικίας, επίπλων και οικιακών συσκευών, ταξιδίων και μεταφοράς πραγμάτων, αστικής ευθύνης για σωματική βλάβη τρίτων ή ζημιά σε περιουσία τρίτων, κοσμημάτων και μουσικών οργάνων κλπ.. Περιλαμβάνονται και οι επιστροφές φόρων.

Τέλος, σημειώνεται ότι το σύνολο εγγραφών του τμήματος θα καταγράφεται από τον υπάλληλο, που θα διενεργήσει τον έλεγχο του ερωτηματολογίου.

Γ. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 14 ΕΤΩΝ (ΕΟΠ:3)

Το ΕΟΠ:3 συμπληρώνεται για τα μέλη του νοικοκυριού ηλικίας κάτω των 14 ετών. Στα ερωτήματα του εντύπου αυτού θα καταγράφονται μόνο οι προσωπικές δαπάνες των παιδιών για αγαθά και υπηρεσίες μέχρι 20€, που πληρώνονται, αποκλειστικά, από το χαρτζιλίκι που τους παρέχεται από μέλη του νοικοκυριού και μόνο αυτές.

Τα ερωτήματα 1.1 έως 1.12, που περιέχονται στο ΕΟΠ:3, είναι παρόμοια με τα ερωτήματα του τμήματος Α του ΕΟΠ:2 και η συμπλήρωσή τους είναι απλή.

Στο ερώτημα 2 καταγράφεται η αξία της κάρτας του κινητού τηλεφώνου.

Στο ερώτημα 3 καταγράφεται ολόκληρο το ποσό από το χαρτζιλίκι ή μέρος του, το οποίο αποταμιεύτηκε.

Σε περίπτωση που κάποια είδη και υπηρεσίες δεν πληρώνονται από το χαρτζιλίκι του μέλους, αλλά με χρήματα που δίνονται από άλλα μέλη του νοικοκυριού, οι δαπάνες για αυτά τα είδη και τις υπηρεσίες καταγράφονται στο μέλος που παρέχει τα χρήματα.

Τέλος, σημειώνεται ότι το σύνολο εγγραφών του τμήματος θα καταγράφεται από τον υπάλληλο, που θα διενεργήσει τον έλεγχο του ερωτηματολογίου.

VIII. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Εκτός από τα έντυπα που αναφέρθηκαν προηγουμένως (ΕΟΠ:1, ΕΟΠ:2, ΕΟΠ:3 και κατάλογος - πλαίσιο κατοικιών μονάδας επιφανείας), η έρευνα υποστηρίζεται και με μία σειρά άλλων εντύπων. Ο ερευνητής είναι υποχρεωμένος να συμπληρώσει τα έντυπα ΕΟΠ:4 έως και ΕΟΠ:6 με την ίδια προσοχή και ακρίβεια που συμπλήρωσε και τα προηγούμενα έντυπα.

1. Κατοικίες που επιλέγηκαν, νοικοκυριά που ερευνήθηκαν και κενές, δευτερεύουσες ή εξοχικές κατοικίες (ΕΟΠ:4)

Καταγράφονται τα στοιχεία των κατοικιών που επιλέγηκαν, των νοικοκυριών που τελικά ερευνήθηκαν και των νοικοκυριών που αντικαταστάθηκαν. Η συμπλήρωσή του θα γίνεται μετά την ολοκλήρωση της έρευνας στη μονάδα επιφανείας.

Στήλη 1: Μεταφέρονται από τον κατάλογο - πλαίσιο οι αύξοντες αριθμοί των κατοικιών που έχουν επιλεγεί στην έρευνα, καθώς και αυτών που τυχόν θα ερευνηθούν μετά από αντικατάσταση, π.χ. 2, 7, 12, 17, 22, 27, 32

Στήλη 2: Δίνεται η αύξουσα σειρά αριθμών των νοικοκυριών που τελικά ερευνήθηκαν, π.χ. 01, 02, 03, 04, ..

Στήλη 3: Συμπληρώνεται με τα επώνυμα των υπευθύνων των νοικοκυριών που ερευνήθηκαν.

Στήλη 4: Καταγράφονται τα επώνυμα των υπευθύνων των νοικοκυριών που δεν ερευνήθηκαν.

Στήλη 5: «Παρατηρήσεις»: θα γραφεί ο λόγος για τον οποίο δεν έγινε η έρευνα στην επιλεγείσα κατοικία, π.χ. απουσία, άρνηση, αδυναμία επικοινωνίας με το νοικοκυριό, κενή, δευτερεύουσα ή εξοχική κατοικία κλπ. Για κάθε κατοικία που αντικαταστάθηκε, θα γραφεί και ο α/α της κατοικίας, που πήρε ο ερευνητής σε αντικατάσταση, από τον κατάλογο - πλαίσιο κατοικιών. Ο α/α θα καταγραφεί στο τέλος της στήλης 1 του εντύπου, μετά τις κατοικίες που δεν αντικαταστάθηκαν.

Στα φατνία των ερωτημάτων I και II, στο κάτω μέρος του εντύπου, θα σημειωθεί το άθροισμα που θα προκύψει από τις επιμέρους, κατά περίπτωση, καταγραφές.

Η συμπλήρωση του εντύπου θα γίνει όπως στο παρακάτω παράδειγμα:

ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΛΕΓΗΚΑΝ ΚΑΙ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΠΟΥ ΕΡΕΥΝΗΘΗΚΑΝ, ΚΑΙ ΚΕΝΕΣ, ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ Ή ΕΞΟΧΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ

Α/α επιλεγείσας κατοικίας	Νοικοκυριά που ερευνήθηκαν		Νοικοκυριά που αντικαταστάθηκαν	Παρατηρήσεις
	Α/α νοικοκυριού	Επώνυμο υπευθύνου νοικοκυριού	Επώνυμο υπευθύνου νοικοκυριού	
1	2	3	4	5
2	01	Νικολάου		
7	—		Παπαδημητρίου	άρνηση-αντικ. με α/α 06
12	02	Κωστής		
22	03	Κουρή		
27	04	Ζαγκλής		
32	05	Ελευθερίου		
9	06	Οικονόμου		

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΠΟΥ ΕΡΕΥΝΗΘΗΚΑΝ

.....[6]

1. Χωρίς να αντικατασταθούν [5]

2. Μετά από αντικατάσταση [] γ. Κενές..... []

α) Αρνήθηκαν [1] δ. Δευτερεύουσες κατοικίες..... []

β) Άλλες αιτίες [] ε. Επαγγελματικές στέγες, συλλογικές συμβιώσεις

κλπ.. []

Οι επαναλαμβανόμενες μονάδες, που ερευνώνται το Α΄ Β΄ και Γ΄ τρίμηνο κάθε έτους, συνοδεύονται από τα αποσπάσματα μητρώων των νοικοκυριών και τα οποία αποτελούν και το Βασικό Κατάλογο κατοικιών που θα ερευνηθούν. Το ΕΟΠ 4 συμπληρώνεται σύμφωνα με τα αποσπάσματα μητρώων των νοικοκυριών και ακολουθείται η ίδια αύξουσα αρίθμηση των νοικοκυριών, που είναι συνεχής. Σε περίπτωση αντικατάστασης κάποιου νοικοκυριού, τότε το καινούριο νοικοκυριό καταγράφεται στο τέλος, σύμφωνα με τις προηγούμενες οδηγίες.

Οι μονάδες, που ερευνούμε το Δ' τρίμηνο κάθε έτους, είναι αρχικές και ο **κατάλογος - πλαίσιο με το χαρτογραφικό σχεδιάγραμμα** αποτελεί τον **Βασικό Κατάλογο κατοικιών** για την έρευνα.

2. Έντυπο καταγραφής στοιχείων νοικοκυριού που αντικαταστάθηκε και νοικοκυριού που ερευνηθήκε σε αντικατάσταση (ΕΟΠ:5)

Συγκεντρώνονται στοιχεία για ορισμένα κοινωνικά χαρακτηριστικά των νοικοκυριών που αντικαταστάθηκαν λόγω απουσίας, άρνησης, αδυναμίας επικοινωνίας κλπ. (σύνθεση του νοικοκυριού, μορφή κατοχής της κατοικίας και επάγγελμα του υπευθύνου). Τα ίδια στοιχεία θα συγκεντρωθούν και για τα νοικοκυριά που ο ερευνητής πήρε σε αντικατάσταση των παραπάνω.

Οι απαντήσεις θα γράφονται στα τετραγωνίδια με X, στα φατνία με αριθμούς, ενώ στο επάγγελμα του υπευθύνου θα καταγράφεται αναλυτικά η ακριβής επαγγελματική δραστηριότητά του.

3. Έντυπο παρατηρήσεων ερευνητή για τη συνεργασία του με το νοικοκυριό (ΕΟΠ:6)

Συμπληρώνεται για καθένα νοικοκυριό που θα ερευνηθεί. Η συμπλήρωσή του είναι απλή. Επισημαίνεται ότι, εάν κάποιο μέλος του νοικοκυριού διέκοψε τη συνεργασία για οποιοδήποτε λόγο και δεν υπάρχει δυνατότητα να συγκεντρωθούν πληροφορίες για τις προσωπικές του δαπάνες από άλλο μέλος του νοικοκυριού, τότε θα αναγράφεται στο ανάλογο φατνίο ο αριθμός των πραγματοποιηθεισών ημερών συνεργασίας. Τονίζεται, για μία ακόμη φορά, ότι θα αντικατασταθεί το νοικοκυριό, με το οποίο, ενώ αρχικά συνεργάστηκε με τον ερευνητή, η συνεργασία διεκόπη, πριν από την έβδομη ημέρα, δηλαδή η συνεργασία διήρκεσε 1 - 6 ημέρες.

ΙΧ. ΛΟΙΠΑ ΕΝΤΥΠΑ

1. Έντυπα ΕΟΠ: 7 έως ΕΟΠ:10: Τα έντυπα αυτά δε θα χρησιμοποιηθούν από τον ερευνητή.

2. Επιστολή στα νοικοκυριά (ΕΟΠ:12) Αποστέλλεται ταχυδρομικώς στα ερευνητέα νοικοκυριά, με σκοπό να ενημερωθούν για την έρευνα.

3. Ειδοποίηση (ΕΟΠ:14) Με το έντυπο αυτό ειδοποιούνται τα νοικοκυριά, σε περίπτωση απουσίας τους, να επικοινωνήσουν με τον ερευνητή.

4. Σημειωματάριο καθημερινών δαπανών (ΕΟΠ:15)

Παραδίδεται για συμπλήρωση σε όλα τα μέλη του νοικοκυριού, για να καταχωρισθούν σε αυτό όλα τα προσωπικά τους έξοδα και τα έξοδα του νοικοκυριού, κατά τη διάρκεια των 14 ημερών της έρευνας. Η καταχώριση των δαπανών θα γίνεται σύμφωνα με τα παραδείγματα που υπάρχουν σε αυτό.

5. Έντυπο κωδικών ειδών και υπηρεσιών, χαρακτηριστικών του νοικοκυριού και της κατοικίας, εισοδημάτων, νομών και χωρών

Στο έντυπο αυτό περιέχονται αναλυτικά οι κωδικοί ειδών και υπηρεσιών, χαρακτηριστικών του νοικοκυριού και της κατοικίας, εισοδημάτων, νομών και χωρών, που θα χρησιμοποιηθούν για την κωδικογράφηση αλλά και για την ορθή καταγραφή των ειδών και υπηρεσιών από τους ερευνητές.

6. Έντυπο παραδεκτών κωδικών ειδών και υπηρεσιών

Στο έντυπο αυτό περιέχονται αναλυτικά οι κωδικοί ειδών και υπηρεσιών ανά έντυπο και κατά περίοδο αναφοράς, τρόπο κτήσεως, ποσότητα και κωδικό νομού ή χώρας.

Γενικές οδηγίες ορθής συμπλήρωσης ερωτηματολογίου

- Για να μπορέσουν να αναγνωριστούν και καταγραφούν σωστά οι απαντήσεις σας, σας παρακαλούμε να ακολουθήσετε τις παρακάτω οδηγίες:
- Παρακαλούμε να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου.
- Για τις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής:
 - Σημειώνετε την απάντηση που επιθυμείτε με ένα X εντός του αντίστοιχου κελιού.
 - Επιτρέπεται μόνο μία απάντηση σε κάθε ερώτηση εκτός και αν αναφέρεται διαφορετικά.
- Για τις ερωτήσεις που απαιτούν συμπλήρωση κειμένου/αριθμών
 - Επιτρέπονται μόνο κεφαλαίοι ελληνικοί χαρακτήρες ή αριθμοί (ανάλογα με το είδος της ερώτησης).
 - Κάθε χαρακτήρας περιλαμβάνεται εντός ενός κελιού.
 - Σε κάθε κελί συμπληρώνεται το πολύ ένας χαρακτήρας.
 - Ότι γραφεί έξω από τα κελιά δε θα ληφθεί υπόψη.

- Συμπληρώνετε την απαντητική φόρμα με μαύρο ή σκούρο μπλε στυλό. Μη χρησιμοποιείτε κόκκινα στυλό, μολύβια, πένες.
- Αποφεύγετε τις μουντζούρες.
- Ποτέ μη διαγράφετε ερωτήσεις που θέλετε να αφεθούν κενές.
- Παρακαλούμε συμπληρώστε μόνο τις μη μηδενικές δαπάνες και ποσότητες
- Παρακαλούμε στους πίνακες των δαπανών να συμπληρώνετε τα σύνολα όπου αυτά ζητούνται

ΣΧΟΛΙΑ	ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ
ΣΩΣΤΗ συμπλήρωση	☒ ☐ ☐ ☐ ☐
ΛΑΘΟΣ συμπλήρωση (εκτός κελιού)	☒ ☐ ☐ ☐ ☐
ΛΑΘΟΣ συμπλήρωση (η απάντηση καλύπτει 2 κελιά)	☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☒ ☐ ☐ ☐ ☐
ΛΑΘΟΣ συμπλήρωση (εκτός κελιού)	☒ ☐ ☐ ☐ ☐
Θα θεωρηθεί η δεύτερη επιλογή ως απάντηση	☒ ☒ ☐ ☐ ☐
Θα θεωρηθεί η πρώτη επιλογή ως απάντηση	☒ ☐ ☐ ☐ ☐
ΣΩΣΤΗ συμπλήρωση	Χώρα γέννησης: ΕΛΛΑΔΑ
ΛΑΘΟΣ συμπλήρωση (κάθε χαρακτήρας πρέπει να βρίσκεται μέσα σε ένα μόνο κελί)	Χώρα γέννησης: ΕΛΛΑΔΑ